بازرسی شد
۳۶ - ۳۷

کتابخانه مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی
فیلمبرداری تاسیس ۱۳۷۲
۱۴۴-٤

بازدید شد
۱۳۸۲

۸۷۸۷ - ن

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتاب دیوان البیگی

مؤلف محمد عظیم اصفهانی (دالکیری) خطاط صنف

موضوع

شماره ثبت کتاب ۷۹۱۰۳

شماره قفسه ۹۰۲۳

۱۱۷۱۱

خطی - فهرست شده
۹۰۲۳

هو

منسوب الی الامام جعفر الصادق علیه السلم

التصوف مشتق من الصوف وهو ثلثة
احرف صاد وواو وفاء اما الصاد
فهو صدق وصبر وصفاء واما الواو
فهو ودّ وورد ووفاء واما الفاء
فهو فقر وفرد وفناء کتبه میتن

ط ع اوج ح ف

۷۷۸۷ - ن

بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین

الهی لوح محفوظ نسخه کنز تا روز پسین
بکن صرف نوشتن چنین قلم نیشکر خوشنوا

زهر سو یم دمانی چنین زره ار شکر خوشنوا
بذکر خویش گردان لحن داودی سپه لحنم

زالهام معانی کوش فکرم سلسبیل کن
بعرش از سلاسل معراج تمنا برارم

شبستانم از نور خود چنین طور روشن کن
بخور مجمر بزم تجلی بارم

مکن هیجون سور حزنم در قول حق کاذب
چو قرآن با تناسب صدق کن گفت و شنودم

بده اجزم ناصه اشاهی بمن در کشتی معنی
بهر صورت مکن از بحر شعر افزون جنودم

ترقی ده تنزل از بهارستانم ده
بگنج خویش روزافزون در ایران نهودم

کرویان خرمیان قدومم مژدگان کردان
مبارک کن بهر جاره چو عید افتد ورودم

علاج بکر چو نوذر بده زانانه روشن
بچشم مردمان جاده چو پشک سه رخسارم

۸۷۸۷ - ش

خطی ۰ فهرست
۳

ندایا بخش صدف بر زر معنی کن بهایم ده
ز آب جبر کوهر آبده تیغ زبانم ده

برای حمد خود در هر سر مویم زبانی ده
چو نی از ناله آور بند بند استخوانم ده

مزن در خرمن ایمانم از برق کنه آتش
بکن ویران رسیل بلا فی خانمانم ده

بنالم کاهم زینت ز اشک ارغوانی ده
بهارا ز ریزش نیسان رحمت کن خزانم ده

مکن ارواح خوف و رجا هیچ صور صور حیران
میفکن از نظاره لطف جسم ناتوانم ده

چو نقش ما براه وصل ارماندم بکنار خود
بده دستی و کیرم دامن آرام جانم ده

ببر اکسیر از همت دماغ کیمیا سازش
بهم آغوش اجابت کن ز لطف خود فغانم ده

چنین همچون زر و شش هیچ نشناخت ما و من
آمینه هم چو صورت کم کدورت ده صفا و من

ای شاه حسن از ما تا کی حجاب داری
یکبه کن بجا بنمای رخ خدا و من

از بهر غارت دل دست دگر برآورد
بنمه تا نظارم همدست خود خدا و من

سر دامان نقش بر هیچ کس عیان نیست
فرهیچ خبر دانم هر جشمه بقا و من

افکند سایه الدار امروز بر سر من
افتاد کار آخر با استخوان ما و من

وحدت کرین ز کثرت ار جستجوی دلدار
یکدانه شو ز عالم تا جوی آشنا و من

خواهی بیار زلفش آشفته کن بنا شر
از کف چو شانه مکنم از آن طره رها و من

۸۷۸۷ - ق

به هر روی جانان ما در نظر نیابیم — همچو ذره بیتوان دید با آفتاب ما

در کشور قناعت هر کس جای دارد
خواب و خیال دارند اکسیر و کیمیا را

هر جا رسد خزان ز پی آن بهار ها — گلها نهفته اند در آغوش خار ها

هر ذره چو عکس لعبه محو آفتاب — یک طور طینت و این همه آینه دار ها

از جلوه و جلوه او ریخت در جهان — همچو میر فوج فوج دل لاله زار ها

چشمش ز کوشش یکند روز و شب عیان — آید ز مردمان نظر باز کار ها

آنرا دهد بشیوه افتاد کی شعار — دارد چو جاله جا بدل رهگذار ها

رنگ ثبات و وش دنیا بعهد هر روز — دل همچو حنا بندد باین اعتبار ها

دیدم بخواب چشم تمنا بعهد مدتی — بیدار کشت فتنه پس از روزگار ها

ای بت تو هم ز ناله من نالا یکشب — تا کی جواب شبنوم از کوهسار ها

ترسم ز گریه ام شفق آخر جهان مرا — همچو ابر بهت در نظرم چشمه سار ها

ما را ز خاک ره نتوان امتیاز کرد — از بس دویده ایم پا شهسوار ها

اکسیر وصل عنقا رسد کی ببلبلم
دارد هر همچو من ز این کمل هزار ها

۷۸۷۸ - ن

در رخ خط آشفته مکن طرهٔ کاکل — بر باد در این سبزه مده کاه کهن را
آیت دل عشاق بجز زخم دو تا نیست — آیین ز کل و لاله بپیوند چمن را
ترسم که چو در زلف کسی شانه برآید — برهم زند این سلسلهٔ عهد شکن را

اگر سیر نگردی ز خانه گذشتم
غربت اگر این است میرنام وطن را

میکند آخر خجل خو تبدیل سودا نکند — چشم خونبار کسی در ببوسد کف پا نکند
میدهد کوی دلم در پای جوکان مراد — تا بدست آورد اعدام زلف چلیپا نکند
فتنهٔ خوابیده را ترسم بمیرد کس بخواب — گر کنم بیدار چشم بادهٔ بینا نکند
مرغ دل را میدهد در حلقهٔ چوگان عشق — هر که پیچد نیچه از فرمان گیرا نکند
میرسد آخر ببرد وصل ساعتی — تا قیامت هر که پیچد سلسله فردا نکند
از دل پر داغ و چشم خونچکان عاشقت — لاله و گل گر نجوید دامان صحرا نکند
گر توانی خو بهموار چو نک ره بگیر — میدهد دور فلک چشم مردمان جا نکند
لیلی ما را گر ای مجنون بیابان آورند — بهر دلالی نمیگیرند لیلای نکند

آشیان قمری بی سایه سرو نیست
کم ز طوبا نشمرد اگر بالای نکند

چون صدف اشک مرا قدر ندانی کسی — بر زمین مبزم ایزد که گهر غلطان شد
دل آتش نفس دارم و پروانه نیت — ه ثبات کند این شهر چراغان شد
میکند ناله چو جدا شد ز نیستان فریاد — نار مهتاب کند ه ز یاران شد

دگر از زلف تو کسیر نمی زنار
باز بکوی زدا ایزد کهر مسلمان شد را

سیده هی چند انتظار بیا — نا بنمی مما ذکار بیا
ها نا سر چو بار آغوشم — آمزای ماه در لکن ربیا
رفتم از خود ز کوشش آن چشم — بر سر ار چو رو ز کار بیا
ترسم از زوریت نتوم رکوا — هیتو نا دارم اعتبار بیا
خنزی نیت کم ز زنک حنا — میکنی دت اگر نظار بیا
ما و اعنب ر قصد هم داریم — بتماشای کار نار بیا
اشک نی نیت کمتر از باله — میتوان کشت میک ر بیا
عوض عند لیب خویش بدار — یکدم ای کل ببزم خار بیا
رم صیدات غفلت صیاد — کر مرا میکنی شکار بیا
آب جوان شدم ز ظلمت هجر — ای خضر تا بچشمه سار بیا

رفتی و من خزان شدم ز غمت — باز چون فصل نو بهار ربیا
چند چون غنچه در فراق کشم — چون صبوحی ز این خمار ربیا
در هوای قد تو کر بانم — بهر ای سرو چو پیا ر بیا
میتوانم رفته اختیار از دست — تو اگر داری اختیار ربیا

اگر تو داری هوای وصل
هر دم بکوی یار ربیا

مشکل از ترک تعلق میشود آسان مرا — چون بشناور جاده عوا نیت ارمغان مرا
این عزیزان از بجلد کرک می بینم مدام — ایسکه بر شبنم دلت چشم از صحبت اخوان مرا
ایسکه هر غصوم بر نکی سوخت از هجر گل — لاله زار عالم دل کشت داغستان مرا
همچو کلبن عند لیبم نار از قسمت نکو — کل نوم بر سر چو خار ی ربت از دامان مرا
هم تراز و در کنه با نی نیبات شد کی — باکه آیا حشر می سنجد ز یکمیزان مرا
ایخه دیدم از دل سد چاک خود در کار کش — رفته رفته میکند چون شانه سر کردان مرا
از عذار خط سیه کو دیده تا پشت لبش — نیت کاری چون خضر جاوید حیوان مرا
کر مرا از سوز عشق یار دارم در بساکر — همچو شعله ترسم این افکر کند عریان مرا
ایخه از عکس رخش اکسیر دیدم عاقبت — میکند آیینه دار از دیده حیران مرا

گو بچشم اگر فتنه عالم اینجا
بروای چرخ دوروزه تو تمام اینجا

تا چو نقش قدم از ضعف نشستم در راه
محرم قافله گفتند مقام است اینجا

مرآرام بجز زیر قفسکان نیست حلال
خواب و خور پنهو چو تصویر حرام است اینجا

نیست از وعده فردا چه قیامت در نگه
تا نه هر ساعت از بوسه پیام است اینجا

میرسح از حال دل ما و دل یار مپرس
سخن از شیشه و از سنگ مرام است اینجا

دایم از زلف و رخش بشنوم حرف نغز
روز و شب صحبت من باد و مدام است اینجا

بیتوان دید بدو سلسلهٔ خط از رو کس
آفتابی درجهان از بن بام است اینجا

خادم میکدهٔ کمنام زمردن نشود
حرف جمشید همان بر بن جام است اینجا

باتوازهیچ اگر حرف اظهار کنم
زمنا هیچ عکس در آیینه بنام است اینجا

گوته چوشانه نکنم زنجیر آن خوهیا
بستم بزلف یار دست دراز خوهیا

ازبسکه شد مکرر پروانه ز بر
گفتم چو شمع آخر بسوز و گداز خوهیا

ازیار تا خدا را فرمانبری نکوست
هرکس نمی پرستد بندهٔ نواز خوهیا

از هر طرف شنیدم دلبر هی بیدا
تحقیق گفته ام من عشق مجاز خوهیا

مهر بتی دلم را از بس گرفت آخر
شهر فرنگ گفتم ملک حجاز خوهیا

گفتم بدل پریشان شد عندلیب نالان
تا چین و عشق گفتند افشار راز خوهیا

افتاد یکه زنخوت کم نیست زانکه دیدم
نازو غرور او را عجز و نیاز خوهیا

ازبسکه در دل او هر گوشه رو نمودم
حیران چو عکس گفتم آیینه ساز خوهیا

اکسیر بادهٔ نوشید زاهد بتو به کوشید
هرکس بکار چیزی دید امتیاز خوهیا

خط بدور لعلت آب زندگانی شد مرا
این سیاهی خضر عمر جاودانی شد مرا

تا زگاه و گه بجذب محبت شدید
در طریق وصل رهبر ناتوانی شد مرا

همچو شمشیری رسازند آخر کارش زرزه
همچو دیدم مایهٔ هر جا بجایی شد مرا

باز آبی بکعب عشق آمدش بر دوش کار
همچو طفلان گریه تا در سر روانی شد مرا

تا که همچو پروانه دیدم شمع بالای تو
آیهٔ رحمت بلای ناگهانی شد مرا

همچو آن بلبل رسازندش ز چوب گلبن قفس
زینهار گلستان و شمع جان یار جانی شد مرا

همچو کبوتر عمر با دل در بر قاصد طپید
تا جواب نامه پیغام زبانی شد مرا

وصف حسن یار را از هر که پرسیدم چو من
لکنت ابیز رسوائی از عشق فلانی شد مرا

همچو جام بادهٔ اکسیر از غم لعل بتی
خون دل آخر شراب ارغوانی شد مرا

باضعف تنم نمیشوم از همرهان جدا
آری نگشته موج ز آب روان جدا

ور را ز نوام چو عضو ز جا رفته بقرار
بارب مبلا مسکن از بوستان جدا

عاشق بهجر یار کم از خاک ره بود
کهگه غبار تن چو از و گشت جان جدا

غربت شهر بردم چو را ز وطن قفس
بیچاره بلبلی که شد از آشیان جدا

با یار عاشقان سیه بخت توامند
خورشید سازد بدگهر از آسمان جدا

تا ممکن است هیچ کسی را ز خود مکن
از دست رفته تر چو شد از کمان جدا

با سیل هر خسی بدل بحر رو نهد
هرگز کنار نگیرد بحبا ز میان جدا

تا دل بحور درست لبالب ز آرزوست
همچو شکسته مغز بود ز استخوان جدا

تا کوی یار با اثر من در میرسد
ره کم کند ز جاده چو شد کاروان جدا

در مدعای خویش مرا نوک خامه ام
باشد جدا ز بان مرا ور ز بان جدا

الکبیر مرا چو بلبل و پروانه نیستم
باشد کتاب عشق مرا آشیان جدا

گر نشد بخت از ترانه ما
خلق بر آورد فسانه ما

ما چو سنگیم آتش خاموش
آه اگر سر کشد زبانه ما

نام خدا بنام تو از بس نوشته‌ام
پر کشته مصحف دل مرز جلالها

از عشق بود ذکر در آن چار فصل و بس
جز خوانده‌ام از کتب علوم مقالها

عاشق بود رقص مرد و مرد پاکباز
تا میخورد ز لخت دل خون نوالها

دیوانه کشته‌اند بسودای او تمام
از هفت سالها چه که هفتاد سالها

نگذاشت کاوش مژه‌اش آه در دلی
ویرانی شداد است کشور ما از خوالها

جوشیده‌ایت بس عرق شرم از رخش
پر کشته‌ایت ابر طبق گل ز ژالها

تفسیر با بعیر خطش نفهمیم
بیرون نوشته‌ایم ز قرآن ز سالها

اگر بشه تمام ترا زبدر ماه من
زاغوش خویش ساختم از بس که سالها

گر بیخواند ز خط آیه قرآنی سلا
کافرم چه خبر داشت مسلمانی سلا

بسکه شهادت کمانده از مژگانش صید
خونی فراک دیده عیدی قربانی سلا

بیرحم پیش عزیزی مرحمت است دلم
گر بازار ببینم نه کنعانی سلا

از بیم اشک بر دو نم بچه غیر از یار
با خدا کار بچه کشتی طوفانی سلا

زهد از عهد زلف تو برفی مرآید
هر که چون شانه کشیده‌ایت پریشانی سلا

بند همت کنم ار بتوانند
بر سپهر مور زند تاج سلیمانی سلا

در تماشا گاه خط جبر کشم تا دیدات
عکس یار آینه دیدار میسازد مرا

گر چنین از قحط مان زلف هیچ بگزیدش
شکوه این سبیله طومار میسازد مرا

لنجه می‌چینم ز اشک خویش آخر خوبرو صدف
دیده تر ابر گوهربار میسازد مرا

میرباید شش ز دستم چون خط یار خلق
چون خبر هر جا کسی اظهار میسازد مرا

تا در این میخانه چون خم مشربی گشتم
هر که چند محرم اسرار میسازد مرا

چون کسی کز موم سازد هر نفس نقش نوی
میخلد کز یار ابرویش ازین زار میسازد مرا

لنجه بتوان ساخت عشق یار میسازد مرا

بای تا سر تیغ جوهردار میسازد مرا

خاک ره گر غبارم سازد ترقی میدهد
رفته رفته سبعه سیار میسازد مرا

چون خط سبز حاکی چون منقار بلبل میکنم
بعد ازین گر صحبت گل خار میسازد مرا

کم نکند عزم اگر چون طلبش راه عشق
چون اگر خار سر دیوار میسازد مرا

مرا بخنم ز رنگ خزان در پیالها
تا در بهار تازه کنم داغ لالها

تر نم خبر رسد چو زداغم بلالها
از خنجر خنده زنند بلبلش پیالها

دامن کشان گذشتی و از من بزرگ نه
نشنیدی آه تا چه کشیدم زنالها

یک مهر بود بر همه این قبالها

ملا

یار تا از بر برادی شدم همچو شیشه را
همه کس نکهت از خوی خوشش عشق را

است در دستم چو شانه تا زنار زلف یار
جمع کردم بوی موی خوبان عشق را

شد ظهور چین همچو کج خم در رو زنگار
تا نیاشد امانی صاف جان عشق را

میزنم بر شعاع خورشید امیر زوال
با دو خم میکشم هر دم کمان عشق را

نیست اکسیر جهانم بهتر از نوازش
آزمودم بارها گوهر و زبان عشق را

دفتر و نامانشه زلف مصنف مرا
چندان نه کهد هر زمان در اهرمن مرا

جز انکه بشنوم ز صبا بوی زلف تو
دیگر بسر نامانه هوا و هوس مرا

جان مبدهم چو تیغ بقتلم بر آوری
تا خنجر خجسته چو حمایت بس مرا

جز زلف و لکسوز تو کدام دام و بند
در عشق نیست آفتی از پیش و پس مرا

آموزگار دیده و دل شد بهم آمدی
ای دفتر فتنه رفته نعوذ عسس مرا

اخترم همساه سعید فصل نوبهار شد
یکسان نبود از هجر تو باغ و قفس مرا

بستم گر چو سبحه زنار زلف تو
از کفر و دین چو شانه همین آرزو بس مرا

تا آب چشم و لخت دل خویش ایدهم
بنمود نظر کوان کسی همچو من کسی مرا

اکسیر امید وارم الطاف یار کو
بنمود بخت ضد طبع از مس بکسر مرا

دانم از آتش عشق تو جدا نیستم را
میتوانم بسوگند بخا کستر ما

[illegible]
مسجد کم شده ز شیشه بسته بال و پرما

[illegible]
گر چو خسته بر آورد شود جوهر ما

[illegible]
با دو صد آب بطوفان غم لشکر ما

[illegible]
هر کرا فال چو صدف و اکنده از دفتر ما

[illegible]
[illegible] بجز نام تو در اکشتر ما

[illegible]

[illegible]

همچو خواب آلوده بیدارم برای خویش را
میبرم تا با بآب آتشین یاری خویش را

میبرم آتش بکوچه چون بآتش میشوم
از فغان خویش هم چون آب خویش را

میبرم از لاغری در جذبه عشقت پناه
تا بطاهی میبرسانم کهربای خویش را

میشوم آخر بکوی یار جانی کرم جای خویش را
میکنم مانند آتش کرم جای خویش را

میخلیم آید هجو کاغذ زهر در چشم کسی
میرسانم تا بجانی تو نیای خویش را

سایه روش بخوابش میبنایم زانخوان
کر بیداری نمی بینم بجای خویش را

خطاب خدا مراد تلاوا میطلب
بسته ز اشک گریان سئوال را
هجر هرودن خاک ره یار عاشق است
جا زیر پات سایه وصف وصال را
سرخ است چهر خاکف و رنگ لطافتی
تا گله بستگیر امید ز بال سا
عاشق امیدوار وصال است دلفرق
چندین بخواب نشنب آب زلال را
همچون ز اشک خون نشود میشود
فهمیده است هرکه حرام و حلال را
آسنشکلیب صحبت شیرو وزیر به
واعظ قناعت بخشد آنرخلال را

ابوته که از نشد لب طلب
الکبر اکشد عرق انفعال را

بسکه جیاشد هوا شبنمی آن قدر مرا
باد بسیر عرق تا عالم بالا مرا
خاک از بسکه معذار مرا آسیکین نخست
بوسیده الکه بی چهر کوه او مرا
دل طبیدن زجان آسان کوخنی بار مرا
شمع می خاسته از پرده شبها مرا
همچو آن سالک مسلک طلب بحر فنی
نوشیش رام میکنی تا میکنی پیدا مرا
بادابر بشور بر سر صلح بر دل مرا
مبکشد تا کوی جانان آخر این سودا مرا
قاف تا قاف جهان آمد بشم
واد آخر کوشه گیری ریشه خشک مرا
جبل آسا لکه اکسیر سخن کوبا مرا

شد از ازل آفتاب کمال مرا
چو جاذبه نیست بود در جهان زوال مرا

چو آب بگذرد از خار و گل بگفتگو — بهیچ وجه نباشد ز کس ملال مرا
مسوز هر دقیقه همچو بخیالم باش — اگر بجام بادا بجو خیال مرا
ز دستگیری خونابه گشت نظارش شد — مگیر هر نگ خیاز با بال مرا
شکوه و بیان شد چشم و انتظار شد — ز خلف وعده خط گشته نهال مرا
بجو بگوش تو هر لحظه با رقیبم جنگ — نهفته عشق تو با خویش در جوال مرا
سراغ اندهی از خال کج بر گیرم — دلیل زمزم این کعبه شد بلال مرا
جمال زلف کسی هر که عقد با دارد — اگر دوار بجو خنزر او حلال مرا
ز بس ز بخت زشتی خویش حیرانم — بجو بصورت دیبایم انفعال مرا
شدم چو آب حیات و کس نپرسید — نشانه ات بر و زسیه کمال مرا

مسوز چو سیاهی مرا چون اکسیر
خموشی را چو عین گفتگو دان مرا

تا نخوانم مرا شفق کس را — در نگردم ز خشم فلاطون را
هم بچشم است یار و هم ارزل — دیده ام اندرون و بیرون را

عشق لبسا عرا بشهر آورد سر بصحرا چو دیده مجنون را

بسحر چشمش اثر بردم گفت بسکه خواند ابلهان افسون را

فاخته با بنفشه گر میخواست بخرد بهر سه موزون را

صلح کی با تو مهر کی جنگ کند دانشور بدین سخن خرسند

بفلک شد ز بیزاری عیسا کج از خاک کوی فارس را

حسنه نقش نبسته هم از دست تا نگردم بکوه هامون را

خال کنج لبش ملک السیر
با لشکر خود بجانب افسیون را

صاعقه زاد خویش جاداد است داغ غم لاله سان همه عالم زاد است

باز ابرم سوی خرمن جانان بردست در آتش است جسم همه دلشاد است

خواهد بسیاه بخت دربشان دو آشفته هر حلقه زلف مکاید سر کند از شکست

بیدو رشمع امر نوکشتن مخواه از ما پروانه دارد از دل آتش پرست

خواهد غبار ما ز لبش بالا رفتست آخر لبت هنوز ابی بخت پست

عمر هزار ساله دراین بوکه بگذرم تو ام بنیت همچو حباب است پست

ما را ز لبهای بسخن منت مکن الکسیر بوسه غمزه و ناز است

شبی بر بن سایم گر بجای خانه خمخانه

چو خضر از آب حیوان پر کنم پیمانه خمخانه

از بیدان نمیدید گرد و بلغل اشک چشمم بدریا میرساند گر بجام افتد خمخانه

نشیدم یار های دل بزنار سر زلفی بموی باز بستم سبحه صد دانه خمخانه

ز بس از صحبت روشن ضمیران فیض یابم چو چشم از مردمان خالی نگردم خانه خمخانه

بدور شعله قدر آنقدر گشتم و نشستم بپای شمع افشاندم پر پروانه خمخانه

چو بزم شبنشام بسنگ سبو میخواند بدیبه کوه کان زادم دل پروانه خمخانه

گشا گره های بسته با شد از زبان من کلید قفل دلها کلام دندانه خمخانه

شنیدم در خبر سیلاب می آید بخمخانه سپردم همچو سبحه بر خدا و پیرانه خمخانه

بخاک السیر آوردم سر از لاف بلندی او
بدیبه شمع شمائل میرسانم شاخ بخمخانه

وعده وصل و سیدات بگو جانا تا کی وعده چون شکنند از بهر خدا یمان نیست

خیام اگر شبی بجنون دلی در بزنم تا همچو پروانه بپایت بفتم جانا تا کی

جای آشفته دلان جمله بگیسوی تست این پریشان نکند جمع سیه روزان را

وعده بوسه بمن از نگه جشمش گفت اعتباری نبود قول سیه مستان را

چند از باطن و ظاهر همه با ما شمنی — نیکو نبود همه در یک حجره بجوان سازی

جنس تزویر [illegible] — [illegible]

از ازل و جان بولیعنت بحجره آمده — پیک ما از آنکه فراموش کند احوال ما

بکسار کرد بطلبیر نکنند الفاظ ما

و الاعداد نسخه اکسیر طمع درمان ما

زند لهای چو از ژرفان بسکر شوند نهان — کند چو نکهت صوت مشک کاغذ نهان

بی کتب فروغ آفتابی خانه خط ما — نسوزم چو نفس از بام تا ایوار روز نهان

چو نیسان ابر چشم کوهر افشانی کنم — زور بر بر سانم چو صدف بر کنار دامن نهان

بر دارم هوار آن صدر کلمن اگر باشم — برون آرم ز آتش همچو ابر هم گلشن نهان

جوانی سلاهوار جلوه اش آتش بجان دارد — براه انتظار برق میسوزند خرمنها

بسی بهر گرفتاران زلف او نمی نالد — شود کاهی بلند از حلقه زنجیر شیونها

[illegible] اکسیر نظم و نثرش نقد هر قلبی

[illegible] ز سیم و زر بجوار خانه اکسیر میدهنا

خاک شد چون نقش پا در انتظارت مدتی — ای نقد زابلهان سلیمان او مفقود

از اشارات حواجبروی او میجاید شفا — هر طبیبی را که افتد چشم بر بیمار ما

تا زلعل کوهر از تبسم تانک آب الخجل — خنده بر شور قیامت میزند ناسور

نالهٔ ما چیست اسلهر جدا همچون جرس — راهنمی جوشد چو تار از نغمه طنبورها

چند طبق سر کس از ما نیفکند بر — راز دار شد چو سر پوشی از ان مستورها

[illegible] تا کی همچون چند طلای نشد منصورها

عاشق چنان بر آن بکسار کرد وقف

[illegible]

قاصد زود سل بار خبر میدهد مرا — مکتوب چهر نهال ثمر میدهد مرا

هر موی من بمثل چو منقار شد دهان — کو یا فغان بیکار اثر میدهد مرا

هر جلوه اش ز رنگ برنگا غایدم — نیرنگ چین زلف دگر میدهد مرا

سودای او چو شد بر از زیر هر نفس — دم میزند ز نفع و ضرر میدهد مرا

چشم سکرم بهر سر موی از لف یار — با دی زیج و تاب کمر میدهد مرا

کم نیست از نهم ز صدف انگبین جام — لکهٔ بیشکبار کهر میدهد مرا

شب چو جنگ با درد و اندوه میکنم — تا شوق روز وصل ظفر میدهد مرا

با ضعف نیز بکوی تو بیش از همه کسم — چشم مور اشتیاق تو پر میدهد مرا

اکسیر حرف آن لب شیرین بر قم فقط

با بکهای خامه شکر میدهد مرا

هر کس کشید در بغل آن ماه پارها
بحر بالا بود لذت عمر دوبارها

بحر کامل حساب زخم دلم بسکه شد غلط
از سر هزار بار کرفتم شمارها

خورشید از خجالت او کشته والله چو ماه نو
تا در بیاض صبح کشی ابروکمانها

بر ما بجز جمال تو هر چیز شد حرام
کعبه بروم وقف مصحف رویت نظارها

شد در خط از زده زالف تو کشند
چشم و نگاه یار دل بیقرار ما

غیر از عرق که بر رخ رویش نشسته است
تا آفتاب بوده ندیدم ستارها

شیر برنج چو کم نبود بیش از مخمر مانند
میخواره میکشید کران شیر خوارها

نسبت بکوشه کیر مدارکو چه کند کسی
فرهم میاز دیدم و هم کنارها

هر کیسه کز اندوم غم فیض میبرد
اکسیر میکند غم سنگ خارها

امشب از جلوه او خلوت طور است اینجا
هر طرف مینکرم عالم نور است اینجا

چشم از عکس رخ آینه سان روشن شد
یار آمد بدلم بزم حضور است اینجا

زان تبسم دل غنچه است مرا پر از خون
همچو دریا همه موسم شور و شور است اینجا

تار خار مره کوشش چشمش سیل است
کار عاشق بسپین و بلشهور است اینجا

مرغ ما هم بتو بحر قبله کاروان است
کر چه صد مرحله از کوی تو دور است اینجا

فجل از مهره و فاکشته ام و عجز و نیاز
بسکه خورد و ستم و ناز و غرور است اینجا

کفتش از زال اکسیر چه تجاهل کف
دیدن آینه بسیار ضرور است اینجا

هر دو عالم را بر قص آورد صدای سازما
کعبه آتش خشک و ترا ز شعله آواز ما

شد بلند آواز ما از معراج ماطور سخن
دیده بینای معنی روشن است اعجاز ما

تیرد بخت هما باشد دلیل روشنی
همچو آینه ز خاکستر بود پرواز ما

سایه سان در عالم افتاد کی بر میخیزیم
باشد از بیجا بلندی قوت پرواز ما

ناخن مار محراشی را بلند انداخته
هست کنجشکان ما را شکوه باز شهباز ما

کفتش از طبع نازک میکند آزار کف
هر که عاشق میشود اخلاق کردد ناز ما

ما نمیکوییم هر غوغا کسی اکسیر داند
کیمیا کر بیت محرم در حرم دارد ما

شد کر چه صید زلف تو هر شانه سرنهاد
بسیار دیده شکنجه صید از رسوای ما

معشوق ما آینه را هم در زاد و محو کرد
مجنون کجا در خواب خود لیلی بیند رنج لیلای ما

از انتظار چون فزاید اضطراب کف
امروز هجر شب شد شبهای باقیات فردای ما

مشکن دل ما شکر خود را چو عکس آینه
صد شیشه بسته خطر است سینه غمخوار ما

سحاب وار از شهرها وید تر نزل اطرف — آخر چو گل کرد کوه هم بر خیزد از صحرای ما

چو صورت از پهلوی مانی کسی بر جا چند کرد — کشی سلامت بر سر ما تا حال از دریای ما

پنهان نباشد از کسی چون بر تو شد غماز ما — احوال ما همچون ملک پیدا شد از سیمای ما

از کثرت خصومت چون غارما لبوند ما — مانند سنگ آتش بر هم می آمیزد میان ما

بر روی ما بسته است گر چه جهان در آخر
آخر چو رنگی میکند ظاهر همه عنقای ما

رموز جلوه میاموز نظر پروا را — بفکر صید میندیز این شکار ما را

فریب نرگس مخمور ساقی مخور — هزار فتنه بجوشد چشم کلغدار ما را

بوصیانی اگر بند مشک میشکند — شنیده ایم که بوی تو بهار ما را

بها حواس پریشان بزلف یار مرو — نوان بهند کردن بسیار ما را

دگر بسیکده تا امل سلام مکن تکلیف — بس است غفلت مرتاض هوشیار ما را

بهین در آینه این شیخ گر قبوله نشست — صفای چهره خود ساز و بیک ما را

چو گلبنما مدار از دوست بیهوده ما را

عشق خوبان میکند جا در دل دیوانها — کنج را هم نهان سازند در ویرانها

تا حقیقت بر سر پرسان شکفته چون کنم — میشود مسجد چو گلخن مهندم تجانها

گر بسوزد عاشق معشوق هم خاکد آخر — گشت آب آتش رخسان شمع از غم پروانها

آنکه یکدم سر گذشت ما شنید از هوش رفت — عاقبت آمد بگوش خلق این افسانها

ما سیه مستان ز نظاره سیر پا نمی پیمائیم — گوش چشم ما بود لبریز این پیمانها

دیده ام تا خانه بهار ز بر جا کم از ناف یار — مرغ روح هم بهر او رم بی این دانها

گر چنین در بوستان افروزد از خود میکنند — آشیانی کرم خلقیم که با بیگانها

تشنه لبخند سا بسنگ ما مزن بر جستجو — چشمه جوشد بسکه از خاره هم اندانها

زلف او ای سیاه چون تر ما کسیر عنبر
تا بساط جمع ما از آستوانم شانها

تا سیه روزیم ای نو خط بکس نذیریم — در پریشانی چو زلف آسمان بهره تسخیر ما

میکشی جوزی و میندیزی از افسکنی — چیست آخر ای شه خوبان بگو تقصیر ما

با دل ما تاب آن از دیده ها نامانده — میکند وحشت ز تو جهان آهو شیر ما

ما گدازیم از برش مانند تیغ آفتاب — نیست جز زنگار در کلک شمشیر ما

گاستیم از بس بر و در مهر رو بر جمع دل — آخر یکبار در ما میکند تسخیر ما

خانه ماشه خراب از سعی این معماریا — روکند این پاسبان با لای بی تعمیر ما

بکشم ز شعله‌سان خود سیاه داغ‌ها — بر تنم آتش زند عرق کنم ز آه در دمی

همان سپید اثر و جذب ناقه‌ام گردد — نه‌گیرد دماغ باز کهف مرا آیین

عنان خلاف خیز کجا خرچشم عالم — اگر بیدار پیاله نرگس مست شما بین

بکجا فرخ خاطر من زهی بار مجاز — مد نقطه بود اخوم آن ست نقطه‌ای بین

بچشم ما نشد آسان و صبر رافونی — تفاوت ست ز آیینه‌ها تا او پا بین

مکن ایم ز اهل حشر انکلیف مرکز — مه بیوفا کرد رشد تازی اب بین

جلد بهر ره اکسیر شد دارو لشکر

بکن زین کیمیا بر نور چشم کیمیا بین

بلا را دلک بابه آرزو مرا — نهد داغ بر این کاغذ لکو مرا

ضعیف و زار شدم تا چو کاه و کاه ز جذب عشق نیاید کسر بو مرا

زیاد زلف و خط آب بر داز چشم — نشاند آتش عشقت بکاه جو مرا

کشود خاطر من چون رسید مکتوبت — کلید قفل دل از نامه تو بو مرا

مذیر بصحرا مرا کسی چو هلال — بشهر ضعف تم بود و انکو مرا

بزنگ شعره افزونی عدد لکو — ز داغ عشق کسی را نباد فرو مرا

بسان نبه و آتش نگاه زیان اکسیر — اگرچه بود ز سودای بار پو مرا

فاصد آمد بهر ایران مژده از دلدار ما

همچو گل بشکفت آمد آمد از در و دیوار ما

جان لب بودیم گاه او بر ما نماند عمر — بیکسیها کو تا خبر یابد ز سامان خوار ما

چشم مشتاق عرف و بیسانان و خندید — همچو نرگس کو بدر تا پس بهار ما

بود حال یار یکدم از وفا اسلام ما — چشم پاسبان بر نیم افتد در سر شد ما

چون شکار عام آشنا شد ز حیران شد — از تو خبر آید کز صورت نیم کار ما

میشود ماند چشم یار بیمار و خراب — هر سه مستی و بشد و پی آزار ما

این غزلها از خواص کیمیا آگه شنید

شاعر چو بوی شد کیمیا اکسیر از گفتار ما

ساقیا جام بدست تو حلال جم ما — سبزه و عیش مرا بعل تو دم دم ما

ز عشقبازی یارام تو ام در شک — هر نگ در بغل آو نعره از عدم هم ما

ز شورش دل من لعل یار خندان شد — چو زخم کشت مکسور بت مرهم ما

نشان ناوک ابروکمان چو شد ما — ازان چو تیر کمسلاپت قامت خم ما

امو شب دل عشق آن پر نگذاشت — لرکیت ابو چو خوانم اسم اعظم ما

جنون تو ریم آمد چو در طلب نفسم — چو گفتم از تو بگویم تمام عالم ما

نشه سبل اشکم شعله کم زدیده ندیده کسی خشک از دوار سیلاب
چو بلبل سیر گلزار نبوده حاجت هوا از داغ دارم گلستان در بر سیلاب
نیابد بدگمان از سعر لعلش بشانه خط اما عنبر اندر سیلاب
ز کم ظرفی چو شکوه کاری نیاید وجب هر زانو دریای دیگر سیلاب

بوالکبر هر بر کمالی نداشته
برابر بعنقا نیازی میسر

شد از وصال کنار اجوان شیدا آباد ساز کشور سیلاب دیدا
آب حیات کز لب جانان چشیدا شد شهد شراب لبوسه جانان چشیدا
دل شاد بدام خط بکشاد زخال لب در دام ریزد انه مرغ رسیدا
بیمار زلف سیاه کز خندد کمر طبع ترياق جاودان میکند اقرار کزیدا
باید فلک دون چو چوگان بهر نفس از بهر خوبرو گوی سر بر سیدا
چون نام خوبش سیر جانش میرسد از تنگنای دل چو نگین بانگ شنیدا
یک نار ام ز ظرف اجابت شد هزار از غنچه اسر و سری گلهای چیدا
از هیچ شادی دفع غمش نمیشود بر کام خویش آن لب میگون مکیدا
اکسیر هست گشته سیماب بیقرار بشناس قدر عاشق دلخسته طپیدا

چو دام من بگشت تیغ از میان تنها
بهنگ جوبکه دی مرغ جان تنها

تو لب بشانه بهم چون زلف جانان کنی ببین چه میکند این شوخ آشیان تنها
هزار گوشه نشین هر طرف کمین دارند مرو چو تیر تو در خانه کمان تنها
بهنگ جنگ مرا غیار آمدند بیا وبیا اند مرا هیچ دوستان تنها
رفیق گر نبود بوستان بجوز زدان نمیتوان نفسی ماند در جهان تنها
ز شور شیر هر جا خانه تنها شود خالی بزنگ سیل بهر سو شوم روان تنها

لهن تراند یوسف تو نو محوان الکس
بسیر باغ مرو با برادران تنها

در شمار نیاید کسی هیچ کند اور حساب ماه بیاله بکجا چند انگه کند آن حساب
جان نهان بتر تن بیکدگر از سیماب لرز شهادت هم نشود از شمشیر اصطراب
هیچ کوشش آخر سر خود بیکبو تا بود هر که از شمشیر ابروی تو نباشد در حجاب
رتبه اجتبای دل یابد الا در زلف یار باد جو آن نه عنبر گردش هیچ و تاب
سوخت جان هر زه بیرون تا نشیند بر لبش گرم شد از آتش غیرت دم کشم کباب
روشناس شو با بی راهبر رفیق باشدی ورنه جام مرا بعمر خود نمیدیدی بکو آب

روی کعبه ماه من بنمای ماهتاب
شد آفتاب کرم سودای ماهتاب

سایه‌ی طالعم بجه از آن جو بام چرخ — آنجو شرمنده کنم بنمای ماهتاب
روشنی بجو ز عکس رخ مهوش زدم — باشد فزای خانه‌ی فرجای ماهتاب
از شرم لیک چهره‌ی هر کلفت از — اشک نشینه کو سیمای ماهتاب
ما را نمیده بر تو رو لی غریق اشک — کشتی فکنده ایم بدریای ماهتاب
واله کنان ما چو فلک ماهیا بیا — ای بر دل ایم جلوه‌ی شبهای ماهتاب

جام طلا ز بهر تو آن شد پس زمین — الکیر کیمیا ندهد بینای ماهتاب

چشم بود مردم ز غمت خون فشان مدام — مژگان بود ز اشک تو همچون صدف گهر
گر نم آید بکنار گر ز عاشق بیدلان — هر که چو من نشد بآب کی رشک تو برد
سایه‌ی معشوق بر عاشق چو افتد در نظر — بر سر بلبل چو داند چتر گل بال همای
بار اگر گشتن عالم را گوناب سیکند — خنجر ژوبین انداز او با بال همای
در خلش خنجر سرو دیده‌ی من نهال از آن — شیوه‌ی هر کس ز معشوقم سبق دیگر گرفت
رنج راحت میشود هر که ز حد بگذرد — از برای نیم بسمل آب تیغ آب حیات

در هوای دیدنی نامم نوشی خلد شکست — شیشه‌ی دل از نزاکت میشود چشم حباب
تا کدورت از کند بیکبار آباد ان خلک — مصر اگر معمور گردد میشود کنعان خراب

نامه معنوان حسنش خط فدا — ملک عشقش بحسن دلم اکسیر داد خراب

آن خوشا دل که ز خونم آب طلبی — گشته محمود هر بشر ابن طلبی
جوهر عز و شوق خط ما را — مسیح حلقه اند کنار طلبی
سیر نور جمال یار مرا — چشم گریان کند ما بشار ابن طلبی
تیغ ابرو و رنج چشم بازش — شده از هر طرف شکار ابن طلبی
محو رویش همیشه بیدار است — چشم آهو بخت خمار ابن طلبی
تا بجا شد خنجر چو حنا — دست و بغلش شده خضاب ابن طلبی
ای دل بار روا آورد — دگر ابن کج شد جواب ابن طلبی
فرمش تا بچشم من نرسید — شد بهر سو ز شکار ابن طلبی
نامه خویش سا بدستم داد — شدم از بار خنجر جواب ابن طلبی
رحم بحالم از دل سنگش — گشته دام آب از سر ابن طلبی
گفت بسمل ز عشق آسان — نا شد اکسیر اضطراب ابن طلبی

جمال کعبه ز آئینه رویش بخشم مرآت
تبره روی ز بهر آن سر مژگان کباب

تا شعله روی من ز عرق از حجاب رفت
دانش دلم دمید بر فرق و در آب رفت

در سایه هما رخط آن حسن و نعمت
آخر بگرد دولت پاینده کاب رفت

روزانکه ز آفتاب رخش دید حال من
دانه که بر کنان چو شب از آفتاب رفت

یارم بسر سید چو شوقم ز خویش بجو
بیدار گشت بخت چو چشمم بخواب رفت

خنجر کشید برم و فتد بر رقیب یار
باز این کنایه هم بدل بی ثواب رفت

مانند طوطیی در آیینه دم زند
با خویش محرم السئوال و جواب رفت

جوان نخوت یار و دل از دست ما ببرد
سیل آمد و بدست نهنگ زبون بخواب رفت

اگر ز ابروی تو سودای من شود
هر کس بروز حشر بپای حساب رفت

اکسیر چو سید ز جهان جدا شد
این نسخه نارفته ز پی آفتاب رفت

بدام شوق من اکسیر فتح آمد
چو سیماش بر بخجیر فتح آمد

ز عشق ابروی کجدار بلخ آمد
بدستم تا بلوشیر فتح آمد

چنان ایدم حرمت از وصالش
مرا در برابرم تغییر فتح آمد

چو ناله با اجابت همسر بامم
اگر آهی کشم تاثیر فتح آمد

شکفته رو بخوابش بود ام من
ازان دانسته ام تعبیر فتح آمد

بآن آئینه رو تا رو برویم
بپیش دیده من تصویر فتح آمد

بزم همچون شراب از شب خماری
پیاپای مرا تخییر فتح آمد

ز دام زلفش آزادی بجویم
مرا در حلقه زنجیر فتح آمد

گشا گر دیده دم زاید یار
بهر جا بروم اکسیر فتح آمد

خاموشی شیخنکو بود گر خانه نشین است
حرفش سند مردم عالم چو یکین است

خار سر ابوار تواند فتنه ایام
در دیده عشاق گل خلد برین است

یک سرو بر عنان قد تو نه بینم
پرسند گر از من سخن راست همین است

تنها دل آئینه نشد آب ز رویت
جبریل نیش خسته تو صورتگر چین است

جز طلعت مسیح نماند لالت بستم
دارم ز رسوای تو در کیسه دم این است

گفتند صدف دار در اندای چو سخن گفت
این بیستن مردم از سخن چشم چنین است

دانسته ام از شیوه آشوب و جنونم
آیه بسرم کز پس بازپسین است

باز از اثر گرمی آن شمع سیه فام
گر منصب پروانه بجبریل امین است

هر کرا نزد دولت وصل تو آشنائی است
تا ندهد بجان تو اکسیر رهائی است

تا دلم با آن قد طلعت گرفت — کار هر آیینه بسامان صورت گرفت
شد ز هر مژگان قدش بالیدتر — رفته رفته سرو هم قوت گرفت
حلقه شد زلفش بسر از آشفتگی — این هم از بیشان بار جمعیت گرفت
شوخ غزال بود و رسم مزاد — رنج سابر هم نخود فیت گرفت
شد بکام خط بیش جمع لشکرش — مورا اینجا بهره از قسمت گرفت
گشت آخر گوشش چشمش مرا — گفته بیمار هم صحت گرفت
سرنوشت خود ز خطش خواندم — خوب فالی سالها رجعت گرفت
تا مرا محو جمال یار دید — صورت دیوار سابر گرفت
در مکاتب عاشقی ای عاشقان — از گل و بلبل تعلیم عبرت گرفت
زر بود هر گز شد چهر آفتاب — هر سحر در قبضه قدرت گرفت
در رگ هر خار و گل مانند آب — جا تخلص از صفای طینت گرفت
خنده هر کس با امانی چهر تو — استخوانش در زوایت گرفت
سبز شد کشت امید شر از نظر — هر کجا در گوشه غوغا گرفت

اختلاط نام لب آتش است — شعله در خار و خس از صحبت گرفت
گرم شد هنگامه سوز و گداز — شمع تا پروانه خدمت گرفت
ابر چو باران زر بر دور تو بیخت — بحر و بر سالها ز تو قسمت گرفت

پیر شد بازار گرم آفتاب
ماه فر اکسیر تا شهرت گرفت

هر اثر کز فکر تو هر چند جوان آمد — گر بیتو بود فصل بهاران گزران آمد
هر کس ز تو امید طلب بسیر و ادا کرد — عاشق ز نبات آمد کز تو بیان آمد
در راز تو حرام آب و طعام آمد عاشق — وز خجلت چهر ماه تو جبه مضان آمد
چهر مهر حیات ز مسامات بکاری — غلغل کرمت تا بکنارم ز میان آمد
حیران کماندار ی ابروت کمر بست — بر روی تو قربانی نیرت نگران آمد
یاد ذکر وصال تو بهجران نزنم حرف — بجز نام خدا نام تو ام در دهن آمد
زافاف بیو خاک نشین در ره بینم — کوی تو بعاشق چو حرم دار الامان آمد
از دیدن اشکیست تو فخر روشن چشم — باشد بصفا چشمه اگر آب روان آمد

روشن شعاز سینه صد چاک حجاب
تا روی تو ماه و دل اکسیر کنان آمد

کل تنها بیش و بیش زار و نزار است — کار از شرم بیش بر خیزد تنگ افتاده است

یک مسلمان از کتاب جان عرفی نخواهم — حیف این سرمایه بر هر شهر و تنگ افتاده است

گوه تنگین همه شب در کشتن بسته کمر — کافتاب از شرم تنگش زار و نزار افتاده است

ای عرفی هرسی فتنه چشم کرا می جوئی — با دل ما هر کجا کار تو تنگ افتاده است

مخلصی از عاشقی دیدم دل او بر دلم — از هوا بیوسته این خانه بر سنگ افتاده است

فرهنگ تو خلیم او شنگ جام عرفی — در میان ما و شیخ شهر جنگ افتاده است

بیت الحزن یعقوب

دل پر خون آبیست مسرور است — بیت الحزن یعقوب پر نور است

چه بگویم ز نکو بشر عرفی را — صلل من چو شان پر نور است

میکنم وعده و من آیانم — خود نمیدانم این چه دستور است

نقل سوز و گداز من بشنو — شمع و پروانه عرف مشهور است

معجزیم بجان درمانش کفت — با تو سودا نیکنم زور است

فکر غیر از تو نشناسیم — ذره سان آفتاب منظور است

نقد جان سان نثار مقدم کنم — بخشش من بقدر مقدور است

بزم حرفه بوسه با لب یار — کرچه بسیار از ادب دور است

کوشش چشم او مکو و مپرس — فتنه روز کار مشهور است

بار غمخوار ما مکوش مپرس — ترک جانش هسوز مخمور است

رحم بر عجز عاشقان نکند — بار ما بر بخوانش مغرور است

عاشق از درد کی کند فریاد — ناله و آه کار مجبور است

آخر کار او بریشانیست — هر که با زلف یار محشور است

سنگ طفلان نیخورد عرفی — هر که دیوانه کشت معذور است

بیمبانی وحشت در عالم
هست اگر آب انگور است

کار مردم هر شب جمعه پیاده است — کوشش چشم نظر بازان کرا در جاده است

نقد اسعار الوف آنجا فتاده و باز است — ابر بر بشان بر او جمعیت آباده است

هر کجا آهو بیکشد در کار عرفی آید و م — چنگ کاغذ از کشیر از هوا مخمور است

وحشت ابهای ما بی آب خندان کرده — چرکشاد دل ای از خانه ما باب است

کر شب آبی چو ان خانه بسته باشد باز — کلبه را شبها بجز مهتاب مهتاب است

عاشقان طاق ابروی عرفی افتاده است — حق نشناسان بر او بسیار محراب است

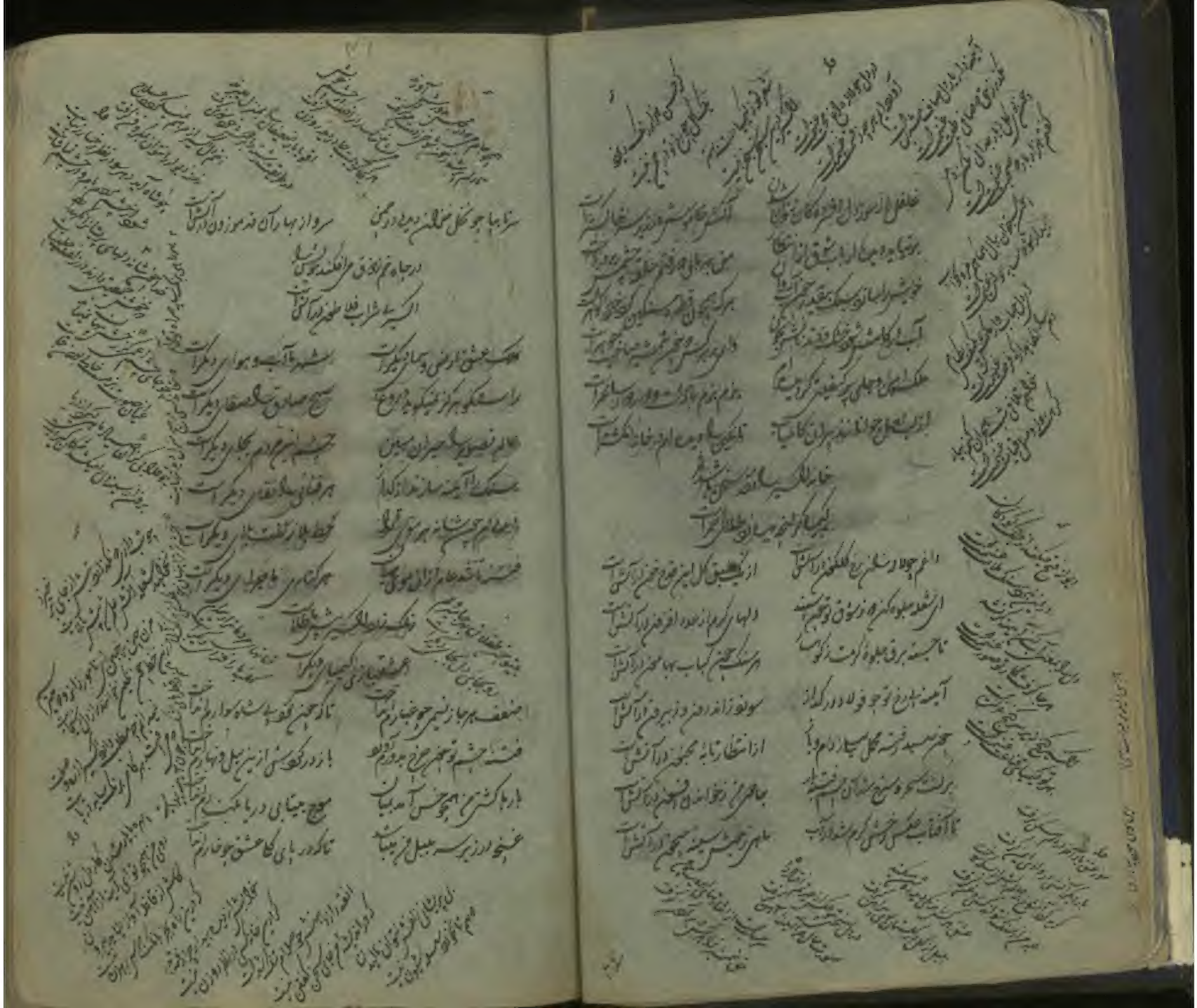

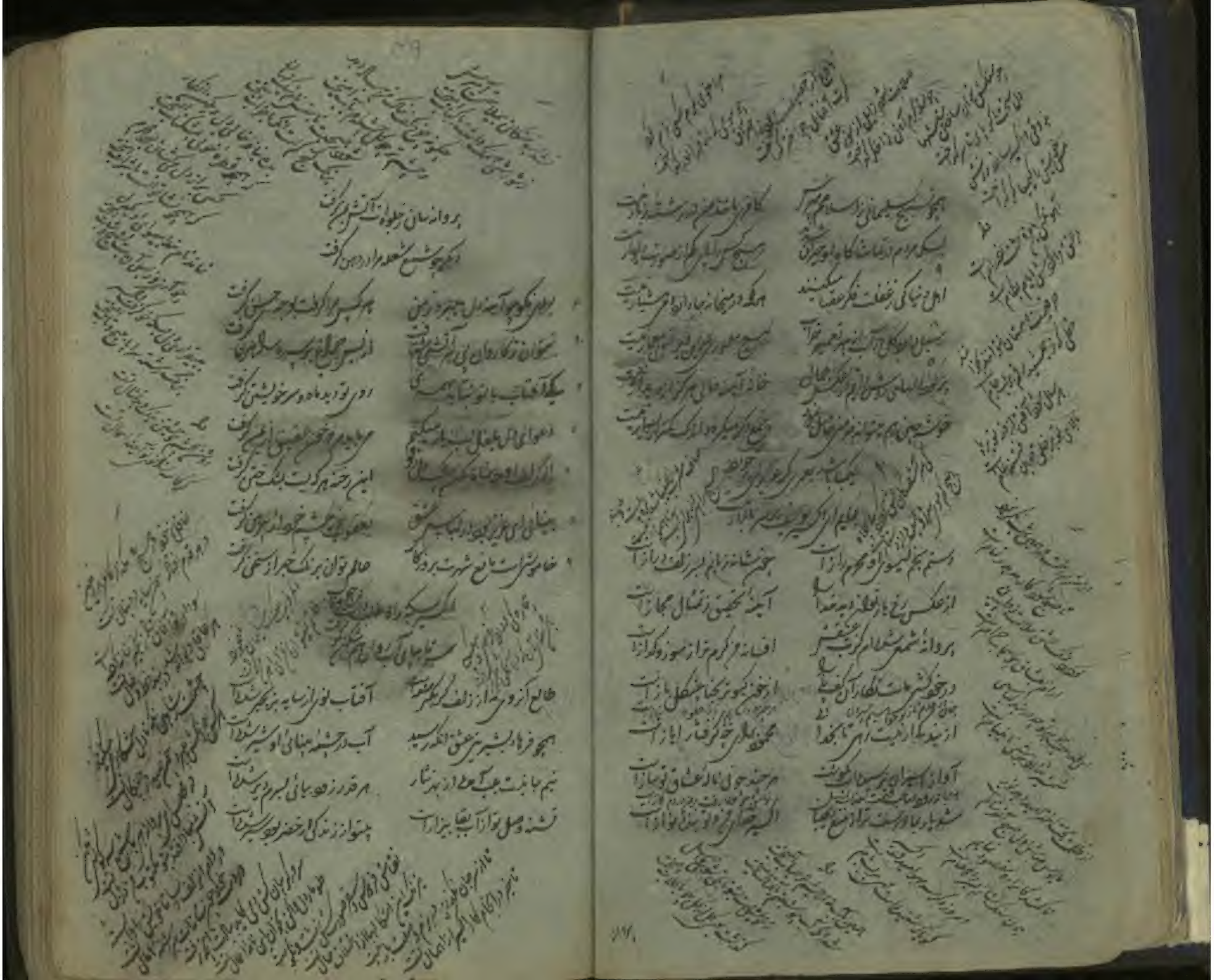

کوس توام چو خطه زناخ جهان بس است — یک کهربین سلسبیل از بیشمار بس است

زان لعل لب نصیب ز آب حیات یافت — از بهر خضر زنده کی چاه و دان بس است

دستم چو بسته دارد کمر بار ماندگی است — تا در کنار ست مرا آن میان بس است

مجنون نگشت چون لیلا قصد — از معجزات عشق همین داستان بس است

از ضعف سایه ام قدم بار میبرد — گر مسکین شکار ها استخوان بس است

دانه نگین جرات و خرمن بضاعت — عبرت همین بگلخن ناموس و نان بس است

آمد بدست یار گریبان پاره ام — فرزانگیر هر دو سرا بیر کنان بس است

الف جانان لمنذ آفات است — صید از ان جستن از محالات است

بجذا میتوان رسید از یار — هر صفاتی نشانه ذات است

تا چو شطرنج نقش بخطوط حسن — عقل در شش در جهنم ذات است

ناز حسن از نیاز عشق بود — جلوه عکس نذر مرآت است

وصل جانان نگاه و بیداری — خواب و دیدن هم از جهالت است

خال لب بیشتر ز سبل خط است — دام در خاک از علامات است

آب کوثر نیز سد تشنه آب — گر بهشتی بود خرابات است

نقد شاهات صرف درویشان — دخل خورشید خرج ذرات است

شعله خاشاک را چو سوخت فرو — همه جا عالم مکافات است

رفت زاهد ز بزم و دیدار آمد — شیخ نامنظهر کرامات است

آخر الکسیر کیمیا گر شد

همه کاری بهین اوقات است

هر کسی چون صبح از خانه سحر گرفت — مانند آفتاب فلک را بسر گرفت

بازار اختلاط ز دیدار گرم نیست — با شمع و رنه صحبت پروانه گرم نیست

تاریک شبه زمانه چو بی نور و رنگ شد — شب نیز روز دزدک چو فرض قرض گرفت

هر کس بدیده کوش آن چشم فتنه باز — از هر دو روزگار تواند خبر گرفت

یکذره آفتاب مرا بیر دی نبود — روز ز جستجوی سیاه مرا بصر گرفت

عکس تحق خرد آینه آب — آتش ز جلوه ها نور خشک و تر گرفت

شفقا لونی ز لعل لب جیدت یافت

الکسیر از نهال تنا ثمر گرفت

قامت راستین ز سرو و بنشاند آب — مصرع موزون ز تراز قدرت بسر گرفت

جلوه ات در هر شهر ماهی جنس سیماب یافت — تا از بهر معمور فرخ خانه آباد یافت

نوله تا زگرمی آفتاب ایمن استخوان مرد — بسایه دال سایبان استم
نعره چاکی از عکس رنگی جامه دران استم — زفرس تا تو بدی بهر نار کستان استم
شیاله تا بایمانم کس نگفت کافر — تو زلف کافری زنار آخر هر میان استم
قد ندم سرو بر آواز اغیار از بوستان — بگام چشمان آخر زبان دشمنان استم
بیا قاصد تا گفت مغز استخوانم — برنگ بوست خط سایه بر فرش استخوانم
چو جبهه از هر سو چین برنگین و چهره رنگ — دل خط سایه از زلف تو بر نام و نشان استم

دل سنگ خط از رنگ حنا گیر افتاده
زلف کفر خم ظلمتش نازد بر ما بی‌سبان استم

شهره آشوب زعربان سر تا قدم — فرباین نام چو خط شدید قیامت علم
سرو قدم ساخته چون سایه بت بر آن — بیت ار پیروی از نقش قدم های کم
همه دم دم زدم تیغ تو میزدم — دم آخر دم تیغ تو نفسم زدم
شده ام محو رخ یار بنحوی در جهان — یک چو تصویر بشمارند دو بجود عدم
همه جا بیشه و لکه کوارت بعدم — چشم بدور در فراقه سیاله عدم
چهره خود را بدر از الکند مرآت — که ز بادا تو بتخانه نکهی ارد عدم
عاشق یار چو مجنون بکنند عزت — فرنگ سلیم و در همه جا محترم

چو خضر زنده جاوید بعد بانی خیر — شده ام نیز نگفته جهان سلایه جاوم

اسفهم ثبت بهر جاکه شعله زرد دیده
برنگ اکسیر چو باران رسخاب قلمم

دل سلا صفا رسیر رخ یار میدهم — آینه سلا بدست خود بدار میدهم
چهره شانه سلا در خم زلف میکنم — در حلقم جا بر خ کرفتار میدهم
دیوانه مبلوم به آزار کودکان — کاری بدست مردم هشیار میدهم
دل سلا بزلف کل بسر عجت میزنم — این غنچه را بکوشه دستار میدهم
هر دم چو عکس و آینه در جلوه کار — حیرت بیا صورت دیوار میدهم
خط سلا بخواب فتنه آن چشم مرا — در تن بدست مردم بیدار میدهم

اکسیر میدهم تماشای کوشان
چشم عندلیب دل بگل و خار میدهم

هر برخان که صورت رسید انداز من — در هیچو آینه جز رو ندید انداز من
ندید اکس در هنش مسیحی وصف کند — حکایت ات کی مردم شنید انداز من
دل مرا بعزیز کرفته اند بتان — فرنگیان همه یوسف خرید انداز من
چو جاله را مروان کشته اند با مالم — بجرم اینم بمنزل رسید انداز من

بزم عاشق غمناک میتوان رفتن

چو کج در جدل خاک میتوان رفتن

برنگ عکس در آیینه دلم روشن — چو نور در نظر پاک میتوان رفتن

مگر ز سوختهٔ جانان کناره ای آتش — چو شعله بر سر خاشاک میتوان رفتن

زدود بر در ای ماهروی من امروز — چو آفتاب بر افلاک میتوان رفتن

توان چو صید دمی داد کام بسیاری — کهی بگوشهٔ فتراک میتوان رفتن

چو گل ز باغ برآمد بزور بیل گفت — ز خانه باد اجل خاک میتوان رفتن

بنور مشعل ادراک میتوان رفتن

نمی‌آید زبان از هم بجز ای نظر بستن — نمی‌توانم بروی عکس جز آیینه در بستن

بیالا طاق ابروی دلم ماه دو هفته — دگر باید مرا جز گوشه منبر بر گزیدن

ز حسن صندل رنگی صد اعجوبه کند پیدا — بچوب صندلم باید ز فکر دلبر بریدن

چو مکتوبم سبک از ضعف و از شوق و شکیبائی — بجای خط خوش خوش سوی بال نامه بر بستن

ز آمد شد دلم یارا مرا مانع جهان افتد — نمی‌توان بسنگ از رو خواه خضر بستن

میان نازک شیرین لبی تا در کنار آید — ز سر تا پا کمر می‌باید چون خنجر بستن

بزم عاشق غمناک میتوان رفتن

چو کج در جدل خاک میتوان رفتن

برنگ عکس در آیینه دلم روشن — چو نور در نظر پاک میتوان رفتن

مگر ز سوختهٔ جانان کناره ای آتش — چو شعله بر سر خاشاک میتوان رفتن

زدود بر در ای ماهروی من امروز — چو آفتاب بر افلاک میتوان رفتن

توان چو صید دمی داد کام بسیاری — کهی بگوشهٔ فتراک میتوان رفتن

چو گل ز باغ برآمد بزور بیل گفت — ز خانه باد اجل خاک میتوان رفتن

بنور مشعل ادراک میتوان رفتن

نمی‌آید زبان از هم بجز ای نظر بستن — نمی‌توانم بروی عکس جز آیینه در بستن

بیالا طاق ابروی دلم ماه دو هفته — دگر باید مرا جز گوشه منبر بر گزیدن

ز حسن صندل رنگی صد اعجوبه کند پیدا — بچوب صندلم باید ز فکر دلبر بریدن

چو مکتوبم سبک از ضعف و از شوق و شکیبائی — بجای خط خوش خوش سوی بال نامه بر بستن

ز آمد شد دلم یارا مرا مانع جهان افتد — نمی‌توان بسنگ از رو خواه خضر بستن

میان نازک شیرین لبی تا در کنار آید — ز سر تا پا کمر می‌باید چون خنجر بستن

باید مرا براه طلب پا کذاشتن — همچون جاده سر ز شهر بصحرا کذاشتن

سوزم چو شمع خلوت خاموشیان عشق — خاشاک من را بکنایه تنها کذاشتن

خالیم نکند دل بکمند خط کسی — صیدی ز تو جدا م تنها کذاشتن

همچون قفل بجذبهٔ کوی خدنگ دل — باید بکشتگان خودم وا کذاشتن

بکذار آشنایان و بیگانان و خویشان — همچون قلم کار خویش بدست پا کذاشتن

ظاهر مکن بخصم قوت رشتی — دیو انگبست بردم شمشیر پا کذاشتن

اکسیر شرح زلف سیکرو ذکی

خوب قصه ثابت بیدی کذاشتن

سلسلهٔ لعل با هم سخن کنن — سخن دل قوت عشق بمن کنن

یک غنچه آن لب ز تبسم — بجز هزار من کل کفتن کنن

چشم و دل کرسنه نعمت وصلم — رزق قسم از بوسه کنج دهن کنن

رخ خراشه بدل از سیل فراقت — فکر این خانه ویران شدنی کنن

سفوت تست بهند سر لفش — آشنائی بزبان دکنی کنن

نافه را نفه سر هم چشمی زلفت — سیر بادر بخطای ختنی کنن

شمع اکسیر تو نا صورت تو نحوم — کار پروانه آتش زدنی کنن

زابروت لبرخیز در رگ لعلت خشکیده — عقیق آبا چو خونابه کران از لخت جگر لبتن
نمکدان سیل کز از قطره‌های اشک من جاریان — نمی‌آید زدریا با صدف عقد گهر لبتن

ز نقش بوریا فقر اکسیر دارم
تعالی‌الله خوشا با چون سکندر شاهی نزدیکتن

بعد کز پا سرم دعوای جانان — نه هیچم سر ز استسقای جانان
بقتلم گر کمر بندد ز شوخی — سپارم جان بکمر قضای جانان
ز هر سطر جواب نامه خواندم — نوید وصل از انشای جانان
ز حال بقعهٔ دل من چه گویم — خرابانی شد از یغمای جانان
عجب دستی بجام من گریزم داشت — سر هر خاری از صحرای جانان
نمیدانی بروز من چه آورد — شب هجر قیامت زای جانان
بحمدالله که بار دلکسر ندیدش — خوشا چشمی که شد همتای جانان
همین از قامت چون سرو او بس — که بر خط سایه هم همتای جانان
نمیداند چه باشد لذت عشق — نمکدانی که نالد بر سوای جانان
چو فرمان مرگش بر سر آرند — زبان بر کام گیرد کو بای جانان
صباح از بهر فانوس امید است — نمکدان از نقاب اخضای جانان

ز رعنائی چو طوبی قد برافراخت — قسم خوردم من از بالای جانان
نباشد هیچ ابری خالی از برق — بعد در هر دلی ماوای جانان
نه تنها از شمارش کوته خرد شد — سرما هم بعد در پای جانان

مرا هر دانکی اکسیر دارند
ز شمع قد بزم آرای جانان

ز رویت هیچ یوسف کرد شرم بازار حسن — بوی هر اهن فروشد کاروان سازار حسن
لبکه از عکس رخت جبریل تاشائی کشید — رشت چون آینه سوراخ در و دیوار حسن
پیش شمع قامت تا سوختم پروانه‌وار — از خزان رفت بالا همچو شعله کار حسن
مبتدا هم آشنائی آخر بیمار عشقان — خواندم از چهر شانه از زلف کسر طومار حسن
میزند حرف از دم شمشیر باروی هلال — تا نمکدان آینه زابروی تیغ خونبهار حسن
نیست آرام بدو فرسته چشم کسی — کشته‌ام چهار از مردم بیمار حسن
گر بزلف غنچه پیکرم دل ز دریای عشق — از دل خونین بر نرم گل بر سر ستار حسن
آتش عشق از تجلی کوه را جانی گرفت — همچکس را نیست دیگر طاقت دیدار حسن

گوش آن چشم است اکبر هوش نخوم
دیده‌ام در خواب روی دلبر بیدار حسن

هر جا جات ال و ویدی و دامان نشین — هر کجا خوش کس ز داغ بستان نشین

تا تو استاده آشوب قیامت برپاست — بنشین ساعتی ای فتنه دوران نشین

اختلاط بحر و خار چو آتش گرم است — هیچ با هم دمی ای آتش سوزان نشین

تو کز امصر بیت الحزن افتاده است — قدمت بر سر و بر چشم عزیزان نشین

هم از حلقه بگوشان تو ام چیزی هست — بکجا میروی ای سرو خرامان بنشین

ور جهان نیست چو دیرانه معموری — مگذر از خانه ام ای سیل بهاران بنشین

هنر گمانت چو الکبر بفروشان نشین — سر مزن تا نشوی شاخ نگونسار بنشین

گر آن شوخ آورد از خانه آیینه بیرون — چو عکس آید تماشائی ز هر دیوار و در بیرون

ز شرم آن لب شیرین مکو خط نهان لکو — غبار مور هر کو آید از مشک شکر بیرون

بهر ال میخواه آندل فروغ عشق بیتابی — زند آهن چو سر بر سنگ می آید شرر بیرون

عقیق از رشک یاقوت لبش خون خورد و میترسم — در آید از بدخشان لعل با خون جگر بیرون

سر کارم بعقد تا بحس صندلی دیگ — نمی آید دلم یکدم ز فکر دلبر بیرون

زهی آه مظلوم آتش نظام نمیدانم — نمی آید چرا از عهده یار بسیجو بیرون

چو سایه آفتابی ور کنارم زیر میانی — بروز کوه و بنگم هر که آید از کمر بیرون

بگلزار علائی دست و با بیهوده تعلیم نیابد از قفس بلبل بزور بال و پر بیرون

بحر الکبر کز ضبط نفس در جوهر صدف یابد
دگر غواصی از دریا نمی آید گهر بیرون

لعلش کو با آب حیوان بادم عیب است این — با قوام شیره جان قوت روح تاب است این

جلوه یاقوت قیامت آه من با قد یار — یا خرام نخل طوبی عالم بالاست این

سنبل و ریحان و سوسن با بنفشه با سمن — یا عبار خط سبز مصحف سیماست این

ساعد و بازوت با ساق القمر با ماه و مهر — پنجه با مسیح نجبا باید بیضا ست این

قطره باگوهر ستاند یا عرق بر لب شراب — یا حباب شبنم برگ گل رعناست این

خنجر و تلوار و سوزن نشتر و تیغ و کارد — یا رخی بر گشته مژگان بادم گیراست این

بحر الکبر با یاقوت سرخ

با لبت با چشم و ابرو دیده ها بینا است این

حیران کند م صورت احوال کشیدن — هنجر عکس در آیینه ز تمثال کشیدن

زان سنگدل از رهزنی عقل ندیدم — خوبتر از ای دیوانه خواطفال کشیدن

ترسیده ام از خار کل از بس که چو بلبل — خلقم سر خود زیر پر و بال کشیدن

می بایدم از ضعف چو خود کرد م زجا — تا جا نخورم باز بیکسال کشیدن

اعمال مرا وزن بمیزان متوان کرد — آخر نشود کوه بمثقال کشیدن
چون کندم اگر کرسنی دوران کند آهو — بهتر ز جوی منت امثال کشیدن
از سر سبکم تا توان رفت شد آگاه — آسان زنی کاهک بحوضال کشیدن
ای شیخ بیندار ز سر کنبد دستار — تا چند توان بار چو حمال کشیدن

زان چشم سیه فتنه اگر بیرم
روشن بشد از سرمه بدنبال کشیدن

بگو هر چه خیر صدف سعدی آزاده مرا — سجاب در چو اشک از نظر افتاده مرا
دلم از شهر آخر سر بصحرا میکند آهنگ — قفس تنگ است بوم کستان شاید مرا
بیا کز داغ هجرت چون حم چندان در آخر — ز خجل دل برنگ لاله پر خون شده مرا
مرا این شکوه از بیدادیت از تو نه از سر است — نگفتی کو چو مجنون سر بصحرا داده مرا
بهنوز از خجلت اعمال خود آبم چو شبنم — در این گلشن نخواهد کرد کس شرمنده مرا
دلم رفت و نمی یابم سراغش باز جایا — خدا داند چه شد بیدل سپید بام و فا مرا

چو سایه رفتم اگر زین سپهر رنج بار — بگو ز دامن آن سرو جویبار مرا
آخر از تصویر آن شیرین بسی — کار خود سازد صفت گویی همی

یار در بزم مرا بار دگر راه نداد — گشت عزم تنخانه این بیت الحزن
نالهای دل بآن ظالم نمود — شد جرس اینجا دلیل راه زن
تا پریشان خاطرم همچو خویش کرد — شانه خالی میکند زلف زمن
میشود حیران برنگ آینه — هر که مرا بیند ترا از مرد و زن
بد نکو بام شیخ و زنار سلا — صلح کل دارم با شیخ و برهمن

یار قیب اگر سلامت بستان شیرین
از ملک نشناخت جانان اهرمن

پایان زلف او را نتوان خبر کرفتن — این قصه را چو شانه باید ز سر کرفتن
از سرو بر لب جو قمری رسد بطلب — باید سراغ آن قد از چشم تر کرفتن
سودای زلف او را مانند شانه دیدم — سودی نبخشد اینجا جز از ضرر کرفتن
لبریز مکن زاریا تا از سحاب رحمت — همچون صدف توانی عقد گهر کرفتن
کاهی چو ابر آبی بر شعله زار افشاند — تا کی چو آتش برق از خشک و تر کرفتن
دل را بجلک کرد آخر خلیم فکند در آب — با کام خود چو کشتن زین بحر بر کرفتن
داغم برنگ لاله کز ساقی گلستان — باید بجای باده خنجر بکر کرفتن
کر بار خود نفکنی مر آوری بدانی — هنر کوه میتوانی تیغ و کمر کرفتن

اکسیر گیمیائی بهتر ز پند نیست
هر کس که اکسیر سخن را یابد بزرگ شد

در تماشای چمن سرو سرای جانا بالا مزن — سرو و قمری را تو برهم کار از سودا مزن
تا چو نرگس دیده از مژگان نیارائی سیاه — چشم من خود را بقلب مردمان تنها مزن
هیچ جا تا نکهت و رسم خیالی هست هست — دست خود از سینه ره دادم مسیحا مزن
همسر با همگه نتوانی طرف کشتن مکن — از سبکمغزی خوشی پهلو تو با دریا مزن
گفتگوی چند هست نکهت سخن را کی کن — ورنه حرفی چند نیست با نیک و بد چها مزن
چشم من سنجر جهان و روز و شبها محو او — سنگ اگر سر بشکند بر مردم بینا مزن

آن نظاره کیمیا کرشمه خوشا است
از خاکمگر نه اکسیر است و با مزن

دل میشکند باز ز سودای گلستان — با ناله چو بلبل بتماشای گلستان
گو نه کنم از قد بلندی سخن سرو — قمری چو زند لاف ز بالای گلستان
تا افتنه آن چشم سیه دیده بدزدش — چون نرگس شد دیده بینای گلستان
از دل نرود گر همه نکهت قفس باغ — چون مرغ گرفتار تمنای گلستان
خاصیت باران نبود غیر بقا کم — از ابر شده چون خضر احیای گلستان

کرده ز بلبل کند آهنگ مکافات — کیست چو صرفه ز نیمای گلستان

تشریف کشمر باد ز خارات بوافی

مژده دهد ام اکسیر سراپای گلستان

پیش بالایت کند کر سر بالا آسمان — آورد خجلت بسار از قد طوبا آسمان
با نگاه فتنه بارت آفت دوران بکیت — حلقه چشم تو گوشش میکند با آسمان
روز و شب سات آفتاب من اگر گردد طلوع — از کواکب مالک چشم تماشا آسمان
دانه دشمن کوتاه قمری باز از آن بالا بنه — سرو از بالا روی کر میرود تا آسمان
شیشه با پر جوامل از خنجر بیدار آن سرو — با گلاز رنگ شفق داده بمینا آسمان
در محیط عشق هر جا سر برآرم چون حباب — سازم از خنجر در جهان جوشش بر بالا آسمان

در جوابش میزنم حرف از بن خنجر بیار
دم ز اکسیر هر گاه از مسیحا آسمان

ریخت از بس اشک طوفان شد تهی آغوش من — شد تهی آغوش دل در یای من
ترسم از چاک دل آخر شانه زار — تا بزلف او کشد سودای من
بینوا هم چنگ تا رسانا ز ضعف و باز — ناله میرود ز سر تا پای من
قمری از وصف قدش در پیش سرو — میچو سرو کند از بالای من

آجو مجنون با خیالش ساختم — جای محمل بیت در صحرای من
بی لب چون غنچه گویی دوختم — گل نکند ساز دل از بی‌نوای من
دامن از دست تغافل میکشید — یار اگر میدید استغنای من
چیزها دارم در چشم خواجه کشت — همچو امروز است اگر فردای من

نادرم از اکسیر معنی میزنم
همت چون سکه بر زر جای من

ای شانه باز قصه زلف سر مکن — دیگر با نیش فتنه شب یا سحر مکن
طفل شب است گر مدد از خط یان برد — تا لب سرمه رنگ دیده تر مکن
هر گز ز چشم یار کشی سایه تا سحر — از ابر سیاه است سیه کو حذر مکن
بهر بزک شعله کرت نوخطی مراد — عزم بد من ز خانه شدن چون سفر مکن
شد خضر لعل خنک از رشک آب حیات — قوت عقیق نیز ز خضر حکر مکن
خواهی اگر ز غارت اغیار ایمنی — دامان خود بزلک صدف پر گهر مکن

بامار عشق باش اگر کیمیا کنی
[illegible]
هست غار بیضه بلبل از هوای من — اگر ز سبزه و گل بیضه فضای من

هوای عشق چو آتش بجانش افتاده — فرو بخاک رود آب از برای من
صبا پیام بهار آورد اگر در باغ — ز خویش بگذرد از خود برای من
بزلک سبزه و بهر گلبنی که می بینم — تهی ز غنچه لبی نیست جای جای من
ز قد چو سایه ز پیکانگیش سرو بخاک — شود چو خانه هر گش آشنای من
هزار بار سر غنچه را برید و کسی — ز باغبان نکرفتست خونبهای من
بزلک شبنم گل تازه روز آشکم — در آب دیده ام آیینه سان صفای من
ز جوش گل بجهان سیر گلشن خلدم — هزار سایه بود سرو در قفای من

همه لفظ نادر بلبل بگل ز اکسیر
هر غنچه ریخت ز خویش ابیاتی من

صبح کرآید بر من آنهر طلعت را بین — ساعتی بنشین در این ره وقفات را بین
آن ستم از شهد وصل و زهر هجران یار ما — زندگانی کوتاه ما را قابلیت را بین
بیکشد از ناز خط بلبل و قمری رام — آن نه کلکون قبای سرو قامت را بین
هر غنچه کآن ز گل همچو منی بشکفد — از کلوش میتوان دیدن تراکت را بین
همچو بخامان رو بر و آیینه میشد گفتمش — تو برابر میتوانی دید صورت را بین
زیر بار گنبد عالم آمد شیخ شهر — کوه سان آخر ز سر برداشت قوت را بین

نظامی را آرزو می‌کنیا از یاد نکند

فهرست آوازهای نظامی بر قسمت راست

زجوی شیر کند عشق کردهن شیرین — برآرد خویش شود کام کوهکن شیرین

زخنده تا بزبان حرف آشنا نشود — چو نقل بسته شود بر لبش سخن شیرین

میان خویش کز یار آن کمر بندم — چو نیشکر شبه بند بند من شیرین

نسیم مصر بکنعان گر آورد بوئی — مذاقها شود از بوی پیرهن شیرین

زیک قبول بسی نا قبول مقبول است — شود ز شمع هر دانا انجمن شیرین

نداشت روی بگلزار از قفس بلبل — هوای غربت اگر بود چون وطن شیرین

شد از شنیدن اکبر برک برگ

بهرت نگویم اگر طرف گل دامن نشکنی — سخن همین بر جهین مرات سال عاشقان نشکنی

مرو در بزم اغیار و مکن عشاق را بیدل — باعدادم مزن از صلح و بشکن عهد و پیمان نشکنی

چو بر خیزی تو از خاک سر و کاشن بر زمین افتد — میاور جلوه از شوخی لوای کهستان نشکنی

دل تو مصر عشقت از هوس بگذر عزیزم — مشو بدنام و قدر یوسف اینجا کاروان نشکنی

مکن از بهر یاری بار بر دار جهان خود را — چو گیتی خویش را دارد بسی محبط سیکران نشکنی

نرنجد آدم شیشه بسنگی شک فتد — تحمل کن سخت خود ای را از زبان مشکن

نو و یک شیشه آن هم سنگ کو دلمان مشکن

بیکنم باز ز شوق گری جا بیان — بیرم مرز کنار دل خود تا بیان

ضعف خود عهد صداقت بتوان تقی — نکذاشت اگر آن مور بگرد با بیان

دلم از یاد بیابان بکنار آمده است — باز دیگر شده اینجا بکشاده بیابان

فرو شیشه دل خود بسیانی بستم — تا نماند سخنی زان بگرد ما بیان

در کنار نگهم نو بگری موج ویا — استکم آرد بهر گوشه در با بیان

تهی از یاد بیابان نشده ام چه بهله — بعدام بیت دگر مرتبه تنها بیان

شانه از نقش زند خود بگرد مرسندم — دارم از موی سر زلف تو سودا بیان

چه زقدرت نبیت تنها بگذار کشن — آنچه آمده از عالم بالا بیان

تا بجا بخشی اکبر بیت کرم شده است

هیش بصل تو زند دست بسجا بیان

خوش است فصل گل از بهار غنچه خاشیدن — بباغ رفتن و دیک نامه با بهار کشیدن

ز خلف وعده شوخی بجز تو هم چه توان — تمام عمر مرا باید انتظار کشیدن

تم ز نگاه شوخ تو ان ز سبک دلی حذر — بد دو خط چو بگذرد باید دم حساب کرد

جهان بدیدنت آیند تا بعالم حیرت — توان آینه سان زدت گرد ز کار کسب کرد

بجز زنگی آن را هر دو شوخ چو کشتی — ز بخت نارسیت افتد بدوش بار کسب کرد

عروج کوچه منصور سان کفت برم — ز حرف حق تعلم نتوز بیرار کسب کرد

[illegible]

شانه تا بسته بزلف تو سراپای جهان — باز افشاند ز سر سلسله سودای جهان

تا غبار ره تو در نظر شوق جلوه کرد است — سرمه سا شد دو دیده بینای جهان

همه چشم خانه در طوق غمت افتادند — قامت سرو تو شد تا چشم آرای جهان

روز ما از غبار خط خوبان سیاه — چشم شب قدر از بهر کوشش اجزای جهان

جز دلم آینه دار رخ او نیست دگر — بسکند بر چه سد ملک زدای جهان

میتوان با نفس از عالم تصویر برآمد — گوشه را کرد چو خیر نیست فراغ جهان

راغم از ایمن ز خم چنگر خویش چرا — نالد کو مضراب تو نشد ز بنای جهان

همه سا محو در آینه حیرت بدم — تا که چشم خلسی رسیدم تماشای جهان

سید دور بسکه بجنون بی محل گیرد — خویش را میکند از عشق تو رسوای جهان

ز بهر آنکه شوم آشنای آتش سوزان
سراپا سوختم عالم چه عالم عالم

بجوش چشم تو ز اما چه بیخبر مستیها — نگاه مست بارفته اما فته در دوران

بزر بخیرم ز الف اما چه ز الف تا بجیم — بدام مرغ چه دام مرا خط مصحف جانان

منم بندا چه بندا بندا آن شوخ بیرحم — غلام خرد ام اما چه خرد و خرد و جان

نگارم بی بدل نا دک چه نا دک نا دک نازی — بکام سوخت دل اما چه دل دل دل ای دل جانان

منم کشته چه کشته کشته شیشه ابرو — بخنجر نو مرا جانان چه خنجر خنجر مژگان

[illegible]

مشکلت آید بان ز الف بر زبان سخن — با سیه کاران چو شانه بنت آسان سخن

با همه جوری بر نگ تیر مرآید ز من — بخت کمان خود سیاه براه وصل قربان سخن

روی خوبان با دما را محو حیرت نصوبر کن — همچو عکس آینه با همه حیران سخن

ترک خو نر بزی کن ای سیاه آشفته نا بکن — خویش را از زلف صید آکنه پیمان سخن

شورش زان جلوه را طفل شکم در نظر — خانها خلقی بر نگ سیل بر ان سخن

میتوم پروانه شمع تجلی چیزی کلیم — باز تخیل طور سا خلقی چراغان سخن

جنوان در هر سحر از بالای ف و روی یار — آفتاب و سایه سلامت در جریان خیمن
آیدت زیر نگین از قاف تا قاف جهان — گر بدیوی در تعالی جز بسلیمان خیمن

باسحاب خامه جز اکسیر نتوانم کرد
چون صدف از نظم گاغذ را پر از مرجان خیمن

یا مکش همچو گل ای رحمت ز گلزار وطن — غنچه سان گر چه بچشم تو خلد خار وطن
زغزهی چو کشیدم ز خوشا انگه مدام — بهتر از صورت ایوان گرفتار وطن
همچو آن قطره باران ز بد دریا افتد — نیست ممکن نفتم هرگز از یار وطن
در سفر تنهم بسوی خانه خود راه — همگه چون قبله حاجات طلبگار وطن
پیش بلبل غم گل به بود از عیش قفس — خوشتر از صحبت غربت بود آزار وطن
خانهات خرم از سیم و زر و آخر کار — تنگ بر من چو نگین شد در و دیوار وطن

همگه دل شب تا خلقی نامه آکبر ... بوست آتش زده شد بیدار ... اجوبی ...

تو ای چو مرد مک دیدهام پناه بدن — ز چشم از همه اعضات پادشاه بدن
چو آفتاب کسی سر بر آسمنه نیست بعشق — ز همت بر سر ذرات سو کلاه بدن
هلال ابروی یارات و مه صبیح دماغ — شعاع خط و جبین مهر و چهره ماه بدن

بچشم یار مکنم خیره که از مژگان — کشیده اند ز هر گوشه صد سیاه بدن
ز غنچه دهن و خط سبز و نرگس چشم — بروی خوب تو بینم کل و گیاه بدن
بجوز هر سر موی بریک سوزن چشم — وزان چو رشته ز هر سو بدل نگاه بدن
حریر جلد ندانم چگونه بافته اند — ز نار و پود بدم بکار گاه بدن
بزرگ جاه مکن از تحرف یکسو — ز چاه هیچ از بن هر مو بود براه بدن

برای وصل تو اکسیر عافیت کافیست
که از ریاض بجو پیشتر رفاه بدن

چشم منتظر سر بسا خواهد شدن — رفته رفته فتنه ها خواهد شدن
هر نهالی قد او سا دید گفت — اینهمه بالای جان ما خواهد شدن
همگه خونش بانگار عیش تو — سرخ رو همچو حنا خواهد شدن
عاشق از پا چون فتد جان میدهد — یار از او گر جدا خواهد شدن
میتوان از بسکه مظلومان کشید — کوی جانان کربلا خواهد شدن
دیدهام از جذبه عشق آنچه من — گاه جزو گه کل با خواهد شدن
بر سپه ما سایه و لشکر فتاد — استخوان ما هما خواهد شدن
تا ابد بسته نماند همچو در — هر کجا فضلیت وا خواهد شدن

بینوا آخر بجائی میرسید — نی شکسته بود با جائی رسیدن
قصهٔ افتادگی گرد است و بس — خاک سار هم تو تنها خواهی شدن

در سیه روزی چو خضر اکسیر هم
رهبر آبی نخواهی شدن

بادهٔ گلگون شمر شبنم بجام تو شبیدن — خون ساغر دان دست فتنهٔ ایام تو شبیدن
دل هر کس بیاد آن لب لعل آب میگردد — فسانهٔ چشمهٔ حیوان بکام تو شبیدن
دماغ سلطنت گر مست از ناز و غرور آید — بیاد آر خاکساری را بدام تو شبیدن
برای اهل دنیا کیف آب بیش نیست اما — در این میخانه نتوان یافت آرام تو شبیدن
بجای غنچه از چشم زلال اکسیر میروید — اگر آبی نریزد اشک خونفام تو شبیدن

عاجز شده کسی بخدمت عرضه نمی‌کنم
بی‌خبر نخوان حلقهٔ بجز بجو نمی‌کنم

رفتم زخجلت عرقی و رسیدم بزم یار — نخورد یک بجلهٔ اشک سر سلامی نمی‌کنم
گفت دیده تیره بختی من خال بر رخش — زنگین بود بلوح سلیمان زمردی نمی‌کنم
خط نوات صفحهٔ رویم ز طفل بگذشت — روشن کنم از قرات قرآن شعوری نمی‌کنم
بیتاب نیست بحر ز همین از ظلاظم — گر دامن ترم بخرد فلکنداتی شعوری نمی‌کنم

آخر آفتاب تا دلم از عشق روشنی است — باشد چراغ خانه هر زرد رنگ نور من
آتش زبانه میکشد از تخل طور من — گر سبز گشتم از تجلی شده است سبز
آخر زبانه میکشد از تخل طور من — فوق است از ان او
دل چو پروانه تواند از عشق آتش خوش — همچو حباب تا نریزد شد باید چراغ افروختن
همچو بلبل هجر و وصل گل بیارم داد داد — گه از بیدل داغ و گاهی گریبان دوختن
از بی تحمل چو مجنون گر بصحرا میروم — باید از خطا بکتب اسی عشق آموختن
همچو خار خشک در فرش گلبن کاشانه‌ام — حاصلی دیگر ندارد جز فروریختن
میدهند اگر بساغر کفش را بی‌تکلف — همکه میتواند جوالهٔ داغ بر دل سوختن

نخواهد سر آید روز مردم را سیه کردن
شود همسر در یونا کف آفتاب — کدام اگر مقابل میتوان با پادشه کردن
بیا یکدم بزم و در میان عاشقان بنشین — دمی زیبد شهان را اجازی در طلب کردن
بلبوش با من از اهل جزایت کس نمی‌آید — مرا باید بزنگ جاله تنها رو برو کردن
زرویش باز از خطرت و جبایه مرا آخر — بنا چار شبیه مهر رویی او بمه کردن
چو آن خجلت کشم گر روی خود کاو از عرق شوید — بدریای کرم باید مرا عرض گنه کردن

سوز عشق اگر بیرون و پروانه مرا آید
چو شمع آتش بجان افکند و ترک گفتار آید

از خشم قصه اشراف سیه کار مخوان — روز روشن چو شب تار مخوان
لب شیرین بخند از شور تبسم مکنش — باز این تنگ شکر را بنمک زار مخوان
آفت دهر شد از گوش چشم تو مخواب — وگر افسانه این فتنه بیدار مخوان
مشق حیرت مکن از آینه رویان عبرت — در پس زانو بدر این صور دیوار مخوان
دام سلامت ز حیایی بنخجیر خبر — چشم از نقش سخن صید کن خار مخوان
در شکنج دل خونخوار مرا رام مطلب — لنج و بیرانه بتو خانه بمعمار مخوان
بوالهوس سان مکن آگاه ز کیفیت عشق — تا توان ذکر غم یار بنا یار مخوان
تا چو بلبل نشوی خار ز سودا نچمی — خویش را بیسبب عشق بگلزار مخوان

هیچ حرفی نتوان گفت مکرر اکبر
گر همه نامه یار است بسیار مخوان

ذکر زعاشق بیحرم اجتناب مکن — باین نمکده گستاخ این همه عتاب مکن
منوز بسیر گل روی خویش مانع من — هزار بار دلم را چو شبنم آب مکن
بخار و خس نشین تا نسوزیم چو شرر — برشته سوخته ام عزم مراکباب مکن

بزنگ سیل بخور و جهاز عزم مکدر — بنای خانه مهر و وفا خراب مکن
بروز وصل بیا تا بهشت خانه من — بروز شب هجران مرا عذاب مکن
بگفت و گو بلب بوسه پیشکار مکن — بنقد دل هر و هیچ جنس باب مکن

بسایه هم نشین از بهای اکبر
موزن هر و شیطان در آن مکن

ابر و شکر کسانکه زند طاق ایچنین — نیفتند نه چنان نه چنان نه چنین
جانان ز هجر و وصل مرا کشت و زنده کرد — هر لحظه جان ندیدم و نه باقی ایچنین
زنهار که از ورق ورق از بار تو — خطت نبود چنان ز بالا کل اوراق ایچنین
از مابیار و هجر و زر بر غرور و ناز — کز پند چنان نزاید و نه مشتاق ایچنین
اکبر بقبول پیر از نصحه بپذیر — تا بزاری نیفتی بچنان شوره مشتاق ایچنین

شدم دیگر بیاد قدان شیرین سخن موزون
ز جوش شیر لکوم معصر عرباکو ملکن موزون

از ان لعل خنکو چون بکن صاحب سخن گشتم — عقیق آسا ز نام دلبری شد در بین موزون
شکار عاشق رو شناس را بغل داغ — نمکدان کی بزلف یار باشد بین موزون
کسی از عشق ناداو کل و بلبل نمیخواند — در حرف تازه باشد پیش از حرف کهن موزون

روا نبود بکیشم ز پرستاران — سبو بسا هم بدوش بار دیدن
بچشم و اشک ازان خوشدل کنتوان — صدف پا در شهوار دیدن
نخواهم کل بجک افکند کنتوان — عزیزان همچو سا خار دیدن

بزلفش ره دل صد پاره کردم — نمی دانم که خلخال سبو زار دیدن

از بوسه تا بمی نوشات اندهان سخن — جامی بجو آب میشودم از زبان سخن
از گفتگوی یار دلم سا خبر نبود — طوطی کجا ز آینه داند نهان سخن
تا شد ازان گزاف من هر بیج و تاب — در هر کنار میزنم از آن میان سخن
بعضی اگر به از سخن خوب معجزی — نازل نمیشدی بنبی زاسمان سخن
آثار شش از جهان نرود همچو نقش سنگ — از انکه یار کار بود در جهان سخن
صد استان کتاب بخاطر گرفته ام — آویخته ز بان قلم در بیان سخن
دایم بدست شاه و گدا جای میکند — از بسکه گشت تاریخ ز عیان سخن
آب بقا بعضی اگر در سخن چرا — دارا زدم مسیح بود همچو جان سخن

اکسیر همچو نقش نگین عاقبت بهر
ما را نبود صاحب نام و نشان سخن

ز بالای کسی کوتاه عونت میکنم آخر — ره قدری میشود از سایه سرو چمن هموار
دمی جامی بزرگانرا نکنی سفله از دولت — ز انگشتر نگفتند چون سلیمان ابرمن موزون

بمعشوق غلام اکسیر الله آنرخ زیبا — بحسن خود بپروانه شمع انجمن موزون

خلاصم کس ز سرسلسله کرفتن — چو سا جوکه اسیر شست دلبر فتن
هر نو خطی از نقطه دلم داشت پرانی — آخر نشد این کبج ز تخواه کر فتن
برقع برخ افکند و شد روز جهانتاب — شب تیره تر آری شود از ماه کر فتن
از ناله نهرسد دهن نا پذیرفتن — دنبال اثر باید هم از آه کر فتن
در شیشه است اکسیر بپرداز نهان آب — باید خبری از دل آکاه کر فتن

ندارم تاب آهی بار دیدن — اکر چه آیم از دیدار دیدن
بکوته نظره او هیچ صورت از من — نباید جز در و دیوار دیدن
دل پر خون خود سا خالیم آخر — چو کل سلسله کوشه انبستار دیدن
رسد چشم عزا آخر بسرم یار — طبیب آید بپا بیمار دیدن
کر بیان و سرم تا هست در دست — نخواهم خویش را بیکار دیدن

سایه لذا لنوجوسرو قدآن کل رزین — جالسند از آشیان قمری و بلبل برزمین

شوخ پی بردار فرار هر طرف از اشک شور — میشکند پهوسته اسباب تجمل برزمین

هر بلندی میرسد کارش بپستی میکشد — آخر از بالا دوی افتاد کاکل برزمین

از شکست ابرم بماند صاف شب بر چرخ گرگ — افتد از گردون گر از روی قوکل برزمین

موتوا از با آب دیده مشکن گر آسیا — تر دهد در آب دیده دانهای چشمهول برزمین

مرگ دلکش یکی اندکدا و شاه یکسان شمار — میرند هر جو را چشمر سیاه تا کل برزمین

گر همه شب با فتد بالشکر نگار تا کی خلد ندکه از تفاضل برزمین

دم باخطش زسنبل مشکین مزن — این شانه را بر شعله جعد المتین مزن

شکنج دلم زچنبر زلف بروی سه الله — این شیشه را زطاق فلک بر زمین مزن

صبح است شکفتگیت بسم آغوش آفتاب — با هیچ دل ز طرف چمن چین چین مزن

از حد آه خرمن چارکان بر سر — آتش چو برق بر دل هر خوشه چین مزن

گر میکنی در آینه از تهمت احتراز — طوطی مثال حرف بآن و بابین مزن

همکه قبول مذهب عشاق کرده — جز ذکر خیر یار دم از کفر و دین مزن

خاطر ز حرف خویش کنی رنجه آن سه — از نام دیگران سخن چین مکین مزن

دشنام را بشنید لب خویش زه من — تا ممکنات نه زهر با بین مکین مزن

بگذار تا جواب بگیرم بکام خود

اگر اشک چشم مرا آستین مزن

گر آن آینه رو بگذم رد از بهر دیدن — عکس آید ز حیرت جان عاشق از بدن بیرون

بگو اسرار خود با ما مکن پروا که در مجلس — نخواهد شد برنگ عالم صورت سخن بیرون

عقیق از آب و رنگ خط گوید با لب لعلت — نمیرسد نمایندش با بین حرف از دهن بیرون

ز بلبل بشنو فریاد بیدل کز سوز دل — نمی آید چرا با کل با بین داد از چمن بیرون

کند در شش جهت هر کار دل از بهر آسایش — نمی آید از پستون آید تلخی کو بکس بیرون

برآید چون خرکل از گلشن نماند آبرو آنرا — بلی افتد بکاری کاو نیاید از وطن بیرون

اگر بادم رود جان اگر آن شوخ خلد

چو خار گل نماید دامن از دست من بیرون

شکر خنده سیه باغم ایام نشستن — مردم نتوانند بآرام نشستن

کار همه سال که نام از رخ خوبان — چون خرمگس آن سر لب بام نشستن

از صحبت آشوب چو پروانه چون شمع — شد روز شب و وصل بناکام نشستن

نتوان بسر وصل و صلی کرد خلافت — عمری بره بوسه و پیغام نشستن

بر نالهٔ زار بلبل و قمری چه کشید — از سایهٔ آن سرو کجل اندام نشستن

از شانه بگیرد ز تو آن زلف پریشان — چون صید بسمل کرفتار دام نشستن

جز چاک دل و کندن جان هیچ ندارم — مانند نگین چند پی نام نشستن

من بادیم از فکر دهان تو چو مرکز — هر صبح بیکدایره تا شام نشستن

در حلقهٔ مستان اگر اکسیر بهاست
خاکی چو جم آخر بخط جام نشستن

دام جدا شد از چین زلف مسیه مو — زیر جام و قفس داشت عندلیبم خو

بیکش عشق قبول شهادتش نکند — ز آب تیغ تو صیدی مرا نکرد گلو

شکوه نزار شد از انتظار دیدهٔ من — مشام جان نشنید از گل وصال بو

چه نسبت است در گوش یار را بحراف — مرا بسینه ز گوهر شده ست پهلو

برنگ خال تو مشک ختن نخواهد بود — خطات هر که بسجده بناف آهو

درست نیست نمازش بمذهب عشاق — سجود آنکه نباشد بقبلهٔ ابرو

ز بید ما غرض کس ترک فتنی نکنیم — چو بوی گل نتوانیم شد خوش آمد کو

ز خشک لبی و سلسله زهد روی مبت — بخاک میکده زاهد برسجده آ و رو

علاج زخم دل از بخیه کی شود اکسیر — بخاک سینه گل هیچکس مکند رفو

عکس اندر الف اگر جلوه یکتائی تو
هیچو آینه شود جوهر خاشاک تو

از سر زلف تو کونه نکند هیچ سر — چاک چو من شانه شود کر سر سودای تو

سنگ جفا گر شود سرمه ز برق نگهت — کوه سلا هم شود دیدهٔ بینای تو

از دم عیسی بود لال سخنگو بگفت — طفل کهواره زند حرف تکوئی تو

هیچو خاشاک که در گشت سیلاب افتد — هیچکس سا نشود تاب توانای تو

سد جنون ره یاجوج طمع چون بندد — بسکند بر سر خلعت ز ارای تو

سر ز اکسیر زبالات بقعر نبود — نیست یکسر و ر ایر ماغ برغبای تو

مجو چو سرمه ام از مردمان دیده کناه — در وقف مصحف رو نتوان پیدا کرد

ستاره سوخته ام مرهم نداد روز — مگر شود بمن از روی یار طالع ماه

هزار شکوه و فریاد میکنم ز عاشق — بشهر چون نرسیدم اگر بدرگ شاه

بصبر میکدهٔ ساقی عزیز ما مگذر — هر زخم بد که چو یوسف ز ره چاه

بنقد عشوه ز من دل خرید و جان نگرفت — فغان که سوخت زدم پیش یار رونق کواه

هزار حمایت او میکشم هزار رقیب — هزار شاه بود از پشت سپاه

کل عداوت مار چین شیخ شکفت — کمان مبر که چه جبه اش زند سیه

زکوه حسن همه زبوسه کرده بدان — گدای میرم و بر نخیزم از سر راه

در آفتاب بعنوان سوختن پیر

بهر سایه زیوار کوی دوست پناه

دل چو بلبل بگل از خار غمش جا دارد — لخت باید بحرم داد بهتخانه مرا

زد و خود سلامکنان از جلوه دادار آخر — تا تکلم سلامت بسلامت چه دیر آمده

شبه دل منما کز نحوست سلام پری — آشنا نامشوی جای جبکها نه مده

غیر پیغام کز ابوسه بنه هر عیار — پای بس او بس خود بر این همانه مده

هیچ صیدی مگش از زلف چو صیاد دلم — سلسله باز زر راهبر سلسله از شانه مده

همچو آیینه ز طغیان بی هر عکس مرو — هرزه از سنگدلی روی بتوانه مده

گرم جوشی بخس و خار مکن خرمن آتش — از فروغ رخ خود شمع بپروانه مده

خال سیاه بر دل بیتاب خط ابشار مکن — وحشت از مرغ بغمخانه گرفتار مده

وحشت از نالهٔ اکبر زیداد مکش

لخت خلطی بمکن و کوشش بیفاده مده

بادل من عتاب یعنی چه — لعبه لکفش خراب یعنی چه

با من از بی‌تابی دل بین و ببین — زره و آفتاب یعنی چه

گوید از خط رخ خوقنا نکشر — شرح نقش بر آب یعنی چه

هیچ از رفتنش چو کشتم گفت — اول شام و خلاب یعنی چه

میتوان خواند از خط و خالش — رقم مشکناب یعنی چه

شد عیان سلخ رخ خوبان آخر — شبنم و آفتاب یعنی چه

گویدم زهر خند یار بدل — در نبات و گلاب یعنی چه

عمد از ظلم دل چو گفتم گفت — اینقدر بیحساب یعنی چه

از نگاه و تبسم ارباب — از نمک در شراب یعنی چه

از خط و روی یار دانستم — سایه و آفتاب یعنی چه

باشد اکبر کشته بیتاب

زیر تیغ اضطراب یعنی چه

بگو ورثت کلوم سر هر ویرانه آبادی — نه هم تو وارث شیرین نه هم خسرو فرهادی

دو دیدی بسکه از شوخی بهر سو بی‌نظر داری — تو هم چون طفل اشک آخر ز چشم ما فتادی

چو آن اعدای کاید بر سر هر رهگذر باشد — دل چون شیشه فرهاد یکین دارد بپردازی

ز شور عاشقان رم مکنید با الکن میدانی — ز هر سلخی که آید شاه باشد داد بیدادی

دل صورت پرست خویش را آیینه زان کردم
و نتوانم کشیدن منت مانی و بهزاد را

چو قدر نیست تطهیر گرفتاران گیتی را
گر افتادی بطوق سبز کی چنبر سرو آزاد را

چو آن عاشق که پنهان سازد احوال نگه از هم
نگردم غیر خویش کس راز دهر فرزاد را

چو ویرانی که تعمیرش نکنند از خاک آنجا
خرابی عافیت گه جاز بهر من آباد را

دل من مسجد اکسیر بغیر تست در عالم
بزیر آسمان آباکه داند خاطر شاد را

هر که رو با آینه بازار میسنجد
یک شهر را چو صورت دیوار میسنجد

چشم مسیح و مهر ما زو بیقرار نیست
بهر چه سنگدلان ما عار میسنجد

بر قع ز زلف بر رخ خوبان مکش که من
روز سفید را چو شب تار میسنجد

هر مبتدی بهر طرف از آرزو دلی
تعمیر ابن مزاحمه بسیار میسنجد

گر نیستی بکوف حق این روزگار بد
منصور سالهای چه بردار میسنجد

تا خنجر چو چشم ز خم توانی گریستن
بهر چه خندهای چو لب زخم میسنجد

گر صاف دل چو مردمک دیده میشوی
تا آسمان چو نور نظر کار میسنجد

در دل چو سنگ آینه از عکس حال نیست
هر سینه تیره را نه نگین دار میسنجد

اکسیر بالگیر ز پروانه سوختن
تا کی چو شمع سوز دل اظهار میسنجد

۱۵۲

دگر ز لعل لبش خط بما چه میسنجی
بطام تشنه ز آب بقا چه میسنجی

نسیم سبح چو دم خواهد بوی گل گفتم
بآشنا سخنی آشنا چه میسنجی

بدولتی نرسیدم مثال سنجان را
دگر ز سایه خطای همای چه میسنجی

ببار شکوه چو لولو شنیدنی لعلت
چو من بناله نوای نوا چه میسنجی

دل ابر محیط اگر نه تهی نفس کشید بکام
حباب دار ز آب و هوا چه میسنجی

تو کاه کم نهی از کبر با که میسنجی
ز کاه کم نهیم ای کبر با چه میسنجی

ز خوانش نی ما از نگار حرف بزن
ز نکته نی بدرک چه میسنجی

چو حال چشم ترم را بهر سزا میسنجی
بگو بیار از بهر ما چه میسنجی

پسوال از تراجم بکف اکسیر
بجز هوا در جواب چه میسنجی

از شانه رو ز زلف گره گیر میروی
دیگر بهای خویش بزنجیر میروی

حیران عکس یار چو آینه گشته
از ره بریست بی تصویر میروی

از خط سیاه سایات ابروی یار کج
تا کی ز جا بجنبش شمشیر میروی

دم میزنی ز بهره و نخجیر بستهٔ
تا دیده خواب از پی تعبیر میروی

گر دهد دل بانشتر احسن بیسلا میرزا

عاقبت مانند مجنون سر بصحرا میرزا

باز تار بسته ام علایق میشود
گر سخن همچو شانه زان لب سیما میرزا

تا بگشایی بوی پیراهن نمی آید بصبر
گر بیوسف عزلتی از مصر بیخارا میرزا

میشود آتش بجان از دل شمع قاصر
کار خود پروانه داند از شعله بالا میرزا

خویش را با هیچ کس ارگره هم وزنه
سر چو میزان تا کجا بر سنگ کوه آرا میرزا

کج خوانت باشد ار با کج کلاهان آشنا
ناقناعت مسکنی همچو بعقد میرزا

از دل از نور تجلی گر برافروزی چراغ
همچو کلیم آخر قدم در راه سینا میرزا

مسکنی دارد ز قرب حال را امکان پذیر
میشود ابرو ز جابت از مژه پیدا میرزا

سخت میرسم و افتد شعله آخر کار
خویش را در خرمن همچو برق تنها میرزا

همچو لاله مسکنی خونم ز دل برداغ
تا ز داغ عشق خود گل بر سر ما میرزا

خوط جند الکسیر او همچو ز آب آشنا
همچو کشتی خویش را تا کی بدریا میرزا

بسته بر قتل مرا زه سر سیان ابرو
کعبه آمیخته غزالان جهان ابرو

خصم دل آفت دین و شمن ایمان باشد
مژه قلاب نگه تیر کمان ابرو

با سبا چون بوی گلت همبر دهد دوش
در باغ اگر خویش بشکفته میرود

دل سپید هر هفته کیرا آن مژه
دیگر چو مور در دامن شیر میرود

آخوش صبر شر چو گمان چاک میشود
بر فرق زادت هر که تو چون تیر میرود

همچو سیل رو بگلبه عاشق نهد
یا در خرابه پا بقعه میرود

آموز همچو رو بی از شوخ مسکنی
گر کیمیا گری بی اکسیر میرود

بباغ همچو قمری میروم هر نماز
هر سپاه غمامت میشود از سرو بالا

گر فتاره و غراب دارد عهد و نشناسد و صلم
اشارت تو نویدی وعده امروز و فردا

بهر گر جلوه خوبان بایدت گر مرد میدان
نگه کرو برو آیینه هم با ماه سیما

پس از سیاه مجنون غریب در شهر و بیابانم
نگارین همچو جانان چیز نزدیک نه دانم

نگه کو حالتی تا صید بدام افتاد معلومت
نیفتی تا بزنجیر سر زلف چلیپا

ز سر تا پا جراحت چیز نگین عشق خوبان
فتد کارش اگر با کاوش مژگان گرد

بناشد در کمند حلقه زلف گر بگیرش
چو مژگان آشفته احوال پریشان گرد

دهد چیز تو تیا در دیده جا هر خاک پیدا
بعالم هر گدا باشد مراد چشم بینا

اگر بر سد چو بخلیر ز فراک میکوم
بخر معشوق بخود ار دل عاشق تمنا

نسیم از چه گلستان خرام آورد کز
ز هیچون طوق قمری سرو را بیکار می‌آری

شهنشاه آینه‌دل اکسیر عکبت
چهل آیا بروی صورت دیوار می‌آری

صدر ویش نباشد گر نقابی — نگه کوته زند مهر آفتابی
چو سیل آید بکوی ما ز آشوخ — دگر دار رسخانه خرابی
مباش از چشم مستش ایمن — نباید آشنائی از شرابی
بصد تلبیس چو کوه از نالهٔ ما — کند آن سنگدل جا غیر جوابی
چو شانه با دل جمعم پریشان — ز زلفش بسکه دیدم کج حسابی
نه زخم سنگش تبسم شد مکرر — دلی از خنده‌اش دارم کبابی
شها از جلوه آن ماه هر شب — قرار کلبه ما ماهتابی
گر فتم شیشه می در بغل تنگ — فراموشم شد عرف کتابی
ز چشم مخمور آن گل روان کو — دو ساغر بر نمط از یک گلابی
بوصلش رفتم از خود زانکه در هجر — سیه شد شام از بیداد خوابی

ز باس دل نخلهم زم تو اکسیر
بهلو شیشه دارم جا بی

ترا که منظر دولت ز آب و گل باشد
ز شبنم آب ز خاطر سیه هم صفا داری

گذشت عمر و بجولان آن نگشتم سیر
چه لحظه تو ز یک شهر آشنا داری

بخوبی تو که معتقد نظر شده
از آن چه حسن تو چیزها داری

ز زلف آن کمانک بگیر ای کمان کشید
اگر خطا کنم علم کیمیا داری

وقت است باز از خانه بگذرم بیرون ای ماه
از کجا با زای نظاره مرا آهوی آمدی

گل سیر کمال بوش نداشت بدیدم
مست محمور از تماشای گلستان آمدی

باز کشتی بخبر نفس از زلم بیرون
مشکل ای شوخ از کنار ما قمر آسان آمدی

تند کردی زکوی خود رفتن تا علم
آخر ای سیلاب نا باکی بیران آمدی

گفته بات را دلم نشنیده دکس آگاه شد
همچو سر از دیده ها در شیشه پنهان آمدی

همچو شانه باز ای چاک کرده آباد رهی
باز سر تا پا چو زلف خود پریشان آمدی

ای دل آن آیینه رو یکبیوه است انس مدار
همچو سکه نیشه نام از آب جیحان آمدی

در عدم کر عیش و غم دو جو بود سر ما
ابر گریان آمدی صبح و تو خندان آمدی

ارباب محفل قدر شوخ جوانان شناسی
همچو مو از گیسو در بزم سلیمان آمدی

آیینه را صورت احوال بایست
ز آیینه رو زنگ آل بایست

مرغ از برای دانه فتد بیشه دام
ای دل اگر نه فکر خط و خال بایست

ما را بود در خویش چو پرواز دستگیر
ای شمع در هوای پر و بال بایست

هر زاری سبا تو پر و باز سیکند
یارب تو هم مطلع اقبال بایست

مکتوب حال محنت عشق نگاشته
از خط یار نامه اعمال بایست

تا کی سیاه نامه دل ای شوق میکنی
باز بگو چو دفتر پر مال بایست

رو در رفعار خانه آیینه میروی
دانسته ام که چشم بد بال بایست

اکسیر من چو بکف بی یار سیدم
بخشم نقش با بکوی تو بامال بایست

مداخلی دانوا ز خون من بیاداری
هزار سال دگر خون حنا داری

علاج دلم ار طبیب آسان کرد
اگر ز شربت عناب بین دوا داری

بپاسبان من ای شوخ چشمی خنجای
نشسته ام چو سیاه چشم جا داری

چه گفته اند بتو دشمنان که لال شوند
چو زلف خط دل آشفته را زیاداری

اگر بوعده وفای ز داده میبرم
خلاف وعده کنز از مرگ مرد داری

همین لطافت اگر صبح بشکفد بهار
تا شام عشرت شب بشکفد بهار

لبکو تو دل مخر تا نو میطپد امروز
چه التفات تو آیا بنا به بر گردد

بجستجوی تو از در بر آمدم بجوم
دگر چو سایه ام از شاه در بدر گردد

ز عشق گل سند ای عندلیب خار بشکن
ز دست نیخه بر آمد بیال و پر گردد

مدید جاودت آفتاب چهر شیم
بجال خویش نظر کرد بخشم تر گردد

چه طاعات بیار تو عشق بار آرد
که هر مسی که بدست بسید زر گردد

اگر بجوئی نام آه مرفهر
شاهر و علم خیال مرفهر

از عشق دم نمیتوانم زد
قصه مهر و ماه میفهمر

طول زلف تو مختصر کردم
نقل طومار آه میفهمر

قد ربیت الدهر و لم یشکن
گر تو اباز کن نه میفهمر

خال او سا تو گفته مشک است
نافه را ریت سیاه میفهمر

بچه رو غافل از عزیزان
تو ز زندان و چاه میفهمر

نکته زیر چشمش بنگر
مهر با دام شاه میفهمر

گفتی بلبت خاک ری کن
نقش با خاک راه مرفهر

وصف خطر اگر کنم اکسیر
شرح زرین کلاه مرفهی

شمع برکف زبستان جهان میگذری
گر چو پروانه تو هم از سر جان میگذری

بهله از خنده چو تهی شد بگریست زند
بلکه ریز برسی گر ز میان میگذری

ناله در قافله عشق نبود رسوائی
ای جرس نالی از بهر چه فغان میگذری

سالها در مجلس جیحون ز کمان مرباید
همچو تصویر گر از تاب و توان میگذری

یار کن اشک مرا چه قدر و خسارت
همچو لب رود کم از آب روان میگذری

روبا آینه مدار هر نظر باز شد است
تو در همچو عکس ز صاحب نظران میگذری

هر کس حرف ترا میشنود از لب تو
همچو سبحه ز دل مخ تا بزبان میگذری

جلوه ات هر نفس صبر مرا چاک نمود
ماهتابی تو و از روی کتان میگذری

عید قربان نگذارد در نظر تجمل
تو بهر گوشه با یثرب و کعان میگذری

گر بدانی چه گشیدات از بین دل غمگین
میزنی چون خود از نام و نشان میگذری

میشود از دست اکسیر جهان بیدار
همچو دم صبح گر از خواب گران میگذری

رفتم از خنده زنی سرد و خرامان کسی
باز همچو سایه نقدم دست بدامان کسی

در خاطرت آیا چه رسیدست امروز — نام من زار فراموش کردستی

[illegible] — [illegible]

چشم تر زار ما کنار آوردی — تو هم آهی چو صدف بر نمی‌آوردی

از خط تا بسر کوی تو رهی فرستم — دل سراغی اگر از یار و دیار آوردی

وز عنایت سر بیعت بکوی فاخته — هر چه پیغام بمن از لب یار آوردی

خار خاری بدلم زان مژه باز نخلید — چه بلا بر سر این آبله زار آوردی

کی ز عشاق شمار کس محبت آخر — فتنه خفته ز ما بیدل و بیمار آوردی

رفت صید دلم از سینه بصحرا بدوید — همگی از خانه خود را بشکار آوردی

بکوای کوه بر خلاستر از کوی که — چه خبر باز از آن شاه سوار آوردی

بعد بعد از سر جبل همه را باد خزان — هر کجا را که تو ای بلبل بهار آوردی

دادی ای کبک دل خود شده در پای کسی
باز رنگی چو حنا بهر نگار آوردی

ز هم سر به چشم سیاهی — نخیزد نالهٔ از ملک خلخلی

مرا طفل بخنده افکند و میگفت — ز معصومان مرنجانید کاهی

ز ریحان خط ز ریعت بوشیت — بعالم کرا بعد ازین کیا هی

شد از مژگان او ناسلاح دلها — باین جرات ندیدم فرسپاهی

بغیر از ناوک او آشیا کردیدهٔ است — کدائی همزبان با پادشاهی

شبها آن چار ابرو قبای جام — نشستم منتظر در چارراهی

هلال ابروی آن ماه سیما — بشهر ما بعید کر قتد کاهی

نمایم با نگاهش شرح سوز دل — ندارم چیز دیگر چشم او کواهی

بعد از شش جهات عزیزان — فتاده یوسفی در قعر چاهی

بغیر از سایه دیوار او نیست — بهار عاشقان پشت و پناهی

مسم چون کیمیا کر میشود زر
بیفتد کر اکسیر نگاهی

در چمن زان لب سرخ جنبان چه میکنی — این حلقه را زشانه بر پیشان چه میکنی

دل را بدست عکس نظاهر چه میدهی — خود سا برنگ آینه حیران چه میکنی

لیسا نمیدهد ازین محل چه میدوی — محبوس نکشته رو بیابان چه میکنی

چون از جمال یار نگفتی چه میروی — با کل چو عندلیب کلستان چه میکنی

رو میدهی بسیل مشکین دل خراب — با کشتی شکسته بطوفان چه میکنی

همیشه یار بقربان تو کمان روزی
دهد ز تیر تو او را ز دلم نشان روزی

لبش ز هجو تو شد آب دهان همخوابه
نخواهد صورت ابوذر در جهان روزی

چو جبرئیل ز بهر خانه‌اش شب خ کا
بزم وصال تو باد در آشیان روزی

در انتظار تو چشم سفید بهر وداع
دهیت قرص آفتاب بی‌کران روزی

مرا هیبت سر کوی یار بار نصیب
بگو مرغ همچو هر تو بوستان روزی

بیا در هیئت عاشق گدا نه مرا
اگر چو مائده آید ز آسمان روزی

بتیره روزیم از چشم کم مبین هیهات
بزنگ سه ره سایم بهر مان روزی

هزار بار تهی گشت قالبم از هوش
دهیچو بهره بدستم شد آن میان روزی

فلک اسایه همای قدرش بر امروز
چه دور است باین مائده استخوان روزی

اگر ز بوسه آن لب بکوشم ای جانا
چو خضر میخورم عمر جاودان روزی

مرا از این در شهرت ما و نامین سنجد است
مبادا کس را این نام و این نشان روزی

همیشه در بدر شش همچو آفتاب است
فلک بده ز ارکه قرص نان روزی

بغیر مژده ز مرآ زمایدم ساقی
نداده اند کسی را باستحان روزی

شهد ز نور سخن رو سفید روز نشر
چو شمع انجمن آنرا که شد زبان روزی

بشکر این دو صفت نصیب اگر است
بعود فراق تو دایم بدشمنان روزی

ای دل اگر آتش نهان افروختی طوطی خوی
از تخلل این کم تا دود شش از انور خوی

بر خیز اگر چنان شدی روی خوار از بیا
تا از حیا بمیرد فرقت کوه بیا کور خوی

بینی اگر اشک مرا ابر کی بارش کند
ور ری چو سیل از بحر از ان معور بر شود خوی

گر گوشه دار ی عکف از کشمکش آنو
تا حلقه همچون کمان در خانه از در خوی

بی عاشق از معشوقیت آگه نگشت آری
گر تو نو خلد ابت و تو در خود عمر خوی

از بحث تا غافل اسیار عشق کعبه است
کی بهر سر عم میخوری تا در دلی سو خوی

در حرمش هر سعیی گر اکبر تا ارت شد است
کم از سعیان نیستی تا همدم مو در خوی

نمی‌آید ز من در شام هجر یاد تدبیری
مگر آهم بگیرد دامن زلف گیری

بدستم شانه‌وار آید سر زلف گیری — گشد گر ناله‌ام چون ناله زنجیر تاثیری
بخون خواهان دلبرات آن شکار انداز و — زند خونی چو جوهر تیغ در دامان شیری
شبی دیدم بخواب آشفته از لعل لبش ساغر — بگو بیدار چو شاید صد زبان دارد تعبیری
گشد گر از جفا پا از سر خاکم بگو بیدرد — نباشد گشته بسمل دوغا را سهل تقصیری
نگاهم سایه‌وار افتاد بر خورشید رویش — غزال شیر مست ره ز شوخی نیست بر شیری
تعجب نیست چون تیرم ز کمان از گوشه گیرد جا — دگر کاهی نوجوانی هم شود همخانه با پیری
بزخم نور سید از ناوک مژگان شب هجرم — بزنگ صبح وصل یار میخندد هم طبیری
سرت گردم چه پرسی از احوال دل شیدا — ببین در حلقه زلف بدامش افتاده نخجیری

از کوکبه ذات قاعد میباشد علی الحکمه
اگر جاید کسی از کبریای تو به اکسیری

دگر ای شانه بر زلفم چه سودا بر دلم داری — باز تا هندم ام سلسله بر پا بر دلم داری
دمی دل را به عشق تو ندادیم باز — بهر چه میخواست دل حسن تو از ما بر دلم داری
نگه گرم تو و جذبه خورشید ملکیت — هر گز نشد آب چو شبنم دلش از جا بر دلم داری

خاک ره نباشد چشم تو بی‌نقاب آن — سرمام گوی رو در دیده بینا بگوی
حسن آینه ذات است چو طوطی همه — بسته عکس خط آهنه تمنا بگوی
جوهر گم گشته ز دل آه ندارم ای شاه — داشتیم لیکن در این شهر بیضا بگوی
دیگر ای نازپرور تو اثر می‌بینم — مگر از دیده رهی در دل شیدا بگوی
باز آوردیم ای شوق بگو گرد آن — در طواف حرم از ره دریا بگوی

دگر اکسیر بهای قدر بازار فتاده‌ای
باز است طمع ای سایه بالا بگوی

ترسم چو رو بآینه بازار خود کنی — چون عکس رفته رفته کز فتار خود کنی
بر دوش عاریت نکشی بار خود مباش — کاخر چو چشم خویش ز بستار خود کنی
مستور دل ز رشته نباید امانت — بیهات از آن مرا خبر از کار خود کنی
از بسکه گرم شعله حسن تو دیده‌ام — خاکستر نخسپد دیدار خود کنی
زینگونه مشتری بهم ار میرسد تو هم — از چار سوی حسن خریدار خود کنی
بر خود بریت همچو سلیمانی مباد — در دور خویش بسته ز زمان خود کنی

دگر بر دیباچه اکسیر حافظ
مانند سایه خاکش بازار خود کنی

شبی در روی بنمای نقاب مشکبانی ببالغ صبح کامل آفتاب مشکبانی
هزار مرزعه سیراب میشود یکدم برنگ ابر جو چشم پر آب مشکبانی
بترک چشم کسی الفت نمیکند هیهات درو بصحبت افراسیاب مشکبانی
اگر تهی شود از خط نمیکنیم چشم زدن بجوی مسلسل نظر بحجر حباب مشکبانی
برنگ شانه بهر سینه جا کجا نکند اگر تو طره هر چیز و تاب مشکبانی
قدم بچشم تو آن شهسوار یکدانه بعشق تو دهد اگر سحر رکاب مشکبانی
زیاد رفته بسنجها بخاطرت آید بحرف گربس مژگان بیحساب مشکبانی
ز شوق یار چنان روز خط سیه دارد در چشم بر رخ جانان بخواب مشکبانی

سواد یار بگیرد ز اگر ز دل آید
بکنج خانه رهی زین خراب مشکبانی

تا بعبدیت مسما نیستی همچو یوسف از زلیخا نیستی
بیکنفس در کار رسی بستر مکن ضامن امروز و فردا نیستی
سیر نتوانی جمال الحق دید گر چو آیینه مصفا نیستی
تا نگوئی خاک بر افلاکی تو تبای چشم بینا نیستی
تا نشوی همچون حباب از خود تهی همنشین موج دریا نیستی

گر دلت صید نگردد ز الف غیبت بسته بادام تعلق نیستی
تا نگوئی دم نعمت از سلاطین همچو سرو و باغ برپا نیستی
در هوایت هر دمی شاه و گدا مستند واقف از راز زوال ما نیستی

جا بقاف عزلت اکسیر است
گر بها شهرت چو عنقا نیستی

از آن روی ایدل نمیدانی در آیینه چو عکس خود نمیدانی
شد از طاق ابروت قدم نمیدانی بغیر از نم از اشک سجود نمیدانی
نخلبند کسی سیر بیند جهات ز عشاق سجده سجود نمیدانی
چو سبزه نمش باز چشم تر مرا اگر سبز شاید در خود نمیدانی
غبار خط از روی خوبان نمیرود کز آتش حسن فکند نمیدانی
جز این کز بانش نشانی نباشد دگر اجزای دل شنود نمیدانی
کسی همچو پروانه معدوم نگشت در جوش صاحب وجود نمیدانی
اگر ابر چشم ز افشان نبود ز بحر اصداف سبح سجود نمیدانی

چو جوی ز سبزه بستر نشد
ز سودای آن قد سجود نمیدانی

صید دلها را کرشمه تیر خط او خیال
کز هدف دارد خطا این صید ما هم یکدانه نیست

همچو دل جوری اش از بال بریک آمده است
غمزه سیماب هر سو صید بسمل آمده است

صبر و هوش دل او دیر زنظاره گرفت
چشم انصاف نداد و ز فرنگ آمده است

موسیا بی خبر از لن ترانی صافست
شیشه توبه ز پاس سنگ آمده است

صلح کل گو نظر شوش بدل سنگ نداشت
ترک چشمش بکمر و باز بجنگ آمده است

چشمش افتاد بر عیسی گمانداری گفت
خوب صیدیست بدام تیر خدنگ آمده است

دادم از صبحت بردم چه خطر ها چیزه
هر که هر فرصه جوی از کمین سنگ آمده است

همچو اسپند از کوشه نشینی مشهورم
هر کرا هر مقصد بکنارم آمده است

آتش ز جلوه تو بدلها گرفته است
باز این چه فتنه ایست بعالم گرفته است

جان نواز بست آید بلبهای لعل تو
لعل لب تو جای مسیحا گرفته است

بر فرق زد تیغ تو جو خاتم نمیرد
نام تو چون نگین بدلم جا گرفته است

عاشق رسد بکام معشوق خاتمت
آخر عزیز دانت بجا گرفته است

آمد دلم جو شانه بدستش ز زلف یار
صد سال صید سلسله بر پا گرفته است

محل نشین گذشته و چو طفلان
مجمعه سوزان صحرا گرفته است

کم نیست کوه قاف قناعت ز کیمیا
اکسیر جا بگوشه عنقا گرفته است

گفتم ز آن چنین کنم باز از تغافلش
سخت آهی دل برآمد تیر او در کمین گرفته است

ترک چشم نیم مستش عجب خونخوار است
کس نمی بیند از بن عالم که خیره نه بالش گرفته است

بس بگشتم چون نظارم ز نالهای شوق
شد ز هر بیکار افغان شکوه تا بجوش گرفته است

شب گذشت و از دل تنگ نشنیدم خبر
مرغ دلت آشیانه ز امروز بار بس گرفته است

مازه زهر هجر و شهد وصل او را نشناسم
دلها در دهان دل خود سالها گرفته است

سالها عاشق بگوشه کرکدای میکند
شاه هر زه بر کز من برسد این زاویه کس گرفته است

گشته سیماب آبادگر نشود بیش جای گرفت
اکسیر از خجلت و بیتابیش جای گرفت

در دل سنگ نشان همچو شرر جای گرفت
کمتر از عکس نیم آینه ما وا گرفت

میکنم سیر هر جا که دلم میخواهد
همچو خورشید جهان را و صحرا گرفته است

طالعم چون فلک است از مدد بخت بلند
سر و شم چو زمین خاک کف پا گرفته است

ای محتشم ما ابزوی ارباب هنر
کاین بیت شکسته همچه لیلا گرفته است

آمدی تا ز بهار و چمن خرامم سوختی
زانش گل همچو بلبل آشیانم سوختی

ساختی پروانه هر آتشم ای سوز عشق
همچو شمع آخر برای پیرهن آنم سوختی

زانتظارت آنقدر دارم خجالت از خودم
کز دیدن آب و گیاه جانم سوختی

سینه‌ام هر صبح از هر گوشه‌ای چاکی بزد
عمر ای مهتاب هر شب چند گنانم سوختی

بوسه‌ای دارم ز لعل تو اخگر جوهری
زانش یاقوت آن بهر زبانم سوختی

همچو سپند از بهر دفع چشم زخم آن کمر
از کنار عشق بردی در میانم سوختی

همچو جوی کانش نبود در گذشتن کاروان
از غمت آخر چو آب از سر روانم سوختی

کرم کوی عاقبت از بهر تو هر قرن مرا
از بهار سایه مهوا ستانم سوختی

از کدا از عشق قدرم کم نمی‌گردد چو طلا
بارها اکسیر بهر امتحانم سوختی

بدبرین دلبر آن چشم چمار اب ندارد
همسنور انبر فتنه خوابید ابید ارد اب ندارد

دل جمع تر آشفته خاطر را نمیگیرد
بجعد زلف هر بیش نشر گرفتار اب ندارد

ندانم سیر از خونم عراق آلوده بردی
دمم بخش چو زخمم آب بر دار اب ندارد

ندانم از چه جانش نگذرد بر مردمان هرگز
زخط در عین مستی هم خبر دار اب ندارد

نشد یکسب از رویش بازار آخوش مرد و زن
در ابیز ایام آن ده خانه بیزار اب ندارد

زخط چهر گل دل بر دراغ عاشق بیسر و پا بد
از ینسان لالها در باغ بسیار اب ندارد

غبار از نعش جانی دل ایرم خرمانش
دگر آن یوسف مصر بی بازار اب ندارد

غمایم از هم جدا چشم سیاه خونفشانش
خم و او را بیکدیگر سروکار اب ندارد

ز پاس تو بود اکسیر آنقدر با می نمی‌شد
کنام مرد و بنش همچو سیمرغ بار اب ندارد

اگر مرا در ای دل بیار سان نمودی
چنان بجه گدائی بیار شاه نمودی

چو میل سرمه ز ضعفم نکشت حسن کشیدی
بکبر باد گرای عجب عشق کاه نمودی

نظر بچهر تر از جلوه‌ات کسی نگشاید
مرا بصورت دیوار آشنا نمودی

چه روی داد ندانم بازار خوبان
ز کوی لشکر خط عالمی سیاه نمودی

ندیدمت دمی ترا جز دگشته بحال
همیشه رخ خوب سا اگر بماه نمودی

زخط چو بوم آن خط بشت بخشم
چو عندلیب بچشم گل و گیاه نمودی

اگر بصورت بردار موحشی پروانه
ترا بجوشش غلک صعبت گداه نمودی

اگر ز عفو آهی خبر بشیخ رسیدی
بی ثواب ز فقر ز بس گناه نمودی

امید داشتی اکسیر کز وصال ز هجران
بدیده محنت کی تو اشتی فاه نمودی

تا چو صبح آه از دل پر شب بیدار نزنی
سر بر فلک همچو خور از عالم بالا نزنی

روی دست تو نخواهد شد عنقا هرگز
تا پر و بال بر این عنوه دنیا نزنی

گر غباری هوس خانه خرابی دارد
هر نفس تاف ز همچشمی دریا نزنی

هرگز از منزل معصوم نشانت ندهند
تا که خود را ز سر از شهر بصحرا نزنی

همچو آیینه از آن عکس رخت آزادند
با خبر باش از این سنگدلان تا نزنی

نشود دختر رز شیشه و ساغر هرگز
تا مگر بوسه ز ساغر و مینا نزنی

[illegible]

طلعه بر سرو بخرام از آن قمری وار
تا نخوانند بر این سرو چمن عیب تو را

از خم خضاب تا کف یار نمیشکنی
رو همچو حنا بار نکاری نمیشکنی

همچو تو تیا بگوشه چشمی نمیروی
گر سیر راه و میل و نهاری نمیشکنی

در گوشه نمیروی از ذوق آن کمر
یکدم از این میانه کناری نمیشکنی

در فکر شمع روز چو پروانه نیستی
یار چراغ در شب تاری نمیشکنی

با آنکه کاتبان عمل در پی تو اند
اندیشه از بیان و دبیری نمیشکنی

صیدی نمیکنی ز دلی در کمند خط
دامی گشوده و شکاری نمیشکنی

یکدل نمیبری ز اشارات ابروان
داری بزیر تیغ در کف و کاری نمیشکنی

همچو نقطه اشک بر رخ عشاق نمیروی
با مردمان چو ابر مداری نمیشکنی

اکسیر هر کشته و عشاق نمیشوی
آمد خزان و فکر بهاری نمیشکنی

بوالهوس همچو دل از هم چو نشکنی
همچو حباب ایمن کوزه در آب نمیشکنی

بار چو سنگین تری همچو آینه بگرو همچو
ای سکندر چو بیش بار رطوبت داری نشکنی

بار عصیان نکشد همچو عنقا بر دوش
گر تو ای بت مور سلیمان نشکنی

از بزرگان مردم شهری چو بت نشکنی
باز غلامی نا تو در دکان صحرا نشکنی

همچو زوال شب بهار جنس افزون نمیشوی
در کسادی سعی کن تا نرخ کالا نشکنی

میطلبد هر ذره از خاک همچو از جلوه
دست و تیغ آفتاب ای ماه سیمابی نشکنی

گوهر چشم تو ماه و ساقی دوران است
قلب خم از نمک اشک بدان مانی نشکنی

قمری و پروانه در جوان بدو میرند
رونق بازار شمع ای سرو بالا نشکنی

کاکلف سایه بر پریشان میکند مانند
شانه را گر همچو زلف خود سر و پا نشکنی

مبتلا در خاطرم شوق رخ از خار بهار
در دلم تا سوزن مژگان گیر انشکنی

همچو اکسیر اطلس نمی آید بدست
یکمیا گر میشوی گرفته زر ما نشکنی

ای دل اگر از لعل بی کام برآری — مانند نکیسا ز ره جا نام برآری

تا ابروی آن ماه کز ضعف بسیدی — شمشیر بزور از کف بهرام برآری

بیماری آن چشم کند خشک دماغت — نتوانی اگر روغن بادام برآری

در حرف خطت فرجه از آنم که مبادا — انبیز رسید چون لاغر خط از دام برآری

از انسان نه دست تو کرامات توقع — کز حلق نهنگ افتد بی از جام برآری

با نور تو بیگانه مزاج ماه ندیدم — تا چند سر از کوشه بهر بام برآری

اکسیر گر از خط بروی سلیم نگردد
شاید که سر از کوشش ایام برآری

چهرت از عکس رخ یار بصورت دیدی — آخر از آینه خط سیاه بصورت دیدی

بدت بگذار ز شهوت خبر و کز بهر دوا — چشم بیمار تو ای کاش بخواب دیدی

از تماشای کرشمات محو شدی — بگو ای صورت ایجاد چه چیزت دیدی

نکهت شوق چشم از دل عشاق نمحو — آخر از چشم خطای شوخ قباحت دیدی

غیر از این نکته ز اثر صحبت گل خار نگفت — دگر ای بلبل از این باغ چه غرضت دیدی

چه بلا بر سرت آمد دگر ای قربانی — در رخ قاتل خود هاز چه حسرت دیدی

سبک از عرض هنران نظر افشاندی — ای دل امروز ز خط آینه قدت دیدی

ای دل

از بهین آنکه ز آوای نامت جرأت — خیزش کند ره جاز بهلوی شهرت دیدی

از خط اکسیر رخ یار چو قرآن کردی
باز در شأن خط این آیه رجعت دیدی

بزم کشانه رهی کز لب یارم کنی — بدام خویش دل عالمی شکارم کنی

مرا مکش بهتر از آنکه زنده دارم خویش — ازو ت و با تو بزرگ ضمانکارم کنی

ز حجاب ضعف خط آگهی بابی — حساب غم دل ما اگر شمارم کنی

مسنور میهمد از جا چو گرد اعظم — بخاک عاشق اگر خیز صبا گذارم کنی

بذوق بر دوریت عالمی قبول کنند — چو آفتاب ز خویش گر نثارم کنی

چو عندلیب بآن گل نمیرسد غوغات — زبان نالهٔ خط کریا هزارم کنی

شوی بکام دل خویش کامران آخر — توانی ار دلی همچو نالهٔ کارم کنی

بسلک نام و رات در آورد ز آن — عقیق وار بخجر دل ردارم کنی

بساز چنگ گل رعنا بدیع خوبیات — و رنا بفصل خزان خویش ابهارم کنی

مسنور مردمک دیدات مرا جوید — اگر ز جور تو خجر سر مرام غبارم کنی

اگر چو هاله دو ماهی تو با کبار اکسیر
بدور یار ز آغوش تو چه کارم کنی

جوابِ ناله‌ی دل پیش گیرد چشم روشن را
برآتش آب باید بست شبنم برنمی‌تابد

فروغ آفتاب مهر جان افروز نخشد — چو صبح از کوه سر بر کنگره‌ی کاخ نیلوفری
مگر از سخت‌جانی روشن بروزم انجامد آوردی — درآتش جای آب از چشم شبنم برنمی‌تابد
بغیر از شوخ مژگانش جدا از مرغ جان باشد — ز خنجر در ستاده پیش پا دشمن افتاده
بجان ماند نهان از زلف سیاه مرغ جانانه — در دام از برای صید مرغان ارزن افتاده
شود از خجلت بازوش گر آگاهی بیابد — چو دهقانان دانه بر خاک از بهر خرمنی افتاده

توانی از بروی عالمی چشم معین افتاد

ناهیدی ای ناله آهنگ منکری — دامان اثر هرگز در چنگ منکری
عکس رخ یار اول افتد بتو ناچار — سنگ سیه نه اکنون گر رنگ منکری
بر روی تو نگشاید یکدر ز هزاران شش — چون غنچه گل بر خود تا تنگ منکری
دست تو نگارا آخر از خنجر کی بندد — مانند حنا از ما گر رنگ منکری
از صبح دل ما را دردست نمی‌آری — این کشور و بر ترا بیجنگ منکری
آخر چو نگین تا کی خنجر خور و خون کندن — از نام چو میخواهی گر ننگ منکری

اکسیر دل ز لعل لبش برنمی‌توان

ناهیچو شرر خانه ز سنگ منکری

شود اگر ره‌سپر هم شوق رسانی — فتد گاهم بپای گهر بالی
دلم چون قفل ابجد میشود وا — بگویندم چو حرف آشنائی
رسانده موج اشکم تا بگوشش — نیندیشد چو گوشتر ناخدائی
عبث بر هم لبش از خجلت بچسبید — خدنگ خونبهم از شیر نیزاوائی
برآمد خطش از چاه زنخدان — در این ظلمت نهفت آب بقائی
هزاران فتنه برپا کرد و ما را — فلک نه آخر از پا تا بلا بلائی
نمیدانم چه کحل خاک پایش — اگر عاشق رسد دیدش بجائی
نگردید هوس عشق از کشته کسی — بلکیش ماند او خونبهائی
ز اندک صدمه‌ای بسیار نالید — ندیدم چون جرس هیزم‌کشی را
بهر سو خنجر مظلومان ز لبش ریخت — بود چون لاله او گر بلائی

بجز اکسیر وصل یار منجه
برای عشقبازان کیمیائی

اگر بیمار رخ و زلف یار افتاده — چو مرغ بیدل و بیمار آشیانه

چه دیدی ای دل خونین که زار گریانی — ز هجر خانه بپای نگار افتادی
کدام غنچه ببلبلت نمود ای گل — ز همچو دست دل مرغزار افتادی
بیا آن نگرای دل چو بحر آشفتی — در این میانه تو هم از کنار افتادی
چو سر ز شانه بچشمک کشید آن گل — بدام فتنه و بنباله دار افتادی
شدی چو آینه از زنگ سینه آغوشا — دمید خطت و از اعتبار افتادی
ز خویش بگوت اگر باز آمدی حالی — چو خط ز رهبن مور و مار افتادی
به پیش زشت فکو نقش خوب نشاندی — اگر تو هم چو نگین نامدار افتادی

ز شاهراه محبت چو ناصبور گذشت
که همچو نقش قدم خاک افتادی

شود صد فتنه یک ثبت اگر از نازنین بینی — ز جا خیزی قیامت چشم بر هم باز نشینی
ازان ترسم که خط آواز حسن تو کم سازد — ز موی همچو جیم آخر از آواز نشینی
ز بهر مکتب ای طفل خود اغم که از هیبش — چو بر خیزی بکیفر دانت تا باز نشینی
چو شاهین بیبر ای سالک و بسیار صید آری — بدام خط بیفتی تا سر گریوه از نشینی
روا کی باشد ای عیبل از عشق کل اندامی — شوم مرغ خار و با کل تو با بیرون از نشینی
بزن صورت از انجام جیم کز شوق آید — چو عکس خود در این آینه از آغاز نشینی

ای دل آن را بخم و تم نقطه طوقی داری — من چه گویم چه بدستم دل پر خون داری
هر رگ طوق چو قمری شده در گردن من — هیچ دانم ز بسی از آن قد موزون داری
با تو از مال جهان حرفی و در عوض او — جام داری بمی افسرده بیفزون داری
غوطه داری دل لعلی از بهلوی من ریزم — همچو گرداب بخم سینه پر خون داری
غیر خاکی دگر بسر از پی محمل میکرد — چه زیبا دگرای عشق بمجنون داری
باز رسوا شدی ای شیشه مرا در مجلس — بسکه از راز درون رنگ بیرون داری
وعدا بوسه ازان لب بمکیدن آمد — لبخوم از تو طمع داشتم افزون داری
صاحبا تیغ و کمر بهر شور آخر چیزکوه — جای خود سالا اگر از شهر بهمن داری

نشد ای موسی عشق از تو کسی بهره‌ور
دارد اگر چه بمن لیخ بقار فرعون داری

نه تنها ما مرا زلف تو غبغب میکند بازی — هزار چشمک نقش بر رخ تو کوکب میکند بازی
نه هر روز آن شکار افگن بصیدی دل نگه دارد — و بیرون رفته هم عکس شعع هر شب میکند بازی
چو اخگر گوشه گیر نشینم بارد و میگوید — بپیرس هم بخاک این طفل مشرب میکند بازی

پس از قلم چه دمان میگیرد انگشت و میخندد
چو شهبازی که با سنقار و مخلب میکند بازی

بخشش تا فسون خوانم بحرفم گوش میدارد
چو میگویم سخن این عیان مطلب میکند بازی

بجولانگاه صیادم آرامی نمیباشد
دلم با چوگان زلفش دمبدم لعب میکند بازی

فروغش در نگاهم تافت بر بعضی عجب نبود
بعاشق شوخ مه چهری چه مذهب میکند بازی

مگر چشمش بامر سحر راز زهره برده تا ابدا
بدایم باز راهی کو سالوس مذهب میکند بازی

بطلب از من سر از ابوالمعالی اکسیر او مینوشد
که با سیماب و عشق هم بمکتب میکند بازی

گر تو چو عیسی بسخن آمدی
جان نوی در تنی آمدی

دیدی اگر لعل لبت را عقیق
با دل پر خشم بمن آمدی

بلبل و گل کرم بگلزار خویش
کاش تو هم رو بچمن آمدی

گوی اگر سیر دلم لاله زار
خیز تو از باغ کهن آمدی

آب شدی هر شب از شرم تنم
گر ز صدف از عدن آمدی

باز بخضر آب بقا میرسید
گر لب یارم بدهن آمدی

تا رخ خوبت اکسیر آن گوشدی
باز ز غربت بوطن آمدی

حیران چو عکس خویش ز دیدار او شوی
آیینه وار اگر بر خش رو برو شوی

چو گان خط او گنده دستگیر شد
عمری اگر دلم بهوش همچو گوی شوی

با شستن رخ زانک روانا بکوی یار
هر گز نمیبرد رو بحرم همچو موی شوی

جز سوختن ز تاب رخت نیست حاصلی
گر همچو شمع آب دهی آرزوی شوی

در گلشن زمانه کنده خار نالهات
خیز عندلیب گر زپی رنگ و بوی شوی

گر همچو نی بنای تو از بند بگسلد
آگه چو من ز مشرب زشت و نکوی شوی

زین غوره شی مدام چشیدن نخواهند
ترسم افتاده فتنه تو هم همچو موی شوی

ای جاهلان بر انگبین خویشتن ابهند
شاید چو زهر شه نتوانی فروشوی

اکسیر آن میان بکنار تو میرسد
با دیگران چنان اگر همچو موی شوی

ز عاشقی نکشتی ای صیاد مرد ناکی تا کی
بجای باده خونم خوردی صید خاکا ناکی

بحرف دشمنان از دوستان نا امید گشتن
بجای با تغافل آشنا بیگانا ناکی

بس است ای دل بدین بی رحمی شیوه
پی آنش بجان افتاده بر دانا ناکی

چو هم عالی دانی تا بتوان
ز ما بهتر نه ایدای عاقلان فرزانا ناکی

توان از عشق گل هم در قفس نالیدن بلبل
شکایت کی کند از بی وفایی بی وفا کی

بدام زلف و خط چندان دل صد چاک مشفق
برای جمعیان یکره روزان پریشانی نیاری

ز عقل اکسیر نبود شیشه را پیوسته گیتی دان
بدست کودکان دادن دل از دیوانگی داری

ای شوخ چو گل همدم هر خار چرا
در هر قفسی هزار گرفتار چرا

نرگس اگر مردمک چشم ترا خواند
در خواب تو ای فتنه بیدار چرا

ای سرو اگر از شوق قدت خاک نشستی
با در گل و دامان ز رفتار چرا

تقصیر نکردم اگر جفا تو کشتم
بر من ستم و جور روا دار چرا

ای شانه بریشانی زلف تو نکشتی
دلبسته آن زلف سیه کار چرا

بر آینه عکس رخ افگار تو بود
چون نقش صور دیوار چرا

گر نیست سر کار تو در کفر و بتان
در سبحه کنی رشته زنار چرا

کس نیست که گوید بتکین نام برآور
در بند زر و سیم گرفتار چرا

اکسیر نه گر تو خرد بار عزیزان
در سبحه یوسف نه بازار چرا

چون کند لعل سیاقوت لبت همسخنی
میکند جان بها این نام عشق یمنی

چند گویم نظری سوی جهانیم چرا
نیست چندان که بشد نام زنانی

خال مشکین ترا نافه نگوید عسدا
این کتابیست خطائی ز غزالان ختنی

همچو آن غنچه دهانم بکشاید بسخن
نیست بی بوسه آن لب دل من فرد شدنی

لاله داغ است ز سبزه خدمی رسید
گشته نازم ترا خلعت خونین کفنی

هست در چشم تو با سرمه نشیند بدو دم
میزند جوش صفاهان ما بادکنی

گر صدف گوهر دندان تو میدید ز شرم
دل نمی‌بست در این بحر بدر عدنی

چشم در روی تو حیران ز نظر باز نشد
رویت قبله ز بس شکر خط آمد سخنی

سوخته بر تنگ گل داغ مرا کرده گواه
کاه کلباری و گه لعلی و گه یاسمنی

چاک کن دلق مرقع چو وزد باد صبا
حاجت نیست بدامان گل گلشن کفنی

عسل و قند و شکر و لکنبر هم مشفق اند
جز تو خوشتر ز تو سروی ز قدی گلبدنی

ای آنکه ز گریه داده خنده مرا
از خط من احتیاج تا بنده مرا

فرهاد تو از کنده خط منفعلم
تو پیش کسی ساز شرمنده مرا

از عشق تو امروز دلی نیست جدا
وز شور غمت نیست سری بی‌پروا

عالم بستایش تو مشغول شده
کمتر ز بتان شوخ نه نام خدا

از ناله چو عندلیب شیدا دارم بخدا
وز بهر گلا همیشه غوغا دارم بخدا
گر دست کسی ز عاشقان میگیرد افتاده بکوی یار کارم بخدا

از مستی عاشقی بد بهرم رسوا وز زاری معشوقی دیوانه و هروا
تا ابروی سیمگون هلال عید است مانند حباب جام سر بهوا

صبری نبود دل شکیبا را تا کی سحر کند علاج سودا را تا کی
بازآ چو جام تهی از باده چرم خال تو تلخ دیده دمی جا را تا کی

در هجر بذوق وصل آن خوش لقا با گریه چو ابر میدوم در همه جا
تا بار بزد ز اشک پیهم سیلاب همچو سیل سرشک دیده دریا

زلفش ز نقاب شد نهانی پیدا وز زلف رخش بخوش فشانی پیدا
گشت از عرق چو همچو پیشانی صاف شد چو دل آب زندگانی پیدا

گفتم ز رخشان تو کشم زحمت ما
گفتا تنشین بهر دم منت ما
گفتم نکنم بعد ز من رفته گفت گفتم بشما نرسد تیر خطا

تا یار رخت چو لاله خجالت دیدا تا زمزمه ام شعر عالیت دیدا
مانند نگینی ز بر آن نام کنند در پهلوی نام جان تو خالیت دیدا

از جذبه عشق گریه ام مسیحا کرد چو عرق بر دن آن گل سیما
چون شبنم باغ تا بهر رخ یار هر قطره اشکم میکند کسب ضیا

دارد ان کس فغان و زحمت ما چون دید رخ تو گل شد انگشت ما
از جنبش ابر طلعت خوبت رخت ضربت بر آورد و نمود و کشت ما

تا مهر تو سر نفرد ز دل در هم ما ذرات جا نمند شرر یک دم ما
ما دایره مرکز خاک عشقیم بیرون نرود هیچکس از عالم ما

چشمم ز انتظار پیش عکس رخ تو خون گریست
شد قطره ز ابر دیده صبر و شکیب
وز طالع خود شکوه بگریه بکنار آب

مخمور بجوار آینه هم صورت حال
آید بظهور لیکن باشد منصب

چشمم چو مردمک ز انتش هجرت شد در آب
مانند حباب چشمه از سیل اشک

خونم چکد از دیده فراقت نم چو کباب
از درد زوال گشته دلم خانه خراب

جانی چو بهشت گر چه در عالم نیست
تا حضرت تو در آن دلارام نیست
در کوی تو همدم اغیار شدم
رفتم بهشتی و در آن آرام نیست

ابروی تو زنگ زخ آفاق شکست
زهر بیت کمان لشکر عشاق شکست
جز مرحمت دلم بطاق نسیان ماند است
هر بیت چو چیده در این طاق شکست

روز تو طلوع صبح امید من است
زلف شب تار عمر جاوید من است

چشمم چو سپید زیر نمک ناکم نیست قربان تو گشتن چو کمان عید من است

دلداغم یار در خروش افکنده است ارباب محبط را بگوش افکنده است
از شاه زشدت کمالش آشفته تا حرف ابیت کوش افکنده است

تا در دلم از عشق تو پیدا دیت است چشمم نه بطبیم ناله و فریاد من است
جز یاد تو هیچم نبود در دل و خلق کو بیند در این شیشه پریزاد من است

تا بانگ بر لعل تو دمساز نکشت بلبل بگل سرخ هم آواز نکشت
بر گشتن قاصد که ز کویت دیدست هرگز کسی از راه قدوم باز نکشت

در ریشه دشت زر کمالش شده است گلبن ز زر غنچه نهالش شده است
هر کس چو فلک قرص نانی دارد سودا گر نان شبیه مالش شده است

عشق تو ز عشق بر کشانیدم عیب
چشمم ز نقش قدم بپیت خانیدم عیب

عکس رخ خوب دیدم و عاشق گشتم آیینه دل را بتو دادیم عیب

ای از یم چشمت آبرو نیسان خراج هر روز ز مهر کرت صاحب تاج
هر صبح بر درگه تو دانگر فیض دستند بدرگه تو عالم محتاج

شوخی بکلام من نمیباشد صبح جان است بفکر تن نمیباشد صبح
لعلش سخن بلبل خوشگو میکوید جز حرفی از آن دهن نمیباشد صبح

شوخی بعتاب دلم از تیغش مجروح تا شام ز خنجرم نزند جام صبوح
هر دانه اشک از سیل شکم نکند طوفان نبود آب از کشتی نوح

شوخی بهمیشه نقد دام از زهد و صلاح از باده بساغر مزاجش اصلاح
گوید بظلم طبعش آخر را صبر بر خویش چو آب خنجرش کند مباح

تاک را کدام از کرم بستر سیه است — نشاید زنه جوانه جنای فرزاست

شد چو قمری قد سرو تو زعشقم منحنی — جلوه‌ات رفت زعفت زبان‌ها است

[illegible] — هر سر خلقی چو گیسوی تو پرسودای است

شرح آن زلف و خال بسیار است — قصه مار و مهره مارا است

باز هر روز خریدار است — آفتابی مگر بجا زار است

همه جا زلف ادا دست و آویز — رشته سبحه ما زنار است

شور کعبه است بس تبسم یار — هر طرف بهر دل فریب دراست

ترسم افتد زناز کی بعراق — از آن شوخ جامه کلنار است

لاجوا آیینه رو بجا او — ترک جنبش بگو که گرفتار است

شکوه زابروش ار به خلق کنی — خوف شمشیر آب بردار است

نسبت خویش با بتان مپسند — غنچه گر خنده نو بهار است

خلوه افشا سایه بتان برگز — این همه از پی استخوان کار است

شورش جنبش از خمار افزود — فتنه در خواب اوف و بیدار است

نه بمی شد هزار جور از هجر — منوکل هم از این هجر خمار است

خط عبد افشا از نظرها زد — هر که جز اشک مردم آزار است

بر سر خویش هم چو کل نزنیم — است تا وقف دامن یار است

چشم بسوزیت هر که راست — پیش ما سرمه درویش او بار است

جیب پوشیت کار یکرنگان — جنس جور در شب تار است

مردم از رات بسکه منحرفند — سر حق گو بگردن دار است

آب و آبینه سالمی بعینیم — خط خال بگیش ما عار است

بنز از عشق چاره بروی — منع اغیار چاره در چار است

گهر گشتنش قبول نیست
مگر آنکه گم از دستار است

یار چون پروانه با من از روی خوش آرام — شمع بزم نا نشسته بر سر آرام

ای مسلمانان چه دارد آن چشم کافر فرنگی — بسکه بی‌آرام فرنگی تابع اسلام است

خط بیا همراه قاصد با جواب نامه ام — وعده وصلت وفا بوسه و پیغام است

نیر اقبال از مشرق بعون بخت سیما — صبح ایزدی نمی آید که ایام ظلام است

[illegible] — پیش پستان چشم آنها هر که بندد دوده جام است

دیدم اندر خویش و ایران نقش شوم — هیچ تصویرم خبر زا غاز و از انجام نیست

هنوز در نوای عشق بهم نکوفته سنج
از شرم رخ کمال بخود نکوفته سنج

تا بی لبت ز سیل سیه نگونه
کی رنگ عشق از رخ من نکوفته سنج

تا با رخت در نظرم میکرده
دریا خجل از چشم ترم میکرده

از شوق رویت چو سوزن فیلها
کوه با همه عالم بسرم میکرده

یارب چو بخت تو فیروز شود
دولت ز تو طالب عزیز آموز شود

صد سال بکام دل خود عیش کنی
هر روز در آیام تو نوروز شود

هر کس برخ یار نگاه انداخته
دل را زپی دیده براه انداخته

یوسف نزهد گر پی اخوان از راست
خود سالها در بن بلا بچاه انداخته

تا عشق در اندیشه قسمت آمد
در شان ما این آیه رحمت آمد

این دل چو هم عکس رخ یار مرد
آیینه ز بهر بی بجه صورت آمد

عالم از غم بیاد تو سیم میسوزد
همچو شمع از سر تا بقدم میسوزد

همچو مشت خس کز شراری در بیجه
عاشق تو از آتش هم میسوزد

از عشق تو ام مرگ کی آزاد کند
تا محو چه بشیر بنی فرهاد کند

زاب و گل معمار شدم بهر فراب
کو سیل دو دیده ام آباد کند

هر کس بنیاز تو نیاز آموز شد
در بحر عشق محرم اسرار شد

کوه بر کباب بسمل از آتش رنگ
کاهل سوخته از شعله آواز شد

دور تو بباغ دلگشا بیماند
ابروت بقبله دعا بیماند

تعمیر دل از کعبه نباشد کمتر
این خانه بخانه خدا بیماند

عشرت بخندد اگر بیش یار شود
همچو غنچه شکفت باغ کمتر از شود

گر پسته خندان بشر شور کند
عالم ز نمکش نمک سار شود

تا از رخ او بدل هوائی نرسد
جز یک گله از بلا بصبائی نرسد

از زلف کسی چو شانه خالیم آویخت
هر چند دوست می بجائی نرسد

تا ابروی تو قبله بجان نبود
آمد شد و در صحن حرم خواب نبود

کی با تو کسی ز صاف دلان چیره شود
عکس رخ تو آینه را آب نبود

چاک دل من چو خامه از سر کردند
شرح غم خود از کتاب و دفتر کردند

چندی نکشودم بهیچ و تاب ندادند
کز حرف نامه با کبوتر کردند

تا پرتو مهر بدل پاک افتاد
باز آتش از برق بخاشاک افتاد

شد قد رکن فقار قدت معلوم
تا سایه ز بالای تو بر خاک افتاد

هر قطره که ابر از نظر شرم نداد
در گرسنه بحر بر شرم نداد

قدری خم از سجده نشد در کعبه
چون حلقه فلک در بدر شرم نداد

چشمت ز نگه تا بر خم بر نکشید
ابروی تو بر روی تو سر نکشید

هر نقش که شد هم محو چو آینه بروت
عکس تو بدیوار چه تصویر نکشید

چون بال کسی بکام ما می آید
بیتابی بحر از برم می آید

جانی ترسم ز انتظار آید بیم
تا یار چو عمر بر سرم می آید

زان لب نبات هیچکه چون بید نرست
تا چشمه حیوان بصد امید نرست

در ظلمت هجران تو هر کس نمرد
مانند خضر بعمر جاوید نرسید

گر باد صبا کاکلت افشان نکند
سنبل ز بنفشه کاکل ایمان نکند

ترسم چو شاط از تو شانه بر لب
این سلسله را ز هم پریشان نکند

گر پرتو حباب سر افسر نکند
شورم ز غمت چو بحر ابر نکند

بر من ترحم که بر غمت زانم
هر دم چو صدف گر آیم از سر نکند

آهو ز تو هر کس و سیاران کاغذ
از مصر بجو باز بکنعان کاغذ

مکتوب تو روح همه را تازه کند
وانجا زدم عیسوی جان کاغذ

تشنه ات بجز نامکرمت نگذارد
جز نقش قدم نیست که پایت نگذارد

از سیاهی اگر نخشک بریزد
ریگ جز خامه خونبار ترا نگذارد

تا خورم از سر و باغ آید بار
تا جام شراب له را بدست در کار

تا شاخ گل از غنچه کند سال گره
باشند تو صد رنگ بهزاران گلزار

بی صحبت قدم براه دنیا مگذار
دست طلب از دامن عقبا مگذار

فرصت همه وقت کی بدست کس داد
امروز تو کار خود بفردا مگذار

چون سایه و آفتاب از ظلمت و نور
خود ساز مگیر از همه عالم دستور

گر نام کسی شود جوکس نام آور
بی هوسته بود همچو نگین در بگور

معشوق چو زر بر جهان است عزیز
آبیز خضر چو عمر جاودان است عزیز

چشمی ز مصر تروتی را نور
در ریخت آبیز و آن چو جان است عزیز

خط باز ز لعل یار میگردد سبز
یاقوت از این بهار میگردد سبز

چون نور بچشم یار بچشم تر من
سرو از بن جو بهار میگردد سبز

تا چشم و چراغ من نمی آید باز
بروانه در انجمن نمی آید باز

مگذار چو عمر از جوانی بگذشت
جان گر بر هد ز تن نمی آید باز

گر از لگد بلبل غمناک قفس
آتش بزند بر خس و خاشاک قفس

بگذاشت بلبل از دیدار
بلبل نکند بوی گل از چاک قفس

زان بت بجز از حرف خطا و بس نیست
کم نکته خوبش از کف افسوس بر سر

سر رشته تسبیح ز من باز مگیر
افسانه ز نار ز ناقوس بر سر

خلوت چو شد از کثرت اغیار مبرسر
بر سایهٔ خویش از در و دیوار مبرسر

در مستی چون خمار چشم مپوشش — خواب چو کرفت از دل بیدار مبرسر

تا نوحه شدم هدهد جانانهٔ خویش — هرکز خبر از خانهٔ خود کس مبرسر
هرکه زند حرف در آیینه مدام — خواهم نه برای خویش از غیر مبرسر

ای دل بکدورات زهر کار مبرسر — چون سایه بسر رفته ز هر بار مبرسر
خلقی چو کلک خلق بسر بکدارند — از آبلهٔ پای کسی خار مبرسر

با هرکه میت داد قدح نوش مباشر — چون جام دو سو بار بروی دوش مباشر
جز بیدلی و زر نظری جلوه مکن — چون شانه بهر باله هم آغوش مباشر

هر دل که بزلف شعوذ از خیل خواص — چون شانه نکهدار کرا زنده خلاص
جز زخم دل خویش بهر دست بستم — یک گوش بجان باد مده لاف اخلاص

کر باغ کند سیر دلم بی اغماض
یک لاله بیداغ نروید ز ریاض

اشکم شد از ان کردن و خط باز روان — ابر جعل سواد خوان شد از روی بیاض

آن نقطه روی سین تو خالی بغلط — چون دیده شبیه است بقرآن آن خط
با خانه موکج با قوت بست — از خال در انتخاب یکدانش نقط

ملکدار بسیر ز هوس سر باو اغط — زین قطعه مرو چو بزیبا لاو اغط
کرکت ز صندل سخنت بی ازان — زین بیش مده ره سر ما و اغط

دولی از غافل نوش کشد جامه بشمع — کر بار دهد کرم سفکامه بشمع
فی بار و چراغ را زهم نشناسم — در کوت پروانه هم نامه بشمع

آتش ز خلقش چو بهت در سوخ — رویش ز شکفتکیت چو فصل ربیع
هر دم بدل آینه ام عکس رخش — بر صفحه چو بهزاد کشد نقش بدیع

در سایهٔ تو آب شد تو شه دل
آخر خوشا آنکو بتو خوشه دل

هر کس سر شوق کف کریمان نگذاشت — سیر تو جهان میکند از گوشه دل

از کوی تو یک حدیث اگر گوش شوم — هجر ز دو صفحات همه متن شورشوم
چون شانه شب تا دو زلف تو مجعد باشد — با سلسلهٔ زلف تو مجنون شوم

من عشق تب است خلق تکذارم — از کف دل حق پرست خود نگذارم
تا سایه صفت قوت رفتار دهد — دامان کسی ز دست خلق نگذارم

گه هر خ یار من سیاه شده ام — مجنون ز فراق روی لیلا شده ام
در خرمن آتش نفه برق نگهی — خاکستر آتش تجلی شده ام

هر کس چو ز لفش دل افگار بیام — چشم سیه خور و خواب با دولت حرام
بیتابی عاشق شود از مران کم — سیماب چو پشه کشته میگیرد آرام

روزی دل عشق تو گرفتار شدم
زانجام در آغاز خبردار شدم

از بس که غم تو در دلم جای گرفت — در جلوه گهت صورت دیوار شدم

از هر طرفی بدیدم صد صف اشکم — تا هیچ دلی ز تند یکسر نشکم
من بندهٔ الفت کسانی هستم — هجر مردم ایمن عمر خود صرف نکم

هر گه که دم از زلف تو گیرم نوم — از هر سر مو ناله چو زنجیر نوم
تا جنبش ابروی تو بالم آید — خود سایه چو سپر بردم شمشیر نوم

آنم که ز یاس کار امید کنم — شب را چو سحر روز ز خورشید کنم
از خوی تو هر روز نمایم افطار — وز شوق هلال ابروی عید کنم

با فکر لب تو کامرانی معلوم — در آب بقای زندگانی معلوم
روزی ز جهود بیخبر خط ترست — شد شرح بلای ناگهانی معلوم

ما جوهر آیینهٔ فولاد توایم
در عین فراموشی خود یاد توایم

از حلقهٔ بگوش طوق قمری داریم
عمریست غلام سرو آزاد توایم

بلبل صفت از عشق رخت افتادم
در باغ تو کار با زجوخار افتادم

از دولت خاک در آخر بجهان
چون سایه بپای قامتت یار افتادم

در عشق تو از آت نکهبان دارم
صبحم مزد آفتاب تابان دارم

رام شدن دیو و دد و طیر از نامت
خاصیت خاتم سلیمان دارم

از آتش عشق بر درت میگردم
تا همچو سپند محرمت میگردم

ای شمع چو پروانه ترا سوخته
شب تا بسحر نظاره گرت میگردم

ای دل تو بدین ماجه خلقی کردن
چون نیست اثر دعا چه خلقی کردن

هر که که ز قید کار خویش آزادی
در بندگی خدا چه خلقی کردن

آتش و تیغ بهر از خس زبان
با بد و نیک از کشتن عاشق نشان

میخانه ز فریاد ندانند کم
شستم ز عشرت لب جانان شیرین

تا کی برخ از حیا چو زنگ آوردن
خوبان به صلح زجنگ آوردن

از خنده تو لعل تابناک گشود
نتوان دل غنچه را بتنگ آوردن

دارم ز مذاق عشق معده معدن
کو برق بیا بسوز خرمن خرمن

مردم که بارسش سحاب نظرم
کو هر چو صدف بر بند دامن دامن

زلفی چو حنا بروی کار بر سان
دستی بکف پای نگار بر سان

در ره گذر عشق کم از کوه مباش
خود سازی پی شاه سوار بر سان

دیگر شرری ز سوز پنهانی من
همچون نفس از عیان است زیبانی من

پروانه مرا چنان فانوس شمرد
عشق است چراغ زیر دامانی من

گر رنگ نمی بریزم از ایجاد سخن
کاغذ بسوزانم که بهزاد سخن

جز صورت معنی چو ازم نقشی نیست این شیشه بود جای هر باد سخن

با من سر ای بهشت صورت نشین در سایه طوبی پی راحت نشین
آشوب چو محشر نکند از جلوه ها خلقی بنشین و رقصات نشین

ای دل چو گمان برد ز خود نازکمن وز کشمکش تنگ دلی آوازکمن
ترسم هبری بکام خصمم ز خطا چشمی ببر بیال غیر پروازکمن

در بیلان تو تا ز دل نفس رفت برون عشق آمد از سر راه و هوس ز دل برون
از دام خط بدر نیاید دل من بلبل نتواند ز قفس رفت برون

ای روی تو آفتاب پروانه من عکس تو چراغ آینه خانه من
تا شمع تو افروخت ز آتش بدلم هر نکته هست در دلت پروانه من

قمری مثل آنچه جوز زیبائی تو
سوگند خورد سرو بر عنائی تو

تا نکشته چو آفتاب رویت طالع انسان جهانند تماشائی تو

ای شوخ چراغ دل هر خانه مشو چشم شمع بلای هر پروانه مشو
هر چیز کز او سنگ ملامت داری همصحبت اطفال چو دیوانه مشو

بلبل نکشد ناز بگلشن بمنو گلبن نکند روی بگلشن بمنو
خورشید بخشنر کشد از مغرب میل گر خواب کند دیده ز دوران بمنو

آشوب چو چشم گاهر باد بر کاه در جذبه عشقش بهم از ضعف بناه
تا سوخت چو پروانه مرا کف کتان در کار خود این شمع تمام است چو ما

با آنکه بنالم چو نی از ناله من وز بهر فغانم چو جرس آماله
هر کو اثر از ناله من بیگانه است معلوم چو خویش کبت افغان زاده

دیگر به پستی زان لب خاموش نگر
گر قصد ما ز یاد فراموش نگر

از گفته خود باز پشیمان نشوی
یکبار اگر عرف مرا گوش نگر

از دل تو بچشم آشنایی آن
هم خضر ز چشمه بقای آن
تا صدر تو آرام دل حاصل آن
ای آبه رحمت از کجایی آن

تا چند چو خم بدل شراب اندازی
معمور تو به ساغر خواب اندازی
هم عکس ز آینه توان تا افتاد
بنیاد ز خود ساغر آب اندازی

افسوس که تا زمن جدا گردیدی
بیخوار و شوخ و بیوفا گردیدی
از گفته دشمن آخر ای جان چرا
بیگانه ز یار آشنا گردیدی

همسنده مرخوان چو کم شد از عالم
خاک آنصورت سبزه هم بسیار
آینه تو بهار هم چهره تو
زر کو نثار لاله رعنا سر

۳۱

هم نکهت بخش و خار هم بوی مده
هر اشک ز اجزای چو لولوی مده

در شیشه یکدل چو بری جلوه بکن
هم عکس بهر آینه روی مده

ای مهر تو از حد و شمار افزوده
وز ابر بهاری لک از یار تو به
عقد کهر از شمار سالن نکشد
هر قطره ز صد هزار صد سال کره

ای دل به سفر رسای نکوئی
بوسه چو جاده رسای نکوئی
خاک ره و ارشدی آخر کار
خوش سایه تو چو سجده کرطانی نکوئی

هم سبزه اگر تو خاک راه افتادی
با چشم جهانت سر کار افتادی
امداد دل از بخت سیه کرد بدی
هم خال بکنج لب یار افتادی

ای خال سیه بروز ما میمانی
یا نافه آهوی خطا میمانی
کوی تو هزار بیوفائی با من
کز کو بیتای کل کجا میمانی

۱۸۲ ۱۸۳
کتابخانه
مجلس سلطان العلما
۱۳۰۵

۴۱ ای حدیث وصل تو بهانه‌ها مرا
هر چند بهانه تو همانه‌ها مرا

پیوسته بدر بر در سر کوی تو ای مهر تو هم بهانه ماهی مرا

ای شوخ همچو جان بعیدنازآنی چون نور نظر بدیده و سازآنی
از شورش من فنا همی جلیس بد روزی چو عمر رفته باز آنی

تا چند بهر زدم از جنگ زنی بر تیغ چو خورشید خنجر تنگ زنی
دادم دل خود سا بتوای شوخ دلا ترسم که بزنگ شیشه بر سنگ زنی

ای دل شرر عشق تو بمن افشاندی گل بر سر تبیل چو هیزم افشاندی
در کوی تو جامه دریدی آخر گلها بتو خلعت بو بمن افشاندی

ای دل ز طپش بکشتها پیمانه قربانی ناوک خطا پیمانه
سیماب صفت در انتظارت بیدم همچو شیشه بسنگ خورده پیمانه

ضرب العبد الحقیر محمد عظیم الاکسیر فی قریه کاپسی من بلاد الهند فی سنه ۱۱۰۱
نت
۵
۲

مطلب از سخن کیمیا معنی حسن است

کیمیا گر را بجز کوکبهٔ اجرام نیست

با قدت چو در دلم از چشم تر گذشت
یک تنزه آب سیل سرشکم زسر گذشت

خاک ره ات بدیدهٔ مردم گرفت جا
این تو تیای کیست که از سر بصر گذشت

چون آفتاب تیغ تو برزد زاوج خود
چاک گریبان صبح چو صبح زکوه و کمر گذشت

مقراض صبر و حیلهٔ شمع قرین کرد
پروانه سر فکند و از بال و پر گذشت

آمد مرا بلال چو ابروی او بیاد
هر جا سخن ز معجزهٔ انشقاق گذشت

سنجر در این مهار بدست از خطا مباد
تا بنده از خوان نعمت او نیز خوان گذشت

اکسیر غافل از شب و روز سپید و شب

پیدا ز شور خواب و فیض سحر گذشت

در زلف عنبرین تو چون سنجر فتح راست
هر روز عالم گرد سر از بهر فتح راست

وحدا ز قتل رقیب آسیب وفات تو
گر باید تحمل امید م بر فتح راست

این قدر از قرب تو بعید امیدم کرد
کز غرام شام هجر تو ناسور فتح راست

از شب کاهد بخوابم آن قد طوبی غرام
بیدستند از عالم بالا خبر فتح راست

دست دعا تا میتوانم نوبد شستر غالبم
تا بنده همچون عقاب بال و پر فتح راست

همچو آنش در بنفشه خشک و تر فتح راست
آفتاب آسا کز سپهر سغرفتح آراست

تا بنده چون نکهت عنبر فتح راست

کم نکهت قدوم اکسیر از تلک دار کدام

رو بهر کاری و آرام همچو در فتح راست

ازان زلفم بسر سودای عشق است
شب قدر است با تا جای عشق است

طلوع آفتاب حسن که بد
سر هر ذره ار پای عشق است

دل از حسن پر برونی یکسر بد
همه این آینه خانه جای عشق است

شد از پروانه شمع بزم منسوخ
غرام حسن از بالای عشق است

جهان را کاکل دلدار سیه روز
همه نازش بشب یلدای عشق است

بشیم دلم آمد شب حسن
در این کشور دگر یغمای عشق است

زعرف کیمیا حسن است

ترک حسن فتنها با ما بیاراد
هر که را دیدم جدا زان همبر دست داد

کوکبه چهره افشان دیدم همه حسن نادر زاد
آفتاب آسا همه حسن نادر زاد

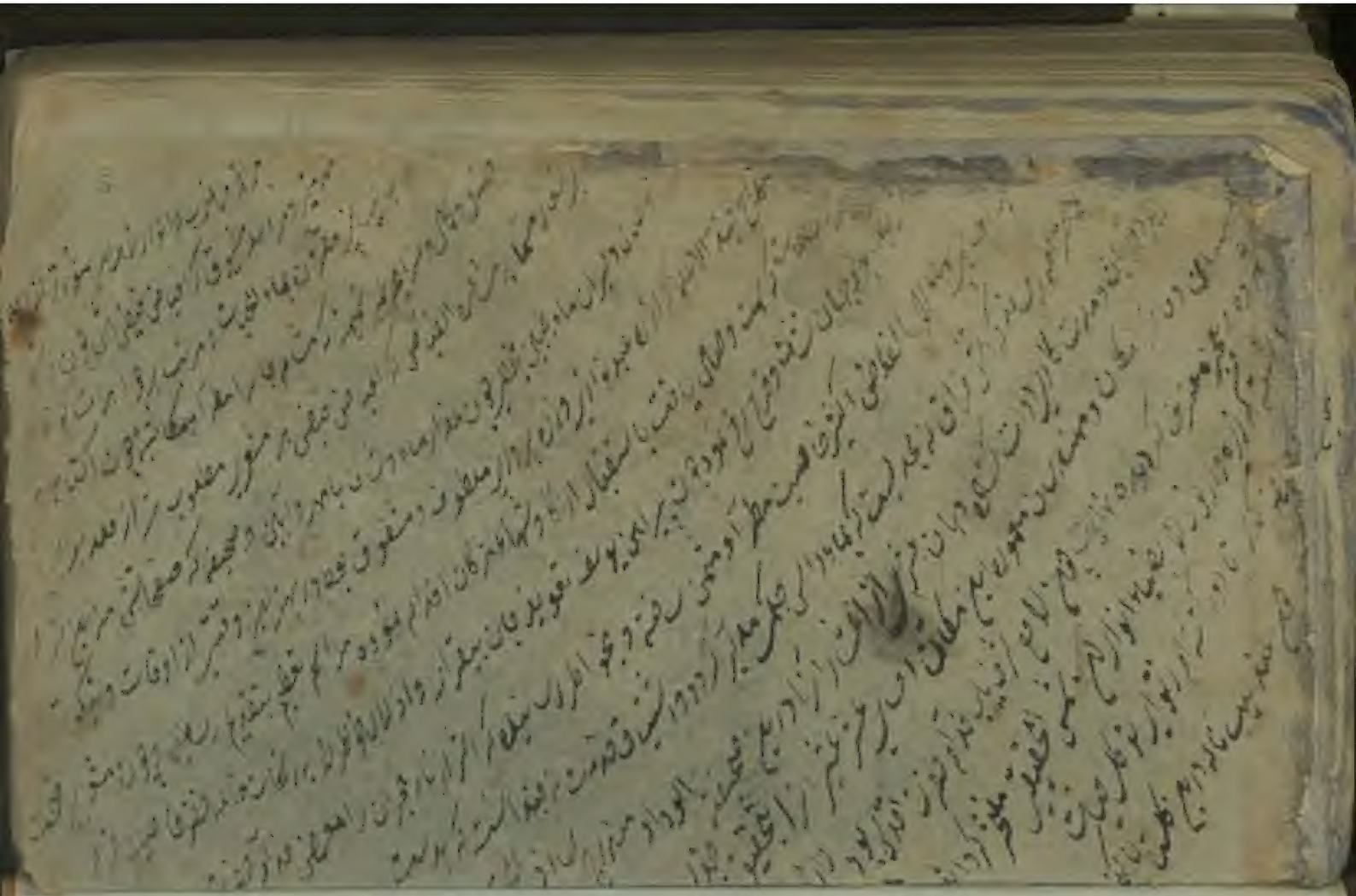

هر سر موی زلف یار دامی است بهر دل
مرغ دل هر جا که پرد در کمین صیاد است

قصه سوز و گداز شمع با پروانه چیست
هر که را دل نیست عجز بیدلی باور کند

هر چه بیش آید به کس سازد ندانم تا چه شد
تا نه لیلی با دل مجنون چنین فرهاد کرد

تا تو رفتی شد خراب آباد بی تو خانه ام
جلوه ات با خانه بی سیل این ویرانه کرد

چشم شوخ عشوه دانان کس نمی بیند بهم
این سخن با ما نمی داند که با دستار کرد

سرو را چون تو خرامان کس نمی بیند بهم
لیک آن با بال بالد با پر و با آزاد کرد

گوه اگر خاشاک تو نبود چرا در سر کند
کاه را با کهربا هم تیشه فرهاد کرد

نقش خط بتان بر بد نمی ارزد ولی
میکند آشفته آخر کار دل شاد کرد

جبر بعضی کجا ز زلف خوبان باشد
کاش این اگر اعتبار نه نشناسد

چو کنج با ندانم در خرابه کیست
در کل نکهت جلیل در آب سیل کیست

نشد ز محرم پروانه زان روشن
مرا آفتاب فیلت چراغ خانه کیست

نعم چو طوطی گفتم آتش دیدم
در سعدی مرا سوخت از بد نکیست

میانه گفتم و زنار خانه خوبان
ز یک کنار ندیدم که دل نشانه کیست

بزلف شانه بزد دامن بخوبی
شبیه دیگر این آشفته شانه کیست

کتابخانه ملی ملک

رخسار شمع در بر من بیقرار گشت
هر دم بجای گریه ز مژگان شرار گشت

شد بخت من سیاه ز بس اشک ریختم
کز مرکز سرشک من آبی دیار گشت

با همدم مصیبت خود بر نمی آرزوست
با هیچ همزبان سر و کارم نمی آرزوست

دام کشید بیسر طاقت ز دست رفت
شور جنون ساعت بیتابم آرزوست

هر گه که عشوه ای ز تو در گوش دل رسید
جز گوش بر پیام تو کارم نمی آرزوست

بعد از تو با که گوش کشم ز انتظار
پروانگی شمع شبستانم آرزوست

عمری چو زلف یار بآشفتگی گذشت
جمعیت حواس پریشانم آرزوست

سامان ترنج عیب و هنر اعتراض چیست
یک دم ز سر زنش بفراغم نمی آرزوست

جز صبح و آفتاب بمن کس نمی رسد
جز خاک آستان تو جانم نمی آرزوست

جای لیلی با سلمای دل آرام است
هیچ مجنون کار با محمل ندارد

چشم زلف نازنینم بیقرار است
فتنه را در خواب کردن مشکل است

بوالهوس را با هجر عشق نیست
صبر با کشتی خضر تا پای گل است

دانه الف فشاندم در دل
در جای عنبر ز جانان حاصل است

در شرح کمال اکسیر و نفی بسیم ذات

در داغ جوانی پیر با ناز ذات

لعلش ز نمک پرورد کمال نمکین است — از شور خندانیکه می‌زند گون نمک است

خم شد بسجود خم ابروی او بدان — پشت کمان چرخ بدان شکون نمک است

آشفته گشت هر که بزلفش فتاد و — از این سپاه لشکر هر خوشه خون نمک است

در حلقهٔ ابروی چو ندیدم دلی از است — صد شیشه هر شادان اینجا فرو نمک است

از سوز نالهام که اثر میکند بسنگ — سرتا بپا دل سنگ از آن غرقه خون نمک است

شیرینی لب تو فرا برده است رنگ — عشق این حواله لابسر بسیمین نمک است

اکسیر دل بکوی کی از عشق داد است — یک شیشه دانت عقل بسنگ است

بینوا از مزاج و تابان پیشش نیست — کار بسیماب اضطراری پیشش نیست

بر تجلی خود بود در خط مناز — دولتی با درد کاری پیشش نیست

ستر و هشیاری چه پیش جانبات — گر چه بیداری و خوابی پیشش نیست

آب شد از لعل شیرینش دلم — نام او را شکر آبی پیشش نیست

شرح وصل یار را از من مپرس — قصه سیل و خرابی پیشش نیست

از شمار عشق ده دل عاجزم — گر چه امر جانبازی پیشش نیست

میرود اکسیر در ابدال باد

سایه با آقای پیشش نیست

آن چشم مست نابز بیگانه آشناست — در جوشش این شراب همانه آشناست

بیگانه شیشه دلم از شیشه‌کاریت — هر مقبل این ربار بدیوانه آشناست

بیگانه ذات گر نه هم دل باو دگر — تا جان نگشت نثار بیگانه آشناست

بیدار گشت فتنه پیش از قیامتم — خواب نگاه یار بافسانه آشناست

دل بسته‌ام بخال و بپیشانی و گر — طوطی طرب بآینه و دانه آشناست

دارم زوال چو سجده بزنار زلف ماه — شیخ الحرم بهمن بتخانه آشناست

بیگانه ذات زنم مزاج بیجا و رفو — نامزلف او بچاک دل شانه آشناست

کارش چو نخل عشق سراپا غرقه‌ایست — با غیر جنس هر که چو پروانه آشناست

بیرفتن ز دل اکسیر یار

آری همیشه گنج بویرانه آشناست

با چون پروانه آن شعله تابیگانه نشست — آنقدر ها سوخت شمع انجمن افسانه نشست

بینوا کارم جنگ گران باد و بیار — میشود ابجوانه هر کس سلامتی نشست

هر نفس آهم بباد سرد قدرت شد بلند — دایم ابر رفت طلعت عالم ما بالا گرفت
گفتمش از بهر قربانت سرشکم آمده شد — زلف آخر از پریشانی بروز ما گرفت
همچو آتش گرم برخوردن بخار و خسپ را — عاقبت بدنام کرد آن لعل بی پروا گرفت
در فراق آفتاب حسن عالمتاب گشت — نقش هر کس بود از دراث غیر ما گرفت
روزگار از جد رود گر بام ما شام غم — کاه در دریا فتاد و کاه در صحرا گرفت
خاک در هر گز نمیرد آنکه دلبر زنده شد — نور چشم خلق شد در دیده بینا گرفت

چنوان از کیمیا وصل از لبش نجوان

برامید خورد ات اکسیر عنبا گرفت

هوسش چون ره بدل از نگهم حجاب گرفت — دگران را بجفا از نظر انداخت عجب
وقت نازش همه کوه و بحجر آب گرفت — هر سوالی مرا امید هر جواب عجب
بصید لب بشکر محکم از طبیدن دام — اکسیر زلف تو با شد اضطراب عجب
شبی بزم وصالت چو روز روشن گشت — بود حسن تو طالع شد آفتاب عجب
دگر زدیدام آن شهسوار بگشت — سفید گشت چشم خمار رکاب عجب
ز هجر غیبت ابروی تو عرام نشین چگاه — مدان دگر وصلم را تو هیچ عجب
بیاد عنبر طلعت شد بدیده گوهر اشک — مخور صعید دلی از نخل عنقاب عجب

بیا بیکدم تا پرسم ز روی شوق بحال — مجوی فیض جز از بخت و روز مسیح بجاست
کسی که آب خضر خواست گو بیا بکسر
بکش ز کربلا تو تیغ سر بکوی جناب حیدر

تمام بسمل چشم ترم کجا باشد — هزار دیده خونبار هم کجا باشد
ز بسکه تو غم عشق بر دلم بردی — کنون طریقت است مرا در دیار مکث
فراق سیاه شمن و سنگدلان نماند — از بس منتظرم بره انتظار مکث
یکدم بیاد شیوه آشوب همشین — کل میکند بهلوی خاری هزار مکث
از هر چشم اوان عتاب کن آن — واعظ زبین که شرب لیل و نهار مکث
از روز تیره ای مزه دلکش نفس — تا شب ز اکل و شرب کنید روزه دار مکث

[illegible]

بهر بهر بهر نالهٔ بار دلم باعث — بیقرار و ان بشود دوزار ادر اباعث
نگاه مرز نرگس مست و پاخون کسی — نکهت شش بقلم اگر حنا باعث
فروغ ماه رخ او ست مانع دیدار — هزار ابندیدن بهر صبا باعث
هوای یار کشاید دل گرفته ما — هزار غنچه ز لبکفتن بهر صبا باعث

بخواب سایهٔ او دوش بسخوانم دید — مرا بدولتش امشب بحال باعث شد

سئوال از شه خوبان نکته کام مجو — کریم سائل بیدل بود کدا باعث

توان بسایهٔ مسکین ز بهر اکسیر

فصل گل بی باده از بلبل نشنیدن شکوه نمودن

از این بهار خجل میشکفد اظهار باغ — یک شکر خند تبسم نمیدیدم گلزار

میزد چمن بر جبین دانهٔ شبنم آب زخم — تا که جهت تازه کرد بوسه بلب زار

[illegible] — اکسیر کار باغ

تا بکی بوسم بنا گوشی این شهر نو — سوخت حلق خواهشم تا کرد شوخ اظهار

میکنم از گفتن این حال از بوسه عبور — گو خطابش بلبش دانیکند بلوار باغ

این چنین چشمی کز این نام نفسی میکشند — میکند اکسیر باب اصل آسایش آزار باغ

قبول زلف سیکیر کسی معیار باغ

عاشق مفلس کجا دیده بر آب هیچ — آدمی بر منعمی زار بجا باب هیچ

یار از شمار جور همین نیست هیچ — فرهاد غیر ناله ندارد بر هیچ هیچ

این سیکیر و سخی زد هاشمی چو میکنم — بشمار این سئوال ندانم جواب هیچ

بخواب اشک چشم و محنت دل خوبش بهتر خبر — دیگر نخواهم آب شراب و کباب هیچ

زنهار کز ندامت بدیش نیست کار کز — ترسم دعای من نشود مستجاب هیچ

تا کی کنم جلوه گری شهسوار من — چشم تراشت بار کمی از رکاب هیچ

چیزی نشست اشک بجز ننگ از رخم — این سیل خبر خاک نبرد از عراب هیچ

جز آنکه در دل صد فش حبس میکنند — دیگر نیرسد بهر او سحاب هیچ

اکسیر جان با بر وس او دادم دم نفخ
این کشته زیر تیغ نگه اضطراب هیچ

نخجیر این بزلف تو از کوشوار کیج — دانه همیشه زیر سر خویش مار کیج

دارم دل شکسته بهمه جلوه کار یار — لیکه با بحار و بران قرار کیج

نیکان پس از وفات نکو نام تر شوند — باید بزیر خاک فتد اعتبار کیج

جوشید مردم آنچه نهان شد ز دیدها — گفته ز اختفا بجهان آشکار کیج

زاغانه فیض بیشتر از سر همه بهاست — کس همچو خاک نطلبد از کوهسار کیج

ممسک اگر بسیط بقا رفت ز جمع زر — با خود بروز نیبرد از روزگار کیج

کلکش زلکبار سخن بسکه زر فشاند — اکسیر جست در ورق از نقطه کیج

رو داده بس عاشق و گردیده بیتاب شوخ
آیینه شوخ کشته و آیینه دار شوخ

با عندلیب سیر گلستان نمیکنم
بلبل کجا و بازی یک تا هزار شوخ

عاشق بگیرد از کف خود خنجر اجل
مشاطه شوخ و شوخ خداوند کار شوخ

تا شهره گشته شوخی آن شوخ طفل خو
دیگر کسی نخاسته در این دیار شوخ

خواهنده سوخت قمر و بلبل از رشک آن
آن شعله خوی سرو قد گلعذار شوخ

مردم بخاک تیره چو اختر گمان نشست
تا شد ز سر دمان نگرفته بار شوخ

صیاد و صید بازی طفلانه میکنند
شوخ است این دو شوخ هوادار شوخ

پا خود بدست خویش بر آمد ز خاک
کشته بیاز خنجر این اختیار شوخ

هر دم هزار بار نماید فدای کل
در باغ بسکه گشته نسیم بهار شوخ

تو دانی خنجر بر تن اهل خونگاه
کشته بدل بر طفلش ایام خار شوخ

اکسیر جو سایه بکه شش نرسید
زینسان بکلوخ کرا آن شود سوار شوخ

بدست بازی تیغی ابروی خنجر کشتاخ
بهای بوسی نظارت این جا کشتاخ

فسانه سایه دولت همیشه بر سر ما
علم کشته بایوان آسمان اجا کشتاخ

بلبخر زخاک ره آورد بیاورد شوخی
در هر بر دم چشم است تو بیاکشتاخ

بغیر مژه سلاح تماشا کسی نگرفت
جز آشنا که شوخ بش آشنا کشتاخ

کشته غنچه چو منقار بلبلان زنیم
شگفت گل بچمن بسکه شد مبا کشتاخ

بعد شش خلیش در بانفس کش چو حباب
در این بسیط نمود بر بنا خد اکشتاخ

چو تیره روز بم از زلف او فرصت
شدم چو شانه بان طالع رسا کشتاخ

نا بیشطاق ابروی او جای خال شد
محراب کعبه بار دگر از بلال شد

چون آفتاب سایه بارم سر فراز
بیدار بم ز خواب بوقت زوال شد

ات نظارت به او کشت بیتاب
تا خنجر بر نگ حنا با بمال شد

همچون انار خونم این بس بدیده کار
کاخر بیاد خنجر ال فر حلال شد

چون رخ ز جلوه تو بر دم ز بس رسید
کوه را نور سرمه چشم غزال شد

تا گوش دل گوشوار ز یاد آمد شش بیاد
غرق عرق صدف ز در انفعال شد

عاشق چو طلوع طلعت ز بیارند ز اشتیاق
آیینه جمال تو تا دیدار شد

آخر چو هر مکث از بهر طفل شرابان
عمرم تمام صرف جواب سوال شد

راحت بشهر عشق بس از رنج بسیار
بتدبیل شام هجر بروز وصال شد

از سیر موج صبح بنا گوش گلعذار
در کاسب چو سیر خنجر آب زلال شد

سرتاپا چو بوته نرگس شده ام چشم
اکسیر انتظار تو اکحل نمیشود

چشمم خیره دارد بباغ بفکر دیدنت
زنهار مده گریبانم بهر خندنت
زینسان که عقیق لب لعلت گهر افشاند
آبا نتوان ساخت زر خاکم بسیرنت
فریاد از آن زلف که هر گیسوی پرتو
چشمم شانه فکند اگر بطلبد شکرنت
از چشم تر خم چشم پیکان که بود
همچون صدف خانه بگوهر ندهد جنبد
آیا چه بلا نوشیدی ان کز غم آن
یک ذره ز داغ دل خونین نگزیند
از شمع سپند خانه پروانه بپرسید
تا شب پی حیرت بچراغان نگزیند
در کوی بتان جز غم بیکس نخوریم
دارند بغربت همه یاران وطن جنبد
تا آینه روی تو بخط سبز نگویم
طوطی نزند حرف بباغ و دهن جنبد
بر می بخجالت تعلق ز چه رو جوهر
گر گریه کنم سبزه نابم چمن جنبد
هر کس چو حباب از بم جستی بکناری
دارند بصد عزا بدم زدنی جنبد
افسانه فروشی توان کرد بغیرت
دارم خبری چند ز بیت الحزنی جنبد
تا بر سر سلمای تو پروانه نیاسید
چشمم شمع مرو سر خود از انجمنی جنبد
از نالهٔ بیجا نکند هرزه درا
در قافله دیده است جرس را دهنی جنبد

چشمم خیره از تنگدلی شکوه ندارم
گر قسمت من هست جوکل دامنی چنبد
در کوی کسی ابرو حرم را نکنم یاد
بیگانه تو به ز بهر ای کهنی چنبد
بر جای سلیمان نتوانند نشستن
بیهوده نگین گرچه بزور اهرمنی چنبد

اکسیر مگر بدم تیغ ستانم
تا همچو قلم سازم از خط سخنی چنبد

بر فرق آن مه چین سیاه و زره بالا کنید
یکدانه از خرمن خورشید قبا تا کنید
فرزیج و قاب زلفش سر بباد ندهم برو
آخوار آشفتگان سر رشته پیدا کنید
در بهاری بوسه نقد جان و دل خواهم فروخت
گر رضا مندید خوبان بامن اینسودا کنید
اینقدر بیگانگی ای مرگ نگاهان چیست
یک نگاه آشنا کاهی بکار ما کنید
گر نتوان از یکزبان نالهٔ دادار داد
در فراقش ناله چندین زاهد صد ادا کنید
فرصت از کف رفتگان عالم اسباب ایست
فکر دنیا بیش از اندازه بیجا کنید

ای عندلیب خانه خیز عاشق بگیاه
تا کی بخار و خس کنی آشیانه
دل مرغ چمن جرس زبان دارد
عقدهٔ خاطر غم فغان دارد
از گمان ابروی کریمانم
وعده بکشن بر آنشان دارد

که جز آیینه‌اش کس نیست حیران
سودش همچو عکس جان ندارد

روی جانان بدام زلف بندد
کجا از مار پاسبان خبر دارد

در تماشای روی او از هجر
کحل هم آنکه او دیده‌وران دارد

هر کجا سرو قد عزیز شود
هر که یوسف نگاه‌داران دارد

سوختم من ز سایه‌ی حورت
این عجایب از آستان دارد

بیشه سبز راحت از محنت
خار گل در بغل نهان دارد

تا کمر بندد زر خرید آنشوخ
حرفی کسیر در میان دارد

اگر من شیدا بگفتم همه تن عنبر نفس
بخدا جوهر سر خویشتم بگشادم

نشنیدی جور دشمن نتوان برد و نگفت
بگل اندوخت آنرا بخار نخلید

بتحمل ضعف خویش هیچ اندازه که نمود
بگمان خصاب دستگرفت انداشت

بقرابت و عدالت و دوستی هم جهد آنست
هوسش قرار داده که با منظار باشد

بگمان دزد خانه شب دزدیده انتظار
بجهان چو آب و آتش همه کس نفاق دارد

بگمان کسی ندانم در بروز کار باشد
با امید وصل جانان شدم خراب کسیر

زان لب خط سیه بر نخلدان رسیده ماند
آخر خضر بچشمه حیوان رسیده ماند

هر کس بقدر رتبه خود محملی دوید
مجنون ز شهر تا بیابان رسیده ماند

یا رب جمال یار ز رشک از نظر مبادش
این رنج را ز کشور و دوران رسیده ماند

از هجر نوشخند تو کردم شکایتی
دستم ز ضعف تا بگریبان رسیده ماند

شد شب ز هجر بستگی دلان دلم
دیوانه بصبح طفلان رسیده ماند

تنها نه دوست شانه بابیز دام بسته‌ام
مشاطه هم بزلف پریشان رسیده ماند

آگه ز حال مردم چشم تو نرگس است
هر کس بر نگ نوح بطوفان رسیده ماند

آبا که فکر خاری کنعانیان کند
یوسف بصبر پیش عزیزان رسیده ماند

همچو نقش با بلوی تو کسیر عاجز است
صورت بیچاره بسامان رسیده ماند

زوال هندوی تو کسیرا زیا نیافکند
بلکه شد اهل وفا سخت بوفا نیافکند

مژده بابلبل بیچاره که گلزار دوباره
بستان بخدا از نگسی آشنایی نکند

هر سنگ فتنه خفته بهر جا که آرمم
در دشت هیچ خار مرا جا نمی‌کند

گذاشت جان بلب آن بیوفا مرا و نیامد
چو حرف درد من آخر ز جا جدا نکند

نرگس از لطف بار و چشم تو نم — لب ما چاشنی ریسکو به
غمزهٔ ما سر گذشت تیغ کسی — چمن ما انتظار میکو به
گوشهٔ چشم یار هیکل تست — چه بلبل و چه هزار میکو به
صید هم فرجوابش از دل یار — هیکل از کو چه بار میکو به
قصهٔ خاکساری ما سا — جاله در رهگذار میکو به
قامت خم شده امان نده آب — خاتم زینهار میکو به
بسکه در سلک بیدلان تابی کو — بیستمی از یکرو دار میکو به

کمر بار سا چو مو کسر
از میان تا کنار میکو به

دایم از حسن عشق تو در دل فتور به — اینجا همیشه کشتی عجز و غرور به
خنجر مرا خنک تو در طوف ای کو به — کو با که آب از شرم این گهر شور به
هر جا که قحط یار بد ای عکس او فتاد — آیینه ام همیشه بزم حضور به
از حرف ما بیکدد سنا به نیاز ما — اجناب سا بر ک تکاری ضرور به
رفت از نظر ز شک مرآ تو کوی یار — تا م خدا به طفلک ما بی شعور به
هر جا خنک تا زنکند از دل گذشت — زیبنده دام ناوک او را عبور به

ز فیض آه پیران سر جلاهی کشتیم — شکست توبه ما کار موسیای کو
عجب نسبه نحو کار انکه در همه عمر — ز کار خلق چو ما نمی گرهگشای کو

دمی خنک ای کبیر ز فشان کو

ز بیکسای سخن صفحه را طلای کو

طفل اشکم تا دل بیتاب را زی میکند — باز با دیوانه ام این بیسبب بازی میکند
میطپد از حسرت بر گشته مژگانی دلم — ما بی دارم کز اقلاب بازی میکند
بیمحل هر غنچه پیکان در رهم عنقا نهاد — باز آیا شوخ فرصت را چه بازی میکند
گاه بیتو بیخ نوشم است و بیتو نیشم انگبی — ساقی من با شراب ناب بازی میکند
یار میخندد ز سیر قامت خم گشته ام — طفل با زیکوشش با محراب بازی میکند
بیفروغ روی او بیحال چشم باز ام — این کنان حسرت با بهت بازی میکند

لقمهٔ اکسیر عشق از بحر بیک انداخت — تا بی این شاعر روز و شب آب بازی میکند

دلم از کوی یار میکو به — حرف یار و وبار میکو به
الف او را کسر دهی چیند — معنی نار و مار میکو به
شرح آن ابروی عرق آلوه — تیغ زهر آبدار میکو به

شب دام چو سیماب بسی بیقراری
کز زاری دل بهر امانم نبود

تا زلف تو در دستم سودا نبود — بر تنم هر موی شب یلدا نبود
در خط مشکین تو فتنه ها بود — پیش چشمش فتنه ناپیدا نبود
تا چو خس میسوزم از بالای تو — هیچ شعله کار من بالا نبود
گر به آبم در هوای وصل تو — چشم چون ابرم خانه در دریا نبود
همچو کوه از شهر دستم کوته است — بار من در دامن صحرا نبود
سرمه خود سا میکشد تا چشم یار — کور هم در کار خود بینا نبود

دانم پروانه سان آتش جان
شمع مزار اگر شه بروا نبود

راز من حیرت نقش دیوار گرداند — اسرار دل صورت دیوار گرداند
گر آخر کار من سودای تو بود است — کل میشوم از دست تو باغا گرداند
جز تو که زافسانه چشم تو بخوابم — هر فتنه که آن فتنه بیدار گرداند
صیاد غزالان حرم را نگرفته است — دلبستگی صید گرفتار گرداند
آنگاه ز بیتابی عشاق بود یار — از قافله جز قافله سالار گرداند

تا شانه پریشانی زلفش نکند شرح — آشفتگی آن جمع سیه کار گرداند
گر فرصت سیر گلهای عشق نباشم — از خلق ره خانه خمار گرداند
مضمون دل بسته طومار گرداند — گفته ز سخن جوهر هر شخص نمودار
بالیدن آن طره دستار گرداند — تا کامل نبود فیض ز معراج سر نیست
خاصیت آب و گل معمار گرداند — معمورهٔ عالم بخرابی نرسیدست

قربانی سر آصفم اکسیر فرستد
دانند چه حال آن ز عیار گرداند

محراب دعا هر کس از قامت خم دارد — از گوشهٔ دل سبحهٔ ناکیج حرم دارد
هر دانه صفت خود را موجود نماند — هر کس ز هوا خانی در سلک عدم دارد
یک مشت بیخار از لب تشنه نماند — تا جام ام آبی از دست کرم دارد
دو دفتر خاموشی آخر ز زبان آید — هر کس ز دل حرفی مانند قلم دارد
دایم ز غم اشکش همچو صبح بخندد — چشمی که گهر ریزد از ابر چه کم دارد
از شعبده بهشت آل کی چین بکند خاطر — کاری دو تماشای باغ ارم دارد

اسباب طرب را سامان نتوان گفت
تا همت مرد طبل اکسیر چه هم دارد

در عتاب آنکه رویت بگفت ماه در زیر ابر پنهان شد

بهتوان گل هزار بار اگیر
دانش جاک ناگریبان شد

دیگر از نور عشق دل مرشکوفه‌ها — از شعله تخل وادی ایمن شکوفه‌ها
تا مصر حسن معجزه پیراهن نمود — از نخل عشق ید بیضا روشن شکوفه‌ها
خونش ز آتش سودای چهر عنبرین — پستک از شراره صحبت آهن شکوفه‌ها
تا دست عشق چید گلاب از جوانب حسن — پروانه هم چو شمع بدامن شکوفه‌ها
کل چید تیغ بار هزار از نخل حسن — آخر نهال گفته دشمن شکوفه‌ها
شد آه گرم من چو خطا در صور نفس — گلها ز نهال شعله گلخن شکوفه‌ها
از برق عشق جوزل پر آبله نشوخت — این آتش آب کز سر خرمن شکوفه‌ها
شقایق نی ز بوسه آن لب بخنده رسید — نخل امید وار کلشن شکوفه‌ها

اکسیر عکس یار ز چشم جهان فزاد
در خانه آفتاب بزد و زن شکوفه‌ها

غمزه مادر ملک دلها خصت بیداد داد — از جفای ترک چشم بت جهان دادا داد
آن ستمگر آنکه گر بر خاطر خونریز ما — شیوه عاشق کشی یار بت بیداد داد

در رثای شمع کشته گفت

در بر شبنم ز زلف تو تقصیر نبود — عتاب شعله هم قابل تغییر نبود
آیه نور رخت بر ز عذار خط شد — حاجت سوره والشمس بتفسیر نبود
شد چو مرغ حرم از فیض سر زلف محرم — همه دست آشنای کمر نبود
همه چشم آینه محو در خسار اوست — بزم عشاق کم از مجلس تصویر نبود
گله بیجاست بخاموشی پروانه رشک — جان لب آشنا قوت تقریر نبود
دل نبستیم بیاری و بر انداختیم — بند بر سیل قضا قابل تغییر نبود

کیمیای سخن گفته طلا کاغذ ما — در بدخانه ما دوم کم از اکسیر نبود

جلوه‌گاه جمال جانان شد — همه آیینه‌ها کمیران شد
خاطر جمع زلف یار آشفت — آخر این سلسله پریشان شد
تا کویش ز چشم منتظران — هر طرف لشکر حیا خان شد
با تبسم لبش بحرف آمد — کل خیلش ز خانه خندان شد
همه سیمل از رهی بر بار گذشت — چه قدر خانها ز ویران شد
نقد جان شد ز بس نثار قدمت — روز وصل تو عید قربان شد
در فراق تو چون نکنم ماتم — چار دیوار خانه زندان شد

اگر بیدل بسایه دیوار یار کیست
وحشی بزور نیست دل ما شکار کیست

عشق را چون هر سال حد و کنار کیست
کاهربا جاذبه کاهربا بداری کیست

آفاق لب بشوخی شد از قد و ضع دلجوی
یک تن نمای کم از دو هر چو سیاه کیست

بسخن رشته گوهر چو شنیدم مشکیست
چون تواند جا بدل سنگ اسیر کیست

عشق از بالش پرواز بلبل غیرت
چین هر چند گرد بهه بلبل خار کیست

تا کند عکس رخت از خانه آیینه نفور
گوشه گیران جهان را همه ابزار کیست

هر کرا سبزه خط تو چو شانه زده
سالها دوام تمرتب گرفتار کیست

گوشه شبنم مرا حیرت چشم است
هر کجا فتنه خوابیده کمین دار کیست

شعله تبسم چو زداغ دل خود چیدی
ریخت بشتر تنگ ز نم مرا کار کیست

بکجا گرد بسخن سازی مالک قلم
شرم مسی سالم اگر نگهدار کیست

زهر آیینه سیمای که طاقت بیدار آرد
بجز حیرت که باشد از صورت دیوار آرد

نیاید در نظر هر روز چون خورشید رخشانی
بسی از عمر می بخواب این دولت بیدار آرد

نمیدانم چرا دل بیقرارم یاد دوشینه
هر چه جز زلف او باشد بخاطر آمد کار آرد

بیاد چشمه شوخی ز سر کشی با خار و خس گریز
از آن آتش بطبیعت کار با بسیار می آید

جدا از هوس مرا لب خیال شوقی
مگر در خلوت آغوشم شب بار می آید

بدل خطی ز مهر ابتهار او کریم
اگر جنبم طلسمی بر سر بیمار می آید

ز بس اکسیر باشد شیوه نازش تشابه
چو منصور انگبین گوید چنان بسیار می آید

خونم ز بس از بیم کسی خشک بین شد
از بوسه جاسم هر چین همنگ جبین شد

آخر چو نگیرد شعله مو را نفسی
تا باف تبسم بلبش را بسخن شد

مانند آن رشته که بر فرق سر
بر زخم مرآن تا رنگه جزو بدن شد

یک ذره بطبعش نگشیدم ز هزاران
تا خاطر من جمع ازان غنچه دهن شد

در سلک طلب همگه مرا دیده بانیست
چون سایه رفیق ره تنهای من شد

چون سبک گرانی در بصیرت افتد از کوه
هر جا قدم ز راه کشیدم وطن شد

تا فرق چو صدف چشم گهربار کشودم
سر تا سر آفاق پر از دور عدن شد

آخر چو سپند از اثر سوز محبت
بیتابی من باعث رسوایی من شد

چون قطره مرا بی که شود خشک بیابان
جان در بدنم چون عرق از خجالت تن شد

چون کاغذ آتش زده در یکدو بار
تو در دلم از هر نفس داغ کهن شد

یار مرا کاشکی یقین بگفته
تا نیفتد کسی چو نقش قدم
روی او روز چیره زد لم
در کنار مرا آن کمر آمد
تا زبالای او قیم نخواهد
از دل خود کسی رقعه بباغ
نقش خود سلات نام چو نیکن

لیکن در حق مرا گمان نبرد
ره در آن خاک آستان نبرد
این چنین ماه از کنان نبرد
این بسخی را کسی زبان نبرد
فتنه او با آسمان نبرد
بشک برحال باغبان نبرد
نام مرا کیست در جهان نبرد

عشق اگر اینچنین نجوا کند
کیست از دولت بارجان نبرد

چو چشم بار آفت دور جهان ندارد
آیینه سکندر دل ما را بس جلا کرده
ما نقد جان بر نقش بسیار قرض داریم
در سینه دل منصور بار جفا کشی دارد
هر چند غنچه آسا دارد هزار گفتار
دل دیدار از مسور تا صور سلات

کز وی زمین جلالی چون آسمان ندارد
کز سلاز خود بعالم از ما نشان ندارد
سودا بایز بر لبشان هر گز زبان ندارد
آن نیاز سودا هر گز بتر و گمان ندارد
بر سد چو بار حرفی عاشق زبان ندارد
تصویر دار کارس با این و آن ندارد

در جیب سری بعلم و دیدم که بهشت
از آنکه عقیق لب او خنده بدم کرد
پروانه بروز سیه از شب گیسوی تست
جز عبل بخون شده از نار یکدیگر
هیچ مرا بسکه بخون در جگر آمیخته

عاشقان محو از لطف آن عذار سلات
حلقه در گوشان خط یار را تکلیف نیست
هر کدا از خود بخبینند از لب و صلش گدا
هر زمان از رخ محیط وصل جانان هر نفس
منزل مقصود از اقران چو شد بیشتر
زلف جانانرا نکرد او خود از آشفتگی

لیکن از نیست بهتر هر ستان سلات
تا کسی با آن دهان نبرد

هر شعله کوشش جهان آسیخی رسوا شکر چون خرقه هر کس بزر یا نهاد افتاد

یارب بود جهان کف خاکسید او
من بعد جانب اکسیر ابتها افتاد

بر خنده او تا نمک از نمک شکر داد زخم دلم از شور شش ایام خبر داد
آتش کشد از جنگ او اسنخ زبانه با پسته چو آتش هر لفظ شرر داد
تا شمع برای عمل خویش بیاید هر دانه دم خنده چو بالا سپر داد
هر قطره که بخشش ز خاموشی او یافت با هر سخنی همچو صدف گفت گهر داد
از زلف تو جمعیت ما گشت پریشان سودی ز سودای تو جمعیت ضرر داد
روز رکبت روزی با توتیای تخیر کو فیض تعلق همه از سخت جگر داد

اکسیر هم از جلوه با کس نسوخت ابر آری شعر طور جز آتش خر داد

ذکر خوبان بیشتر ما من میکند تا توان به تجویز بیشتر من میکند
کس از ایشان چو خط به کفت بیشتر وصف آن دهن میکند
بیش خالش زنا فرام مرسید این خطا سالها وطن میکند
گوی راه ایجاد بیشت نیست در طلب بیش و کم و من میکند

هر کنعان بیشتر محتاج است چشم یعقوبی بر اهن میکند
شمع محفل همیشه میسوزد جلوه در سیخ آهن میکند

قلب جوزا زد کنیه چشم کسیر تو نبودی بر ان از یکسل ارکیب سخن میکند

تا دست من زلف پریشان نگیرد کارم بر تنگ شانه بسامان نگیرد
چشم چنین بگریه اگر روی سپید دیگر با بر نوبت باران نگیرد
شاید ز شوق تربت مجنون رفتگان لیلی ز شهر کرد بیابان نگیرد
تا دیده ها سفید نگردد در انتظار از خاک مصر سرمه مهمان نگیرد
از ناله میتوان جگر سنگ اگداخت آتش بآه سینه سوزان نگیرد
زنار سبحه چرا سلک ملت است گر کار دو با کفر با ایمان نگیرد

در روز کار نامه او میشود بلند اکسیر جا بفتنه دوران نگیرد

بیکل رویش چشم بیل اخگر میکند غنچه بیاله در شاخ صنوبر میکند
نه بهمن قند مکرر زان نمی نجشد از نکلم از زبانش شهد و شکر میکند
گر نقاب از چهره بکشاید ز شرم عارضش خوی محبت از جبین مهر خاور میکند

دلشدگان عشق سر پیش از فنا نهاد
محو دوست گشته هستی خود را بجا نهاد

خط سبز تو بملک حسن عالم گیر شد
بار تا سر آفرین آیینه منشور نگار نماند

بر سر سنگ سر مرا خواب دهد بیاد آن
ترک محبوب مست و شب جای دگر نماند

گر بر شه ار همی روی ای دل در نگار
باری گدای همچو منی را ز یاد مران

شد هر پشاتر آن آشفته ام از نافه ات
این هر زمان که باد سحر بوی او رساند

نه بکعبه میل دارم نه بدیر هم گذر
حیرانم هم سر شیخ و هم زنار بر نتابد

استخوانم سرمه شد از بس بر آن در سوده رو
خاک شد این مهره از بس بر دهان بگذاشتم

شد چو کاهی زیر کوه غصه عاشق شکیب
این همه بار است کس چون خواجه آخر بر نتابد

بکیمیا جوی نیابد ما همچو گنج عزیز
همچو یوسف در دو عالم کس بدینها نخرد

آبینه بادل تو برابر نمیشود
جز دل حریف سد سکندر نمیشود

بس تشنه وصال تو در بحر گر فتند
همچو حباب خجل ز آب بیش تر نمیشود

از نقل پوسته تو سخن میرزم مدام
نقل لب چو قند مکرر نمیشود

مکتوب من بنوک مژه بال و پر بسوخت هیهات
بیغام من ز دیده بکوتر نمیشود

پای سودای عاشقان دل پروانه نیروات
فانوس بی چراغ منور نمیشود

آب محیط خشک نگهدارد بخل
از سیل اشک خیز دل آخر نمیشود

کعبه و دیر عشق هوس ساز نیست
اکسیر نام بس بر زر نمیشود

که بنان ملک و مال میبخشند
صید دل همچو غزال میبخشند

خضر ما را بزلف آب انداد
خوبرویان حلال میبخشند

زانتظار وصال مهجوران
بسر سلامت فال میبخشند

آفتاب رخ ترا ذرات
همچو حق بیمثال میبخشند

تشنگان وصال وصل ترا
بر ز آب زلال میبخشند

تا شعاع وصل چیست عشاق
ابروی تو هلال میبخشند

چقدر خضر بلد میبرند
تا بتابان رنگ آل میبخشند

عاشقان سایه تا چو هما
فرش بیزوال میبخشند

زشت رویان ز خود در آینه ام
عرق انفعال میبخشند

عارفان بنده کی جانان ما
طاعت خود الجلال میبخشند

غافلند آنکان که از اکسیر
بکیمیا سلامحال میبخشند

خط پریشان شدن و خاطر ما آشفتن — هر چه میکوئی از آن زلف چرا کم آید

وعدهٔ وصل رسید دولت وی یار کجاست — گر بفکر منش اندیشهٔ ما کم آید

ابروی یار طبیبان همه از پا بگرفت — کار قانع نه باشارات و شفا کم آید

غنچهٔ نخجیر ما صرف مکن بیجا کف — اینقدر بوی مکو کار حنا کم آید

یار ما بالله مگر از عرق شرم کشید — ور نه میخانه بر فرصت ما کم آید

تا نجیب از همه معشوق بجوئی یاری — از گل خار بجا بوی وفا کم آید

عیب ما فیست پریشانی ظاهر آری
از همه خانه ما کار بلا کم آید

از آن روز که آتش کسی را گرد بجان گیرد — ز تیغش شعله چون خورشید بگذرد بجهان گیرد

گر آن بالا بلا از خانه ما سوی بستان گیرد — همه قمری بسرو سر و بسوسن آشیان گیرد

کشایم چون بدف هر شب ز سر سودای خوبان را — نمایم خویش را قربان بقصد هر که جان گیرد

زسان صعب جوسا الکم ز سینه تا بدامانم — اگر روزی مرا خونین جگر این خوان گیرد

کسی گر موج خط آب حیات لعل او بیند — از این ظلمات بر تنگ خضر عمر جاودان گیرد

دلم سوز فغان بلبل گرفتار قفس دارد — زند فریاد و نتواند که راه آشیان گیرد

در این دریا کسی خود را چو خس بر یک کنار آرد — دل عاشق ترسد چون حباب اندر میان گیرد

بر فرق آیم مستور از در کرام و چو شمع آنش از زبان گیرد

یار از سیاه کی خط آسان شد — چشم آهو بر رخش حیران شد

ماه بازوی محنت دعوا کند — باز در شهر فتنه پیدا شد

با قد یار تا سر و سنجیدم — قیمت سرو هم ز بالا شد

صبح دم میزدم ز ماه رخش — مطلع آفتاب انشا شد

از جهان غیر وصل محنت دید — هر چه دیدم نصیب اعدا شد

سیل اشکم گرفت عالم را — قطره هم رفت رفته دریا شد

یار آمد ز خط بروی کسی — لنجه میخواست سیر صهبا شد

گر عشق بکام دل مجنون ننشیند — لیلا ز هوا ز شهر و بها ز نشیند

کی ناله غم در دل سخت او کند اثر — در سنگ کجا نقش بافسون نشیند

مانند شکاری ز دیده رو بکجا ندارد — قربانی ابروی تو ز خنجر نشیند

بهتر فاخته با سایه سرو است بهزاد — هرگز جدا ز ان قد موزون نشیند

بی لطف رسمی کار کسی راست نگیرد — گر نقش نگین ز انگشتر نشیند

یا سیل سرشکم دل بتاب ببرد — گر داب نداند که بجیحون بنشیند

ای خیر ز غیب العجب از آن که بخندد — آید بکم و جای فلاطون بنشیند

تا بیدل امان و صبر و شکیب ما خواهد رسید — کار ما از ابتدا تا انتها خواهد رسید

اول سودای عشق آمد دلم در بر گداخت — آخر کارش نمیدانم کجا خواهد رسید

گر نسازد هر دو عالم جهد او خونم نریخت — هر نگاهش سلسله جنبان دیگر خواهد رسید

از لب شیرین شکایت تا کی آخر تا بچند — میوه امید نخل بی وفا خواهد رسید

گر چه بر دارم ز بر خشم دل بی تاب او — از زبان آه آخر هر دمم دعا خواهد رسید

هر سحر کز لعل سیرابش شراب آید بلب — چشم حسرت بر لبش آب بقا خواهد رسید

طفل سودا هم نگردد سر و اسباب دلش — سال و مه گیرد قرارش نام خدا خواهد رسید

با همه بیگانگی کو نفی بیدادش کند — نالهٔ من گر بآن دیر آشنا خواهد رسید

میشود دیدار او کوشش بر سیل اتفاق — تا بکی این حیله کز صید انتها خواهد رسید

ورنه دیدار او آخر نصیبم میشود — بر سرم از سایهٔ بال هما خواهد رسید

هر به سالانی بجالم دید جانان آن کند — کز نشد مهر و وفا جور و جفا خواهد رسید

چارهٔ جویان غمش در ماندهٔ حال خودند — کو بفریاد من بیدست و پا خواهد رسید

تا نگه سر در سبویان از تری بخبث غبار — کی بجالش آن نگاه سرمه سا خواهد رسید

مسیح خود بر بی معلم غیب در رهبانی عشق — از برای کشتهٔ ما ناخدا خواهد رسید

خامهٔ اکسیر معنی رزق شان میکند
همگی را دانهٔ قسمت ز غیب خواهد رسید

دوش کرم خوی فشانی ز اب دلم میکشد — گاه میونه بالشش کرد آبم میکند

ترک خشمش هر نفس از بام عالم میکشد — گر بیدارش نمی خند بجانم میکند

با دل خشم و وصل خوبان کس کجا باشد بهم — گرم جوشی های سرد و آفتابم میکند

سایهٔ بال همارا در بر دین نیم — آرزوی عرش بالا در رکابم میکند

لیک بیصبرم بعهد از غایت بیتابیم — تا شود اکسیر سیماب انتظارم میکند

منت کش خلق دلم تاب نداشت
ویرانه ز من طاقت سیلاب نداشت

با شد دلم از بار غم محنت مسرور — این خانه سر کار بمهتاب نداشت

جز جان طلب آمد دل بی مهر نثارت — چیزی دگر از عالم اسباب نداشت

از شورش چشم تو بهم خورد دو عالم — این فتنه بیدار مگر خواب نداشت

عالم ز پریشانی این سلسله آشفت — زلف سر جمعیت اجاب نداشت

دایم نمازات در خلقش شناسند — رو در بخدا شیخ چو محراب نداند

اکسیر شود بسمل عشقت رحمان

عاشق از ضعف رقیب آخر نفس میسند — دشمن الفت جمعی ز پا بر حذر نفس میسند

بهر دزدیک خوان کز شیوه بوس بهار — رنگ غم در دل بیمانه چو عشرت میسند

قامت تسلیم بهر ساعد دوران جلوه — فتنه قد تو تا در رقبات میرسد

مور از درب سلیمان جای میگیرد بتخت — بار شاهی کی بود تا باشد بهمت میرسد

ما بسر از سایه بال همادار یم چرا — هر که بر دولت استخوان بدولن میرسد

دانه ما چشم گهر محتاج آب بحر نیست — آب در کشت صدف از ابر رحمت میرسد

رو بروی عیب و هنر یکسان نمیگردد چو وقت — هر که چشم آینه از معنی صورت میرسد

چشم خضر گو سفر وصل تو از ره نرود — بیخود آب حیات هر کس تطلب میرسد

چشم مسی کز نسبت اکسیر میگوید بطلا

قدر ما را هر که آب ساغر میرسد

کس کان چشم است و خط بیجا زار کم نیست — بیخ نازا کاغذ تر کمتر از اقلیم نیست

نگاهش زان لبش کز مسیحا خیمه در جان — در بر قتل عالم عاشقان تیغ دو دم نیست

میان حسن و عشقش هیچ دعوائی نمیماند — در این سودا اگر جانان دل ما را حکم نیست

کند چشمش ز کافر ماجرائی قصد جان من — همین ترک نگاهش صید آهوی حرم نیست

نشان تیر باران بلا از جان سپر کردند — کسی در عاشقان از راستی کز قد علم نیست

حریص از نعمت عالم نگردد سیر همچو کرم — لبالب خانه خود کز ز دینار و درم نیست

نهال خانه اکسیر هر جا زر فشان کردند

انتظار مکتب چشم ترم نگشاد — دیده بینت چو بادام خود رو نگشاد

لنجه یکدم ز جدائی نسپرد آرام — دشمنی در همه عمر ز دشمن نگشاد

لوکه تا از زلف تو چین شانه نکند دستم — گره دل از رشته زنار برهمن نگشاد

سلاد در حلقه چون تیر نگهش نشنیدند — بار خود هر که چو تصویر بدامن نگشاد

آتش آن جلوه دگر در دل عاشق نزند — بار این شعله سراز وادی ایمن نگشاد

آنقدر ها ز جوانی مژه غمش مینالم — بلبل از رفتن گل نالهٔ کوتاه نگشاد

یار در خواب ز خویش اکسیر نمیخواهد

منت از دیده بیدار جهان روزن نگشاد

بر هر که از غمزه آن سرو ناز کند — ال سلام از دو سی عمر چو قمری بناز کند

آمد بخواب دیدهٔ جویندهٔ خمار — چشم مرا بدولت بیدار باز کرد
هر جا که بود نقد دلی بود از میان — زلف تو سنج دیدهٔ تعدی دراز کرد
آمد بطاعت انکه ز کوی تو دور دید — بیرون ز کعبه رفت و بمسجد نماز کرد
باز آکه هست شور باعصای من فگار — همچون ز بانهای نا بریده تا زه ساز کرد
فیض بهشت گوشهٔ تنهائی مرا کجا — آمد بباغ و دید خط خوبان فراز کرد

از دست دادن جمعیت از قلب عشاق بوسیله

آئینه هر که پیش رخ افروز یار کرد

هر گه را بگذرد دل جمعیت رسید — هر جا جمعیت آمد آنجا بهم رسید
از گریبان چاک دل آزادش نزدیک کرد — از سر جمعیت شانه کرد و دل پریشان کرد
بسکه شور آن تبسم بخت در دلها فگند — همچو صبح از هر طرف عاشقان ناسور شد
قیمت در آزار مردم جمعیت دلی که دید صاف — جوهر شمشیر تا آئینه شد مستور شد
خاک سر کوی او بتی را دیده بود که — سرمه سیمان با مردم چشم جهان مجبور شد
هر چه میکوید قبول خاطر شاه و گدا — ساز هر کس در خمش آهنگ کوک جمعیت طنبور شد

عاشقان اعانت از طالب ایشان نخواهند

بیکبار کز بسکه بی‌تاب دیدار شد

شوخ ابغی بسوار می‌آید — شاه نیل و نهار می‌آید
دل آسوده نخواهد ماند — فتنهٔ روزگار می‌آید
آن کل از بسکه تماشائی — از یکا تا هزار می‌آید
زان عزیزات خنجر ما چو حنا — در بکنار نگار می‌آید
زنگم از بوی بخت استقبال — همچو از کوی یار می‌آید
گر گناه کند پسی زبان — آن میان در کنار می‌آید
ناز جور تو میکشم فریاد — ناله از کوه سپار می‌آید
بی‌خرابی نمیشوی آباد — جمعیت خاطر شد بهار می‌آید

مده از دست نقد دل بکسی

هر چه داری بکبار می‌آید

چنان بیدار چشم مست او از خواب میگردد — که آتش در دل سنگ از نگاهش آب میگردد
حباب آسا دلم را اضطرابی در بغل دارد — که در هر رهگذر جمعیت گرداب میگردد
بعهد دیم بتی از سجده ابرو بر نیارد — زحق بر کعبه آزوئی گر نیز محراب میگردد
شعور روشنایم ز آفتاب دل آوردست — با جمعیت بر آید تا شب اسباب میگردد
بچشم کم نمیبینم باران ابر دیدار — در جمعیت نیفتد تا بکجا شوخ سیلاب میگردد

شود پرواز مطاف پاکش شمع انجمن افت — جو از معشوق عاشق دور شد بیتاب میگردد

مرا آن سیر مطلب کیمیا کرد ار بزر خواهش — بهر سلطان کسی در عالم اسباب میگردد

نیست تنها کفر و دین در دام زلف یار بند — هست اینجا سبحه سان صد دل بیک زنار بند

میتوان از زندان بچشم خانه آید تنگتر — شد ز بحرت چشم من گر بر مژه دارد دو بند

از پریشانی زلف عقده ها در دل فتاد — شد گره از کار تو باز و مرا شد کار بند

شمع مزار تو کدام گریه بی سوز و گداز — میشود پنهان پروانه را باز از پر و بند

چاره دشمن ز تمکین نیست ای دانا مزن — میتوان آری ره سیلاب را بر کف بند

نخل سان یکجا نشستن خوشتر از بی تابی است — چشم شو گو تا بهر گامش رسد صد بار بند

باد و نیک جهان از طور سلوک ما مپرس — که چو بو خود را بگل گاهی چو گل بر خار بند

وقت رفتن با غرور بار عجز همچو نیست — سایه نتواند که سازد همره از رفتار بند

خرج شد نقد حنا کمیاب در دست نظر

یکمد خجل هم رنج ما بیهای بار بند

بغیر داغ حسرت از جگر کی میکند — در سینه کس ابجد غم بر شرر می میکند

بر فرش جلوه اوست هر جا میتپم — در غیر نور نظر از نظر می میکند

کتابخانه ملی تبریز
جعفر سلطان القرا
تبریز ۱۲۱۰ قمری

چه سحر خنده زدان نمای اوکه هست — در صدف عجائب گوهر می میکند

کدام مژه دل باغ را شکفته کرد — که گل بجیب نسیم سحر می میکند

رسد ز دیده بدل موج اشکم آخر کار — در شور سیل در این بام و در می میکند

جهان ز عشق تو از بس بخویش پیچیده — بر نمک کوه کسر در گهر می میکند

زنا قصه الکسیر کی تمام شود — گر کم شرح شوق در این مختصر می میکند

دم هر کس بم تیغ تو همدم باشد — دم زندان دم آخر دم این دم باشد

از پریشانی آشفته دلان آگاه است — هر که با سلسله زلف تو محرم باشد

همه ذرات جهان خورشید پرست اند — ابر و بت نام خدا قبله عالم باشد

خیر جاری چو کسی ماند نیرد هرگز — تا بود نام نکویش اثر هم باشد

در صف ملک سلیمان چو مهر سنگ کنم — عرض و طولش همه یک حلقه خاتم باشد

[illegible] — [illegible]

یکبار از معنی هر کس آخر [illegible]

حرف حق هر کس تو با خود خدا را یار کن — راه سنگوئی عاقبت منصور را سردار کن

هر کسا دیدم ز دور یار خود را سجده کرد — طاق ابروی تبان محراب و ما بیچاره کرد
یاد آمد دعای تا شدم گرم قضا — آن پری از چهره غربت نامم از خاطر ببرد
من غلام بر زمین هر کز زجا برخاسته — جلوه چهر سایه ام با خاک را همسر کند
چهره او عبدلا زاول چو غنچه وا شد — در بر آن گل عزیزان را گلبدن خاطر کند
از نگاه نیم مست عالمی مخمور گشت — چشم بیمار تو مردم را سیه چشمه کند

یکسا کرشمه هر کس روی او خواهد بدید — یافت اکسیر انگه سیر ات بیدار کند
از تبرک نگاه جانان سعید چو یابد — هر چند ابر نگاه را تیر خطا نداند
گفتم لبش بزخم اغیار یاد آنچنان — خوبیده هر زمان این شیشه جانداد
در آتش جدائی گفتم کباب ای گفت — این ظلم سالها شد تا من زنده ماند
از دل زناف نالد هر نفس بیاد خوبت — خلقی بجان آمد و پیشش خندان
در خانه سلک عشقش دادم هزار سجده — هر چند دانم آن گل بوی وفا ندارد
آبانه را بطفلا نسپار ای برادر — کان شوخ را بجز دل آزار کار نباشد
اکسیر توبه نیست تا با تو سازگار شد — جز موسیای می دردم دوا ندارد

بر روی سینه ام چه اوال اندوه بهمن غلطد — بلی ماهی چو پور از آب گفته بر زمین غلطد
مرا از چشمان طفل اشک خونین میرسد هر دم — چو در ماند چو بر رویم بدامن آستین غلطد
چنان شرمش منور از دیده گریان می آید — که افتد بر رخش گاهی عرق گر بر جبین غلطد
نماز از کعبه و بتخانه گر ابروی او جوید — بیفتد در گرو عشقش سر هر سجده این غلطد
بقربانگاه او پیش شهان بسیار بسیارند — ولی خنجر ازین خوبان نگاه واپسین غلطد
در این بستان رسد لاف سیکدستی جان بلبل — همانند صبا بر روی گل صبح و پسین غلطد

ز عشق لعل یار اکسیر هر کس تا سرور گفته — بهر نامی که خواهد دم در آغوش گرین غلطد

بکجا بوعدا نگاهم سپر وفا دارد — هر وعده آمد و با پای در حنا دارد
چه شکر نعمت احسان کسیم از این یار — هزار حق نمک بوسه بش بجا دارد
مبادا سایه دیوار بش از سر ما کم — در فیض بر رش ایدار این هما دارد
ز بس بحال دل من دلخوشش سوخت — هنوز میرود و چشم ازقفا دارد
شد اجابت کنده دشمن بکی منظور — اگر ز محنت شکایت کنیم جا دارد
قرب بشم سپه ستاد محو ذوق بنما — هزار فتنه نظر بش غمزه پا دارد
بطاق ابروی جانان کسی سجده نکرد — اگرچه طاعت حق میکند قضا دارد

در هوای دام زلفش مرغ دل روز و شب مشق گرفتاری کند
آن شکار افگن و صیاد مرا گر زند بر هم دو عالم داری کند
داشتم آن غنچه با هر شبنمی عندلیبم کل بن خاری کند
گر عزیزی همچو من زلیخا شریف لیک تو یوسف را خریداری کند
هر بخط رو داده است آن نازنین تر بسم بهتر آیینه زنگاری کند

لیک دانی چیست آن سیر سیاه
خانه مشکین سلاطین کار کند

عاشقان را خط سبز از آن لب خندان دهد خضر را ظلمات نشان چشمه حیوان دهد
نوش لب را دل نباشد همچو لب عناب شیر بوسه بهش دهد مرد کامران را هیچ میر جان دهد
هر دلی را آب همچو آینه از جبر کند عکس خوبان آن پری رو هر کجا جویان دهد
همچو شاهین مرغ دلبخا بچنگ آورد خوشت گام خوبان سلا از دام آن کاوش مژگان دهد
مرغ از ابر سیه باید دلیل برق سلا محو آه مرغ خبر از آتش سوزان دهد
از نظاهت بهت در هر دل چو دیدار نگار گوش چشم تو با از فتنه ای سلان دهد

فیض چشم تر بردم هر سه اسیر بش
همچو صدف گریه افتند گوهر غلطان دهد

لنبه

کتاب آب کش صیاد چو از گفت شنید افتد اگر با طفل مکتب هم سخن گوید پدید افتد
بغیر از من گدا دارم حسرت بوسیدن دستش بیاض از همچو رنگ حنا هر کس رسید افتد
ز هر عضا ز دام شب همچو کمان قزح شش رنگ سر کار خنه نگش گر بر انداز روز عید افتد
غم الوعن دو روز جها تو اضع بیار انگ با نقش نگین هر جا که افتد دو سفید افتد
بهر کار دی خرد آری تامل چشم جهانگ دو از هر چه چو گوهر چشم بر کس دو دید افتد
ترقی پا تنزل نیست در عالم مشو غافل بر نگ شعله آخر هر کرا اول سر کشید افتد

ای آن سرو قد همچو سیاه گر بباغ آید
کهی بر پای سرو افتد کهی بر سر گل افتد

کرد می چشم سیه مست تو مشتاق خون فتنه از خواب گران خاست تو بیدار کنون
میکند تا باد سپید بر با خوبان هر که همچو شانه بزلف تو گرفتار شود
جز خیال تو کرا دیده بدل می آید داخل خانه مرا از خنه دیوار شود
تیره روزان همه از رحمت حق بهره برند دایم از ابر سیه بارش بسیار شود
جلوه در کسوت عاشق نکند گر معشوق پس چرا غنچه گل صورت منقار شود
راه سخن گو ترک سخن گفتن چی تنها همچو منصور بسر گر بر دار شود
مار را رام زافسون نکند افسونگر نرم خوئی چو بدشمن بکند یار شود

بیشتر با هر شش اهل جهان بگذارد — هر که چون خاک در این بارگه افتاده بود

یک نمک سخن از بار خزینه نبرد
یوسف غربت کسی چون به بها نارسد

بی‌دولت آنکه بار ز احباب می‌کشد — باشد خراش اگر چه مرا ناب می‌کشد

شد نقد دل تمام و پریشان بجو خطش — این بس بود ز روزی عشاق اسباب می‌کشد

لب بسکز از جواب طلب بسکه زبان — بنگر که دانه سنده و که عناب می‌کشد

گفتم که چون نظر افتد با بروش — پستک از نگاه تند بجواب می‌کشد

شد خواب و خ حرام چو زلفش بکف مرا — بند اشتم و نتوانم آب می‌کشد

هجر ز شیشه‌ام مئی خلقم فاده است — دستم چو کس گرفت الم تاب می‌کشد

تعبیر این بیاض به اکسیر میکنم — باز این خراب سیلی سیلاب می‌کشد

عشق بلا عافیت پیش مجنون میکشد — شوق محل از شهر آخر مهاجر میکشد

گر همچنین زان قدر عنانه بالا برود — آهن از خاک آخر سر جوهر میکشد

شانه از جاده کرد آن زلف را خواهد گرفت — مار را در دام افسونگر ز فهر میکشد

شوق مرا از بسکه محو خط بر کشتات — عکس خط ساغر پری زاینه پر میکشد

نفحه مرهم ز ابر دیده خونبار جوشد — انتقام طفل اشک من ز هجر مجنون میکشد

شور آمد آمد نیست الغ کز بشنود — خرم کز جان خط از راه نیلا طومار میکشد

همچو شبنم بسکه عالم را آن نگار اکسیر کرد — هر که خاک راه او گردد طلا میکشد

شب هجرت چو کس دلها مرا مالند — همچو نی از هر سر مویم نوا مالند

سرو و صدوشش بالات چه معنی دارد — هر قدم سرو دلنوی سایه‌ات پامالند

تو و ری از صحبت شیرین سخنان دشوار است — بیستون فاکسیر از غم فرهاد مالند

خبر از گفتن آن چشم پر آشوب مپرس — هر که از شور حیات سخن باز مالند

شد ام الفقد از سیل فراق دیدارت — در شب وصل تو نتوانم آب مالند

گر بزلف تو هر بیتابی من نقش کنند — صد زبان شانه صفت غالیه بر خود مالند

شد ام اکسیر بقربان کمان ابروت — ای الهی که ز تیرم نکنی رانده بغولاند

رنگم ز رخ چو دل وفا از کار بشکند — شب سیه کز بخت چو سر از بار بشکند

معشوق از خرابی عاشق شود خراب — افتد بخاک شیشه چو دیوار بشکند

هر میز اگر ز خنجر مژگان چشم او کند — این شیشه باز بر سر بیمار بشکند

دل ما چو طوطی تاب تماشای یار نیست آیینه از تجلی دیدار بشکند

دور سپهر چه کار بر و شد لان کند قدر چو لعل کی زر تار بشکند

چشم تو بیم آنکه ز کفتان بجهد مصر بازار خود ز جنس خریدار بشکند

بیت از طلاش لشکر و صبر شکر شکن الی الکه چای طلب خمار بشکند

اگر زلیخا دل محزون ز دلدار بشکند ماند که فرصتی چنین بیوسف بشکند

ای زلف تاب خم ابرو شطاد راستین دلهای دین ز مهر تو زنار بشکند

بزم جم مبر سد تو بی سر کوش کند جهان دل نامحرم من محرم اسرار بشکند

دهر ترک ناوک آه من خوابی آخر شبی اگر شبی که نشه آه بیدار بشکند

در شیشه های خویش تحمل کن ای پسر زاهد هوای وضع جهان هموار بشکند

عنبر بسینه مار بر فرار سینه کن ز آه دندان سیوان چنین ز شه زنار بشکند

چه بروا لکما کر از نقد خط کن باد کب لکسیر ز بسیار بشکند

تا جو قمر ز نظر آن قد نشانم نجو هیچ کاری چو من بی سروسامان نجو

روزگار از نازدام آینه سان چین کشید بخط نسخ بر پس کرده فریادم نجو

جهان شیشه بی سیاه کجا مهر بخیم از سیل اشک همی شیشه از نظر کرچو فرهادم نجو

همچو حباب از شیشه دل بیگانه شدم انجام کرچو ریا خوش تشنیر پرزادم نجو

پیر دیم مشجو صبه لاغر از چشم ام کر خلق از قفس بارو صیادم نجو

پس پسا هوس شکر که خوشم میجو کرچو جرس بود دو بسا عوض استادم نجو

میندا کر ز پریشانی فراموشم نام آیه قرآن خط یار کر یادم نجو

ز سیاه نامه ما نو مید چه سید هر باز کو پسم و امید وار عید سید

در نشاط جهان چرخ از ملال کشار بقفل بسته الها کلید عید سید

همین نشسته طرب کام خلق شیرین بناب بسم بچو پسته عید سید

بروزگار نخواهید دل مکدر ماند صفای عشر بده هزار عید سید

کذشت بس کجا ق و نجو چو ماه فلک بطلعت نجو از امید عید سید

نام ساز طرب بسیع کوه ات و سوز بچرخ نغمه اهل من مزید عید سید

خزان کذشت و بهار آمد و شکوه شکفت جهان بعیش ز وعده و وعید عید سید

میانه من و جانان چو کشت قول و قرار هزار مژده ز لفت و شنید عید سید

ز لعل عنبر و کافور زلف و روی و لبش دلم بسرخ و سیاه و سفید عید سید

جبیگاه طرب وصل او بسر نبرد هر چه خواب دلم از غرقه خیال دید

برگ رو او شب اکسیر ز ابیاس مراد
بزم جاه از قلع ابر بدید عید رسید

جلوه تا آن قد رعنا بدل ما داد رو بما فتنه از عالم بالا داد

دل عاشق نکند وصل معشوق اثر شمع از سوختن خویش چه پروا دارد

رایت عشق بعیشد مر اگر خیمه کشیم این علم سایه کوه است بصحرا دارد

از فلک داد دل خویش بگیرد هر فرد ناله ما که اثر در دل شبها دارد

هر چه کشتی طوفان نفرستاد چنان طفل اشکم بنظر شور شرش ارزانی دارد

آفت قافله بشد ز کرانه تاری جرس از راه هر آن شکوه بجا دارد

محشر شور هر عیب امروز
باز اکسیر چه اندیشه فردا دارد

کار دم از بار خطر باکر پیشه نکند بحر هیچند آبه کس باد زر یابکند

ناکه از رخ خورشید قیامت چهره بحر سبحی از جلوه آن ماه سیما نکند

ای دیگی جهت منظور ز خاک راه ما زیر چادر سر کس چشم بینا نکند

کاش روزی اگر پروانه را خوانده گشت انچه هر شب بخت بحر شمع بر پا نکند

نیست بی خضر جنبش رفتن مگو بی مصلحت هیچ کس نتواند از ایزد تنها بکند

بعد مردن هم مزارش پر ز قندیل طلاست نکند تو سنا پدر زندگی ز عقبا بکند

نیست هر روز وصال اکسیر ز ابیاس آن
محل یاس از عمر ز صحرا بکند

خجلم چکرم پر خون از دیده برآمد اشکم چو کل سرخ بباغ نظر آمد

بلبل ز غمم کل بچمن کرد قیامت در عشق چه دیدی از بین پرآمد

با روی تو از آینه هر چه نسبت در حیرت حرف بتو سر فرو آمد

شد قافله عشق از ان جلوه پر آشوب با فتنه ایام قدش همسفر آمد

ای سنگدل ما بتو چه کسانند بین کس هر کس بجهان صاحب تیغ و کمر آمد

نه خنده بگل مانده نه نالهٔ بلبل آیا چه غریبانه ز ما بی خبر آمد

با سیل ز اشکم چو کسی دید زبار ان
اکسیر پر از گریه من ابر تر آمد

کز پرتو داغ دل ضرر خاست تر پیکر ما ز خون آب بر خاست

کاکلش بیزند بخط پهلو این پریشان چها بسر خاست

کوشش چشم او چو در فلک روز و شب فتنه از نظر خاست

از فغانم دلشکر برهم آید — ناله‌ام بی‌بانگ اثر ماند

غنچه لال از عقیق بی‌بشر — خنجر دل مانع پر یکدگر ماند

هرکه طومار زلف جانان خواند — صد مطول چو شانه بر سر ماند

چشم او کشته و زنده لکه‌ها — این سیه‌بخت صد هنر ماند

زین جهان هرکه آن کمر دربست — از دل تنگ من خبر ماند

باشد از لغزش پرم پرواز — زیر سایه آفتاب پر ماند

شرط زهد کی بود ورنه — کوه هم تیغ دهم کمر ماند

دهر سایه بد بآب آخر — همچو سحاب اشک چشم تر ماند

هر کرا در دل آرزو کردند — همچو سعد کار با گهر ماند

نیست غافل زده دل دلدار — شمع پروانه در نظر ماند

همچو گیسش میزنند خلق بهم — غنچه‌وار انگشت زر ماند

در هوایت چو مرغ قبله‌نما — دل من در وطن سفر ماند

نفعها میرسد ز نقصانم — روزگارم چو کهکشان زر ماند

خانه‌ام زین خیال اکسیر است
یکسای بی‌گنج ثمر ماند

ز خوبش هر که تن بیدرنگ می‌آید — چو بیدلان شکر او بچنگ می‌آید

ز نقطه دهنش این‌قدر شکفته‌دلم — که هر سخن ز دلم بی‌تنگ می‌آید

دلم ز سنگ‌دلیها دو نیمه شد آری — بلی ببار ز تنخانه سنگ می‌آید

ز عاشقان نکشد ناله کس چو گوش کسی — همین ز نافه فغان آهنگ می‌آید

ضعیف‌ساز قوی پیشه گرد ما نرسد — وگرنه سنگ اگر بر پلنگ می‌آید

زبان خموش چو شد میشود نهان چو گهر — ندیده تیغ چو بسمل بزنگ می‌آید

رقیب هرزه اگر بر در تو شد دربان
گدام گربه بچنگ هلنگ می‌آید

تاریخ نام ز خط آیه قرآن آورد — بخدا هرکه خبر دار شد ایمان آورد

دهنش نغمه دل لطف کمال است سخن — غنچه‌سان لب بسر شیر نیستان آورد

بخط از سبزه خاطر ما جمعیت — چه خبر شانه از آن زلف پریشان آورد

چند جندم ز غم آنی شور نرفت — بوی کوئی اگرم بر سر افغان آورد

شور مجنون عدد از جاده به عقل چو جواب — لیلا از خانه خود رو ببیابان آورد

قطره آهم همه را دیده پر از آب نشست — آخر ابری ز سیه آمد و باران آورد

عاشق از جلوه معشوق کند شاد ز جان — مور را هی نبی هست سلیمان آورد

محو عکس روی آن آیینه دو پهر کسی شد — در گریبان کشیده رو بسوی دل باید

کاوش مژگان او در سینه تا کی میکند — زخم چندین خنجر خونین اما بروی دل باید

در غم آن گل همین مو برتنم نشتر شده — غنچه آسا خار خار خاطرش تا کی دل باید

گریه ام کم شد ز بس سیل سرشک از دیده ریخت — جیف شد تیغ آب روان کاهر جوهر دل باید

همچو مجنون جا بغیر از سینه ام در عشق نیست — همچو شبنم آسمانم در بغل دل باید

شد سراپا چشم و هر چشمی سفید از انتظار — ترکستانی بر آن چشم نگه در دل باید

کو هر دل را دواز کف تا بجوئی بر کشد
همچو صبح از گریبانم درآمد دل باید

خبر رسید که آن شوخ عزم ما آمد — ز بخت آینه رحمت بدان ما آمد

بهای قاصد جانان توان فشاند که او — مسافریست که از خانه خدا آمد

ز هر کشش سخن همچو آینه نمجو — دل شکسته بکارم هزار جا آمد

نگفته بود چنین کار دست بیکس کیست — در پیش پای نگارم ز خدا آمد

زبوسه این جا بخشش بار آگاه است — چو خضر هر که بر این چشمه بقا آمد

بعین ضعف مرا یار دستگیر نگشت — چو کاه تا شدم از کار کهربا آمد

بصید دلها هر بار میکند صیاد — دام خلق بدست خدا آمد

چو طاق ابروی او در نماز شوخ کند بخلق — روا بسجده اگر سر فرود روا آمد

بیک نظاره کند زیر و زبر اگر
نگاه یار مرا هم چشم بکمین آمد

سال در بزم یار خلهم کو — عشرت بیشمار خلهم کو

همچو جا خفته خوبتر خلهم رخت — با او سازگار خلهم کو

همچو پروانه پیش شمع قدش — گر بپوزم چه کار خلهم کو

همچو گل خنده زاف و محابش — عالمی تار و مار خلهم کو

در گلستان وصف روی کسی — بیک سخنی ما هزار خلهم کو

میکشم بار سایه برتر ز سر — در خلهم هم بهار خلهم کو

گر نشیند غبار خط بر خشر — سیر سبل و نهار خلهم کو

بهر دلبر دنم چو آمد گفت — خوب صیدی شکار خلهم کو

گر ز جا همچو گو برخیزم — رو بآن پهوار خلهم کو

دانش سازدت نگذارم — جبر اگر اختیار خلهم کو

میشوم رو برو ز دل برخشر — گر آیینه دار خلهم کو

همگی گریبان شب بفوت وقت صبح چاک
سیل اشک از دیده ها باشد همی ناکو نگر

جزو م آخر کلوی تشنه کامی نرگسم
کمتر از آب شمار ات صبح محشر بشکر

صبح بیکان طلب کنم تا بیان کیمیا
جوهر مسی برخواهد یا اکسیر میگردد

در جهان آیینه پاکی بکرو باشد
با بدان بد بسکو نیکو باشد

سایه سان هر دو بشر ترک ملک
همره هر که شدی او باشد

فیض افتادگی از دست من
هر سری را که کند زانو باشد

شرح قانع ز دو عالم بدهد
با اشارات چشم ابرو باشد

حرف آنرا لف کرم خواهی زد
دال جمع پریشان گو باشد

کار از ناله کهی سوز بسازد
دیبر سنبله درم سند و باشد

یکسار بکشور افسون کن
شعر اکسیر بخوان جادو باشد

نقاب از رخ ای آفتاب تابان بکش
بفکن دعوی خورشید خط بطلان بکش

سیاه روزی ما کی بسر شود یارب
چو شانه زلف آن طره پریشان بکش

مرو بسیر چمن همچو غنچه با دل تنگ
شگفته شو چو گل و رخت بوستان بکش

بآب گوهر اگر تشنه ام دریغ مدار
همیشه همچو صدف انتظار بارانم بکش

غبار خط ز رخ یار دلفگار مگیر
چو آفتاب ز مهر رخ منیر مگیر

مصور از پی تشبیه گو بباد صبا
سر چو آینه در بزم حیرتم بکشر

مباد چهره شوی چون حباب باد ترا
دل تهی ز تمنای جاودان بکشر

کسی طالب کوکو آمرت بکو
سر صبح اکسیر کیمیا دان بکشر

که چهره صورت خالد محو کوکو بیدل ناشاد
رشد آینه هم حیران عکس روی زیبا باشد

نمیگذارد همین پروانسان کز شمع قربان
شود آتش بجان چون شمع سر تا پا زبان باشد

سیه کار روز خویش مرا چشم خواب و بیداری
هزار افسانه مرآید چشم بالین بیا باشد

نگوید آفتاب از خجلت پیش ماه روی او
ز مقراض شعاع ار زلف را کوتاه کنی باشد

جدا از هر مژه صید دل پر خونی آویزد
ندانم از شمار دست کم مژگان کبر باشد

بر نگ نقش خاتم تا ازو چرخم جدا دارد
ز سر تا پای من چندان خدا بخشی جا باشد

غبار سایه ام گر از افتادگی خیزد
جو سر مردمان جا بر سندان چشم عنا باشد

بدشت نازد آن طره کما خویش و پیرا
پریشان گشته صد جمعیت دل زیر پا باشد

جو ترکش بسته بر صید دل اکسیر روانه
روم همچون کمان تا خط فرمان بر ما باشد

هم مزید ساقی و جام تمنا مرحبا — بر مکو سنگ حدیث جور و غلطان کوش
محتسب نشین بحال خود خلل کی رسد — مرسوم با تو گفتم لیکن بشرط اداغ
کی تواند شد جدا از یکدگر — تو شما آری نباشد پس عجب
نقد جان صرف کلام چو صدف — تا در و صدف آمد بایت معلق
مدت احمدیت آن خاتم — نگشتش بخط از در نجف
بهر تسخیر ملک دل شه حسن — لشکر خط کشید از اطراف
هر کجا غمزه در کمان دارد — دل عشاق کشتنیست هدف
دل در اشک بیع تاک نعوذ — بافت حاصل چو میکنان سلف
تا چو مجنون شدم بیک لیلا — سرم از دوش بگذشت ز شرف

نقد عمر بها الیسیر

تا در کنم چو شانه سر مو بمو ز الف — گویم صد در زبان سخن از گفتگو ز الف
هر سر موی دارم هم آغوشه گشته — با بن کجا رسید بمن باز بوی ز الف
عمریست بخیه میکنم و پر نمیشود — مانند شانه چاک دلم از رفو ز الف

بسکه مزاج طره خوبان بیک هوا — از بس بسیم میشود آشفته خو ز الف
بر فرق سلک سلسله پایان نیزدم — تا درج نکنم چو شانه گشیده مو ز الف
آب بقا بخلقه اشک از روی یار جست — در ظلمات هیچ خضر آبرو ز الف

بر فرق نیز هست سرم آرزوی الف

تا ز الف تو بهر سجود طلعت معلق — صد لشکر از درام حسابیت معلق
بسکه حریص زاده روی تو خورد دل مرا که — مارا بگرد شمع همه آبیت معلق
روکش بدر فیض و افلاک انجم — چشم روشن مجمر همه آبیت معلق
از سوز غم عشق چو بریان تنوری — در سینه دلم سیخ کبابیت معلق
تا بسته اشرفت لقاب بزخ جانان — ماهین مرد بار مجابیت معلق
از حلق دلم غنچه هوا این تاخ — همانه پر بلبله نابیت معلق
بی تاب بهوای چو بل ابسیل سلسل — قد خم خم طاق برآبیت معلق
شد لبکر دلش از صدف چشم ترم گم — در کوشش تو در قطره آبیت معلق
از کاکلت آویخته چون شانه دل ما — بابسته در این رشته کتابیت معلق
هجر تو عاشق نکند ای ابره ابجا — هر دیده نمناک سحابیت معلق

تا هست چراغ دل از عشق چو فندیل — فانوس خیالی بجوانیست معلق
در قلزم فکر تو مرا جمله خواطر — در دیده من چند حبابیست معلق
از حسرت دندان تو هر قطره اشکم — در تار نگاه خوشابیست معلق
هر کس که دل رفت چو بازار وجودش — در چاه تمنا بعذابیست معلق

دارم دلی اکسیر جواهر خوشه انگور
در آتش شیشه شرابیست معلق

چون نافه بگلخن ز نسیم عشق — از اصل بروی آورد اوصاف مخالف
وانشد نقابش ز رخ عشق شد و داغی — ماهم ز جبین که بدر آخر نهد اطاق
در کلبه امکان ز عشقش چو نشانی است — فرهم بدرم عشقش دارم بسر علاقی
ابروش ز اشارات حاذق شفایی جاه — فانوس ندارد آری طبیب حاذق
از آتش فراقش با سینه سوخته داغ — چون لاله ز یک خنجر صد گونه شقائق
آیینه هم بظاهر صاف است و صفا باطن — در دهر مانند بدیم یک پشت و رو موافق

کو آنکه گفت اکسیر خونست شیشه مالا — مهر دوی جانان بیند ز ذرات شور عشق
گر آفتاب حسن دمد بفخ سور عشق — گلخن چو لاله بیند ز ذرات شور عشق

معشوق مختفیست چو عاشق ز اختفا — باشد ظهور حسن مدام از ظهور عشق
فرق بیان میرزا نشاسند عاشقان — در ادب حسن ناجو کمالیست زور عشق
لیلا بدشت رفت چو مجنون کرد ترک او — آید بجوی حسن چو مجنون غیور عشق
گفتم ز کوی خاک ره یار را نمیر — تا نان حسن پخته شود از تنور عشق
خاشاک دیده در ره عشق شد و نگفت — بیناز نور حسن شد چشم کور عشق

اکسیر باز جلوه بازار آرزو کن — ای اقبال بیدی چهره بدوسی عمر الله بعشق
دارم ز شیوه سیما خویش گشته — دارم که مرا فتنه برقرار
مدهوش نقش قدم چو سجاد ز جلوه او — با هوش یار خرامد بخویش مالد خاک
او هم ز ناز غرور نگاه چو شاه — اکسیر صورت زجان شد از گداید پاک
چه برق جلوه افتاد آتش بجوم او — دامن ز دامن دل کشته تا گریبان چاک
چو چشم فتنه کرد فتنه چو نرگس — تمام عشوه اگر چو نرگس بالد خاک
از سنگسار اقتدار کان بلند — دارد شعله بیکسر بجوهر خاک
از نور فکر شعله شام هجر او ز وصل — فروغ شمع تجلیست شعله آرزو پاک
از چشم شور هر چیز میرسد آسیب — خندد کسید چو از نظر افتاد پاک

بگانه از طبیب و دوا و نه آشنا دل
همچون ام سیح بدرد آشنا دل

هرگز ز عشق سینه و صحرا کسی نسوخت — مژگان شرر بکعبه و جای خدا نداد دل
دانم چو جاده منزل مقصود بی نظر — در هر طریق گم شدم از رهنما دل
این قطره خضر بود و حیات ابد نداد — برشت آسمان تن تو همچو ما دل
هر کس چو خضر عزم بدو کشف نصیب — دانند ظلمات بدن آب بقا دل
تا شد اسیر حلقه زنجیر زلف یار — در دام صد هزار بلا مبتلا دل

باشد تلاش نسخه اکسیر نقص عقل
کامل عیار همکه شود کیمیا دل

در چین خط یار ندیدیم روی دل — ما را بهند زلف کشید آرزوی دل
هر جا که هست از حرم و دیر میرویم — افتاده ایم در پی راه جستجوی دل
از چشمه آه ما خط ریحان بار رست — هر دو نعل ایم سبل زلفش بموی دل
صد ره دریده از مژه و روخت بانظار — آن شوخ سنگدل که بچاک و فوی دل
آخر شکست توبه مرا تر دماغ کجا — زین راه آبله بیاید بجوی دل
روی نیاز چنبر هر خدمت میروی — اول ز آب دیده بکن شست شوی دل

همه عمر از تو بیگانه ز بیگانه ز خویشم
ز بیگانه ز خویشم ز بیگانه ز خویشم

در هوای کوه سر کردم بدشت بر دلم — گشته ام در روشنی خویش فانوس خیال
هیچ کس از آگهی از شاهد معنی نجست — گرد بان در دل بیکر دید جا کاوس خیال
همچو قفل بیخبر از اهل سخن را قید حرف — از سخندان سیکند بند محبوس خیال
مکدر صیقل سخن از شرق و غرب آید — باشاه ملک معنی جز نه کوس خیال
سر ز سنگ نوی تفکر بر ندارد اهل نظم — چون قلم شد عمر ما بهر صریر کوس خیال

همکه در بخانه دل دارد اسیر سخن
نیست ندارد ز پوست تا نوشد خیال

از آن کوهم دل خود آب افشاندم بر دلم — تا از رشحه مانند شبنم بشت و شوی کل
چو باید انتقام کل کشید آخر کلچینان — مرو بلبل کمین کردیم تا آید عدو بر کل
بدانرا باشد از خوبان تمنعهای بیجا — نهند چون خار دشمن روی بر روی نکو بر کل
که جولان بیاز بگشاه شوخ نی سوار — ز شاخ و خنجر مژگان آبله جولان کند بر کل
ز طوبی سیبرد بویش حرارت کم کند آری — نمیدانم کدام آب و هوا سازد نکوتر کل
مگر زر جمع کفر نشاسیخته و هر جیب — بجای پیرهن سازند چون بر زر کدو بر کل
بهار آمد بطالع همچون صبا خلقم — دو تا هر دم ز بهر گلشن نایم رفت و در بر کل

از بهر دیدنت همه رخ تو نسپرم — در چشم از آبله در دیدن تو ورم
اگر رساند مرا ضعف تا بکوی تو باز — بدستان تو چون نقش پا مقام کنم
خوشم بآنش سوزد که از خوشی آب — سر کند خطی شمع مرا تمام کنم
نخست چشم تو خونم حلال و نقطه بگیت — در آن بدست خط آبله حرام کنم

رسید بر سرم آنشوخ در مزار امیر
بگو بسجده روم یا باو سلام کنم

دگر از سیل بیرانه خبر میکوم — لبخند دیدم بخط از دیده تر میکوم
امشب از شمع بپروانه عجب ظلمی شد — با خبر باش ز بالا بسر میکوم
پس بخلاره کل تا بمیان می آید — مژه خونین دل و از داغ جگر میکوم
تا نریزد ز لطفلان همه بازار نگاه — بار دشنام شکوفه بثمر میکوم
تا دل سوخته ام از دل آگاه نشود — لبخند از مسک شنبدم لبشر میکوم
مستم از خال لب و مست کج دهنت — کاه از مور و کاه از نمک شکر میکوم
تیغ ابروت سخن فهم اشارات منست — گر تو نشنید باخوف ز سر میکوم
از خرافات نه آن مهر میان تا بسریر — همگه بر سد سخن از کوه و کمر میکوم
سر گذشت مس و اکسیر نگفته بهتر — امیر سخن ز بر منبع بهتر میکوم

تا بوفرها ز عشق آگهتم
بوی شیراز است جان شیرینم

عرق آنکه ابروی ناهت — نیست کاری بماه و پروینم
بر لبم جان ز شوق مر آید — میرسد بار تا بما لینم
تا بان کاکل و لبم کارات — کاه در چین و که بما چینم
تا بکوئی چرا تو مینالم — هست دعا ز برای آمینم
که تواند مرا ز جا برداشت — هست چون کوه بار سنگینم
شعر خود بیشه یک مینوشم — در بحور اثار یاسینم
وطن و غربتم ندانم فرق — هست تا خانه ز یم

تا نظم بر مسند امیر کبیر
چون طلا پیش خلق رنگینم

طرف دامن اگر بر قم سیداد بهر نام غم — جای مر بهره حریر میکشید از بام غم
آنقدر ها کوهکن گر نیشه خود خورد بسر — دیگری از شعر کلبه شیرین کام غم
رم نداد سلام بهر کلبه هر دو حرف شرف — میکند وحشت مزاج مرا کوتاه سلام غم
مرز بان قاصد او را نمی فهمم ولی — اینقدر دانم ز افزونی میکند پیغام غم

خاک شد آخر بروی خال خوبت حیف حیف
هر صبح دم کز آتش تازه در جانم زنم

چرب تر می‌پیکد از عشق تو ان یاقوت
می‌شود از آتش یک موی سیم خام نم

بلبل و قمری شد غذای نازکم شیر است
تا ز بهر کفش نوم شکر سر و پا دارم

بخت زبون چه یار دیرم
چو کوه طور و دارایش شرار میرسم

هم ز ابر پس از بارش نخوت ظاهر شد
ز جوشش گر به پا اختیار میرسم

زو عده‌ها تو شد بسکه آورده با خاک
چو جادو من ز انتظار میرسم

شنیده‌ام که ز مکر و نخوت بسیار
ز نکته معرکه کار ساز میرسم

چنانکه زنگ حنا با بیان مسلکه
ز نخجه خویش بدست نگار میرسم

بروز یار ز نکته خط نخوت مرهم
بروز خویش ز شبهای تار میرسم

نظر بشیشه خالی چو میکنم زبرم
فرو فتم ز تشنامی از خمار میرسم

بمالی آن کرم عالی کمین دارد
میانه میرود و از کنار میرسم

شنیده‌ام که ز میباچه رفته بر مجنون
بضعف حال خود از عشق یار میرسم

بلند میشوم از جلوه گاه او چو حباب
ز بس ز حادثه روز گار میرسم

ز دل شکفته چو گل باعث بریشانست
بزنگ غنچه ز باد بهار میرسم

شنیده‌ام که ابو سلمت قصه منصور
چو حرف حق زنم از کیر و دار میرسم

تو بشت چشم من ابنقدر مکن نازک
دمی ز گوشه سیل و نهار میرسم

چو خایز و حباب حساب مرآیه
بکار خویش ز روز شمار میرسم

شنیده‌ام ز ترقی تنزلی حاصل
ز اعتبار چو بی اعتبار میرسم

بگوزه واشد از سیر لاله زار دلم
دمی ز آه دل داغدار میرسم

ز بسکه دیده‌ام از دوست تیر بر پیکر
ز زلف یار فزونتر ز نار میرسم

باز چخ شانه سر از حلقه نمود انظام
پنجه در چخ ز زلف چلیپا نظام

دگر از سر وقد سرو بطوبی نظام
ناله چخ خاسته از عالم بالا نظام

جاده منزل مقصود ز هر سو شد وا
تا قدم در ره شوق از همه اعضا نظام

بیشه اسند مرا جلد ز سکات جهان
دیت روز ان خورشید چو عیب نظام

تا سر کوی تو از خانه ز سیلاب اشک
باز چخ مرا کعبه بدریا نظام

کدام کوره ناقه مجنون محمل
نالها با جرس محمل لیلا نظام

بر سر کار چو افتادم از تیغ نیم
بارها بر سپهر با تر تنها نظام

تربیت الحزن از مصر سپهر تیز
سخن چند ز یوسف بر لیخا نظام

کشته‌ام هر گز آن را برده در عالم خبر
سر بهر حلقه‌ی از بهر تماشا نعره‌ام

حلقه تا چیزم از آن زلف گره‌گیر مباد
مشت آبی بر خ صورت دیبا نظرم

کوه‌بار عود را این شعله بجوشد بحیات
صد آبت که در سینه‌ی صحرا نظرم

دیده‌ام ساعد پر نور صفای آبست
نهضت دست کسی هر به جیبا نظرم

جام سلسله بر سر خوش کیانی زدم
هر که پهلو بجم از راه لئی جانظرم

تا ز یکسوی عنبر شده‌ام سنبل کوتاه
طلعه از زور سیه بر تب بالا نظرم

شمع دیده‌ام هم از گرمی می‌بیونه
آتش عشق کسی تا جبرا با نظرم

ترسم آخر کف افسوس شود زان
بست بالی ز مرغ امروز به بنا نظرم

قاف تا قاف جهان گوشه‌ی از بیشه‌ی ماست
بال و پر بسکه مرا کسر چو عنقا نظرم

با تو از گریه ما چه گفتیم
فیت در پای ما چه گفتیم

باز در کوی یار می‌گویم
لنجه در خانه‌ی خدا گفتیم

چرخ تا تو بسخن ز لکوشر خجو
ما ز ان چشم سرمه‌سا گفتیم

چهره‌ی شکوی عالم تصویر
لنجه گفتیم بیصدا گفتیم

دوش پنهان خوب یار آخر
هر فقره رجوع از قضا گفتیم

بشکفد غنچه مرآ لوشر
گر بداند چه با سبا گفتیم

باز ز لفتش زمانه آشفته
چه بآن طره‌ی تو تا گفتیم

یار فردا بباس سر عریانی
خبر از لفتش بو ربا گفتیم

آخر اکسیر ارزانی و صلش
تو نشستر و ما دعا گفتیم

دیگر سری بر رکه جانانه میزنم
این کاسه را بسنگ چو دیوانه میزنم

چون غنچه لب بوی کلم مست کشاد
گر نیست باده نالهٔ مستانه میزنم

دل سلا که از سیدهم و گر بسکنم
آتش بجای آب بپیرانه میزنم

تا پای شمع میروم از باد قاصدی
خود سلا گر بآتش پروانه میزنم

چشمش دمی چو فتنه بیدار بگذرد
حرفی ز حال خویش بافسانه میزنم

تا کی کباب جام تهی از میم شد
آتش زبانه بر دل پیمانه میزنم

صد جا قبای طاقت خود چاک بسکنم
یکجا اگر بسلسله شانه میزنم

دانسته‌ام که هست بزندان آب و باد
لافی ز آشنائی بیگانه میزنم

اکسیر نالهٔ بریده بگوشش رسانده
فریاد چون کنم که ز در خانه میزنم

وحشی هر جا بود زابرام بپا آرایم
دم نه دارم و کعبه بسلام بپا آرایم

همچو دریا نتوانم بسر و سامان بودن
همچو سیلاب ز اندام بپا آرایم

تا چو بیدم مضطرب از طوف قفس زیبد است
دل بدست خط دلدار حرام بپا آرایم

هیچ وتابم تا چو زلف او بود بر یکقرار
وحشت و وحشت جابه بر اندام بپا آرایم

مسکنم دل را بقربانگاه چشمان کشید
روز عید ما بود آخر شام بپا آرایم

وحشتم مسمار بود اما بصید الفت است
خلوت بخود آمد چو رام بپا آرایم

اضطرابم شد و بنیاد بیجا بگذشت
بر شد از سیماب آخر جام بپا آرایم

بسمل هر جا بر وی خاک میدان شهید
خلعتی بوشید از انعام بپا آرایم

شد زر بنیاد م سامان ز افلیم جنون
سکه بر سیماب دل نقش نام بپا آرایم

اضطراب شرر از اضطراب بحر گفته بشنو
کوشش خاکی ز آشوب و بمقام بپا آرایم

دیده ام اکسیر هر آن بی بصر بر هم زدم
نقل استکبار یکجا از بدام بپا آرایم

همچو خور رزق هجر تو دلگیر نباشم
وز صبح طلبکار طلا شیر نباشم

تا کوه سرشت پیرزنان تازه جگر شد
در ره رو کم از فلک پیر نباشم

تا فوق شهادت جمل از جنبش پر و
مجنون پرستار شمشیر نباشم

سر رشته زلف تو بجز در کف ما نیست
در بند رسن بازی زنجیر نباشم

در ماتم روی تو آنی جو رنسیتم
کز لذت اطعام غم سیر نباشم

پروانه آن شمع و در طوف حریم است
جان سوختنی هست قرار و تقریر نباشم

کامل شدن از آتش عشق تو حرام است
همچون زر قلب از پی اکسیر نباشم

ما کار دل شور جنون زاده کاشتیم
از احتساب طفل صلا کرده کاشتیم

جز تیغ زندگی نزدم روح بخش کس
مردیم و کار خضر بسیحا کرده کاشتیم

در شهر بهر ماندن ما نیک بحث ها
همچون گره سر بدامن صحرا کرده کاشتیم

گفتیم سرو قد تو طوبا غلام ماست
ما حرف خود بعالم بالا کرده کاشتیم

گفتیم دل ز عالم و آدم بریختن
ما همچو نگین نام بدنیا کرده کاشتیم

با چشم خونفشان بگلستان در آمدیم
همچون لاله داغ بر دل گلها کرده کاشتیم

روزی دو هم پیاله ما شد حباب اشک
گرداب سا بکاسه ارباکرده کاشتیم

جز تیغ چشم روشنی از خاک ما نیافت
ما سرمه سا بدیده بینا کرده کاشتیم

دیده ام صیقل آیینه گیتی نما
اکسیر ما بکام طلا کرده کاشتیم

آخر از حال دل زار بپرسید مرا
نظر بکوی تو پرواز میکنم عربت
چو غنچه گوشه گرفتار بوده ام بارم
چو مرغ قبله نما گرچه در دیار خودم
چو صبح شعله دمیدم بهر کنار شدم
تمام شده و خود را دوباره بیدارم
مگر ز بوی تو ای گل بهار یابم باز
وگرنه من ز خجالت بخاک خارم
دل نمانده که بود در شبستان غمت
بخود چو پروانه بازگشته ام
هزار نامه بخلقت نوشته ام از فرقت
چو عندلیب خموشی و بیقرار خودم
نفاق شرح غم افزون بخود ندیده ام
ز دشمنان به شنیدن حسد دارم
بزنگ زشت کز آیینه میکند غلبت
ز نگه داری به خویش شرمسارم

اگر بیاد رود خاک بر سرم خودم
دوان چو گرد بدنبال شهسوار خودم

بازار چون نه نالها در شهر و سوی ما میکشم
انتقام خویش مجبور از سیلاب میکشم
حسن یوسف بعد من بیصبر مسکین از چه شد
آب یوسف سالها زندان زلیخا میکشم
همچو ابر آفاق را از گریه نرم آورم
سیل اشک خویش تا بر دوش دریا میکشم
حلقه آن شعله خو را باز بر هم میزنم
آب چون جوهر شانه در زلف علیا میکشم
میشوم فریاد از عشق گلابا عندلیب
باز با منقار و بلبل خار از پا میکشم
هر کجا آید بسیه چشمی بچولان چون غزال
گرد خود سان آهو در خاک میکشم

از شفق ساغر کشیدن همچو من خونین مزاج
تا ز لعل او بدوران میدهد ساغر مرا
نا ز لعل او بدوران میدهد ساغر مرا
خصم شیرین را نخواهم تلخ کردم
مرغ بی‌هم‌زبان رعنا شدم
گرد بی‌بال کاروان شدم
خاک بی‌کمال در همه جا
از زمین تا بر آسمان شدم
بند بندم ز ناله دردست
بانی از نالهٔ همزبان شدم
میتوان سایه بر سرم افگند
این هما مرثت استخوان شدم
کل بسر میزنم آبلها
گر چو من خار بوستان شدم
اشک و حرمت سایهٔ نگاهت
همچو علم در جهان نشان شدم
نیست ممکن جدا شویم از یار
تا چو سایه ز همروان شدم
مگذار ای نوجوان چو تیر از من
گر خفت هیچ چیز گمان شدم

همه جا بیاد تو اکسیرم
یکسوار تا نهان شدم

بخود چو آینه گر باشد خبر خودم
ز خود چو عکس شوم تنگ در کنار خودم

خاک سیاه یار آخر میشوم زانتظار کی
هجر سرو خوبش را در چشم جا میکنم

کرم سازم تا چو قمری جا بطوبی میکنم
حلقه از گوشش زنم آن سرو بالا میکنم

کوه قاف از قاف تا قاف همه پر از سیمرغ
کیست عنقا را که من از قاف عنقا میکنم

پیش از آن کز خاک گشته از غبارم ناپدید
در سر هر جزو خاکم صد تماشا میکنم

عنقا عزیزم با تو یک رنگ و بو آمیخته
در هوایت یک قلم خود را هویدا میکنم

خیال گوش حلقه‌ات را هوش در سر میرود
زیر پا جام سر جنبان صورت پا میکنم

نشئه هر گز بجز فیض مژه نایابم مکن
هر جزو کز سجده سر شد او ز خاکم میکنم

همچنین از گریه چشم نرگسم در آب میکرد
بی تغیر دل در پای هر صحرا میکنم

بهر نقش جو آب از جستجوی یار میکردم
گهر بر راه گل کاری بپای خار میکنم

بذوق نیم آبه بهر پرسش او میتپم
چو چشم یار هر لحظه در آزارم میکنم

با مید دیدن چهره شرابم نشاط صد
چو مرگ از دیدنش در خانه خمارم میکنم

[illegible] اگر آینه کردم صد رنگ دارم
باز هر صبح از نو صیقل آینه میکنم

میکنم مست از بوی خط او عالم را
بخطا قصه مشک ختنی میکنم

سرخ رو میشوم از یاد لبش همچو شفق
حرف لعلش بسهیل یمنی میکنم

تا بان سبکدل از عشق شکایت چکنم
هر شب شبرو بسحر از گله طی میکنم

یاد غیر از دل خود بیرم از نام کسی
مغز بسمل را هر صبح دمی میکنم

میزنم قلب خزانرا بهم از جوش بهار
سیمچو مسیل بسحر از چمنی میکنم

تو بنا بیرم اگر بیکسان از مصر
بعزیزان سخن از هر وطنی میکنم

در هجر تو هستم دم حبابیم
گر چشم کشوئی خلابیم

چون چشم تو فتنه بارت
بیدار شویم و مست خوابیم

گر بان همه پسوخته ایم چو شمع
چون شمع ز آتشیم و آبیم

همچو سیماب خورد موج اضطرابیم
ما را همه گر ز خط نوشته

چون مسلم صبح انتخابیم
با بوسر تو چون حنا نکوییم

با آنکه چو گل در رکابیم
داریم چو ابر مهر آزاد

پروانه شمع آفتابیم
زان جلوه چو خانه زاد سیلیم

آباد کهی و کز خرابیم

آیینه اسوز مجو مشرب غیرت — مارا چه شناسد دو جهانیم
از بخت سیه چو آب حیوان — ظاهر شده ایم و در نهانیم

همچو خط غبار بادیه گیر
سر شسته نویس جمع دانیم

اندازه دیده چهره آینه جبین را نظر کنم — چون عکس از صورت احوال نتوانم خبر کنم
بیدار آن زبر نگهبان دل خلیم نغنوده من — عقیق آب اگر نشاند ز اشک چگر کنم
ندیم جام بجز بکر از جوشش و خوار نخم — بجا شوش مگر همچون صدف عقد گهر کنم
بزنگ بی گمان بوی هراس میجنبانم — زگوهر دیده از نامه بر نور بصر کنم
دهر چشم آب آهن در دل سخن گوهر من — ذکر مرد ان شناسا مگر جا چشم تر کنم
بیدار دمن پرواز کل چو شمع گردم — چراغ از کل چو بلبل در دیده سحر کنم
از انکه میروم با چشم خونبار و دل پر خون — زداغ دل چو لاله از دامن برگ سفر کنم
ظهور از عالم چون خانه انچه مجنانم — چو عکس از روی کار آینه گر اهم بر کنم

عبارت بی نظیر کسی مجنب کرد
چو سیج از بهر ان بر هم بسیم خود بر کنم

بسمل غلطان بجانم شهر ارتبسم — آخر ای صیاد رحمی بر شکارت بکنم

بعد از این بی بهره از هر چشم خواهم زیست — تا نداند هیچکس کز انتظارت کیستم
گیسوی او هر گز ای چشم سیه پیچیده نیست — مست و مدهوش از نگاه فتنه بارت کیستم
خاطرم هر گز نگردد راضی جمع و بهم — من نمیدانم پریشان روزگارت کیستم
من شراب بوسه از لعل نگارین میخورم — پیخودم عربت بایان از خمارت کیستم
مشتری بسیار دلها و ما در چشم آفاق — قدر یکدیگر ز ما آشفته کارت کیستم
همچنگ خود الف دولی دو بیدانه گر — در طلسم گوش بسمل بیشمارت کیستم
خاک پای یارم اما تا بروز رستخیز — کم نبین از سر بدامن بیغبارت کیستم

عاشق چو بیمار کز دیدار کسیر و ناتوان
همچو هلال نیست کامل عیب کامل کیستم

باز از شفقت خویش چه انصاف نکنم — هر زه بر پنجه خود زلف تراش نکنم
رات چین بزلف از آتش دل خم شده — تا با بروی تو مانند کمان خانه نکنم
تو کیم ار سوز و گداز دل خود با تو کنم — شمع ساسا بشر و بی تو پروانه نکنم
بعد از داغ جگر گر بچمن بردارم — لاله ساسا خنجر دل از رشک بیمانه نکنم
همچو طفلان بی محل بدهد گر مجنون — بزنم آنقدر بر شیشه گر دیوانه نکنم
اشکم آنوب بعموزه دهر اندانه — همچو سیلاب گر دهر بویرانه نکنم

همه سر در پی آن سرو خوشخرام کنم — تا چو آیینه نظر بر رخ جانانه کنم
هر زمان آن پسر عقده خاطرم — باز انگور بیخانه دل دانه کنم

غیر الله را خط کشیدم بس دل خود
آشنایی نتوانم ز بیگانه کنم

جلوه آن سرو قامت دیدنی است — هر طرف چشمه قیامت دیدنی است
محو رویش گشته‌ام هر سو که رو — هر کرانه از کجا طوبی است دیدنی
در هر بیتی چو زلف او روی باز — از هر چیزی هر دولت دیدنی است
گو خموشت چون بگیرد نامدار — پادشاهی در قناعت دیدنی است
گفته‌ام تا خبر چون خبری می‌رسد — خوبتر از اصل عزت دیدنی است
آشنایان بس ز هر بیگانه‌اند — از وطن خود سفر غربت دیدنی است

ورگذشت از کشتن الکسیر
از فرنگ آهم مروت دیدنی است

نامش را از رشک خطت محو میکنم — خبر خبر بباد آهو میکنم
در حیرتم ز صورت احوال خویشتن — با خود چو عکس و آینه یکرو میکنم
آگه ز راه سلسله پایان نمیشود — هر شانه تا ز زلف تو جادو میکنم

چیدم بدامن سر خویش ساختم — صندل اگر ز کاسه سفالین میکنم
از بس ز دیدنم خبر از حال او دگر — سودا بجای نفع بهبود میکنم
در ساغرم بدور چمن می نریزید — تا داغ دل چو لاله بهبود میکنم

می بیمار گوشه محراب چشم ام — الکسیر سجده از خم ابرو میکنم
هر برگ آتش آشیان خود ام میکنم — در دل شکنج کسر همچو شعله جا میکنم
یار سلامت خانه می آرام هر صورت — شیر مرغ و جان آدم هم مهیا میکنم
میروم همراه جانان در تماشای چمن — از برای سرو گلشن قمقمه برپا میکنم
میزنم پروانه سان یکبوسه بر روی چراغ — هر چه بادا باد گو بیان کار خود را میکنم
میشوم با خوب و زشت از سینه صافی یکجهت — در جهان چندی چو آیینه تماشا میکنم
کار از لشکر بر ارنگ شانه بر هم میزنم — یاد ال گم گشته را امروز پیدا میکنم

زاشک عشق چو در را ابگدار انداختم — چشم سلسله در قدم آینه پرداختم
رو در از عالمی ایمن چو بطور از پی — عالمی سلسله بشب دیجور انداختم

چو پروانه کنم با زر چراغ عزم روشن
دل بی‌آتش شوقت سوزد کی از انداز

بهر کنجی که بینم با رخ چون ماه روشن
روی مجنون بحقیقت ز مجاز انداز

سجده بر آستانش نگذارد کردن
کرد دارا بر دری تو خود سا نیاز انداز

طول آمل تف بیابان نرسید از شاه
وقت این سلسله عمر دراز انداز

نشد چیز قدر کم ز عیار آگهی
خویش را کم چو طلا در روم گداز انداز

تا رنگ بوسه بر جانانه ریختم
خون شراب از رگ پیمانه ریختم

گوید تا چو شمع قدیار جلوه کرد
گل از خار شرار بر پروانه ریختم

مرغ جانم از زوال خوبان خنده بدا
از دو دانگی چو صدف دانه ریختم

بهر سودای روی کسی در دل خراب
از نقد عشق گنج بویرانه ریختم

با من نشد چو مهر و مکن چشم آشنا
از پیر به خاک بر سر بیگانه ریختم

تا از هما بیاید رسد استخوان مرا
دندان جام زلف تو در شانه ریختم

آگه بهم چو شعله ز بالای کوه کان
لبی گرم آتش رشک بر سر دو دانه ریختم

بگذار حلقه آن زلف مبتلا شدم
تم و سعد چنان صید بلا شدم

چون دید بابک کوی تو آشنا شدم
طبیب هجر تو دیدار من مرض وصال

چراغ کوشش ایام غیب آباد کی
خراب کوشش آن چشم سرمه سا شدم

امید حضرت اکسیر بدامت بر سید
بیاری نو سپس نو همدمت تا جا شدم

ز چار موجه عشق تو ام خلاص نیست
بمشتر دل صد بار ناخدا شدم

بدار چشم تو آوردم بها و بدل
بخود ز هوام بیگانه آشنا شدم

گشت رنجت ز تنگدل من ماند
بدل شکفتن هر غنچه دل گشا شدم

هر آنکه دید مرا خضر میتواند شد
سیاه بختم و سرچشمه بقا شدم

شد از لب هر سر مویم زبان حال آشنا
چو عنصر فرقه ز جانا از و جدا شدم

بهم تصور دوران بیغزا آمد
چو نور شمع ز بخت ناسزا شدم

بیرخش از شیشه دل تا بغزا آمدم
چو غربت خاطر شیشه بیگانه آمدم

بندگی بکوم چو قمری در هوای قامتی
طوق در گردن بدام سرو آزاد آمد

زلف یار از سایه بال هما آشفته شد
زاستخوان نارسانی همچو شهباز آمد

رخنه از شیشه بیرون زبانی در دل آسمانی نشد
بازبان تیشه در افغان چو فرهاد آمدم

هر کجا معموره دیدم خاک آن سیل شد — جلوه یار و دل و دینش خجل یار آمدم

هیچ و تاب طرّه از سودای زلف یار شد — هیچ سیدو شش در دام سیلا آمدم

بسکه در هر رنگی نعره بر نکی از شرع زد — هر زمان از کلک خط با کلک بیزار آمدم

صاف دل بعضی مرا از بسکه جوهر دارکرد — همچو شبنم و آینه بی‌رو و زنگار آمدم

یکبیارام بیا عالم از آن کبیر تظلم
خوش تماشا کردم چون که خوبان شمار آمدم

بکسر هجر و تاب زلف آن گیرد از صالم — بهر سر آخوان آن سیلاب پریشان شرح احوالم

نوای سیلا مسیدی و سیلاب دزدکات — بکن رحمی بحال بهر چه میندی بروبالم

اگر یکقطره زان عشق جیکابه بمن آخم — جلد در آتشابی میشود چون صبح افغانم

ال سیلا بهر عنوان که باشد دیده گریانم — که میگوید بدین اندازه مردم قوم آشفتم

خضاب خون دیده دایمی بنگین کنم دایم — زدست انداز خوبان چون حنا عرب پامالم

دا آتش میکند نور شک در اعشق میسوزم — دل آهنه آخوآب میکرد و در تفتم

شب سیدل میکیرم قرار از جان ناکیرم
اعانش کی بکیارت وصل او که آسانم

طاق ابرو می‌نی قبله نما میدانم — طاعت و عبادات بخدا میدانم

شاد از بیم کز نظارم کند و تیغ شفق آخر — خم خط در بخم و زنگ خنا میدانم

استخوانم ریزه ریزه بر دو از زور مرض حاصل — سایه یار به از بال هما میدانم

بوسه او در خطر عمر ابد می‌بخشد — خضر این ظلمتم و آب بقا میدانم

عاشق از جذبه معشوق مطلب گردد — همچو کاه این کشش از کاه ربا میدانم

روی مشک ختن از بهر چه کرد بیدا — دعوی نافه بوی تو خطا میدانم

شانه از حسد می‌زلف سرا بار گشت — صبحت تیره دلان دام بلا میدانم

مال از بیم زکوة ات زاف این — سیه تیر بلادت دعا میدانم

چشم حسرت بسر در راه عشق آمد بنالد بر
من در این قافله آخر نفس دزدا میدانم

امشب از خیال قدّ او سوخت چراغم — خاکستر پروانه بر بزید بباغم

کو میدبفکر دهن غنچه بر خنک — از زور غم کل بجیب نمایند داغم

چشم تا روی تو دیده ز سترنا فرم — از رشک او خنجر جگر گشته ایاغم

من زنده ام و منزل من خانه مهرات — از پرتو خورشید بگیرد سر راغم

دل بیتو گرفتار عذاب است بحرات — بیغمبر نوقم من و این است علاغم

تا غنچه صفت کار بمن تنگ نگیرد — نشکفت فلک یک گل امید بباغم

همچو شمع سیه روزم و در خلوت خویش
اگر بزم و پروانه ام و بسمل و ذبح غم

دیگر از آهی سبک دل فتور آورد ام
از نسیمی باز در یا را بشور آورد ام

کدام چیز بیا بسنجم آفتاب خویش را
با رسانم تا بیک جلوه ز سر تا سر آورد ام

در دل خود بین ام او را چو عکس در آینه
حسن را از عشق دایم در ظهور آورد ام

ساعت نتوانم شدن در پیش تیر آن نگاه
چند گمان حلقه مرغ یکسر و روز آورد ام

روز من چون محزن اهم چشم چنان بسته است
تا بکنعان از قفا تاب مصر نور آورد ام

سیل از کدس روانی میدهم از اشک خویش
در دبستان کودک ساعت شعور آورد ام

دم چو موسی از تجلی میزنم با آینه
باز در دل آتشی از کوه طور آورد ام

از فروغ آفتابی زاده ام کامل شده ات
تا بزرگ ماه خود سازد قصور آورد ام

ناز یار اکسیر کم شد از نیاز عاشقان
عاجزی سلام بر ابر بلند آورد ام

عمر بگذشت و چو گل چشم بهاری نخورم
روز آخر شد و عادت بقماری نخورم

جان چو پروانه بشمع تنعم نثار
کشته خویش چو منصور مداری نخورم

در دلم خشک نشد سبحه ز عاصیان
پای بر آبله خویش بخاری نخورم

(۱۴)

گر فتم بگذرم از تو بجز چشم خسر
از میان بیم هستی بگماری نخورم

نشد از خنجر ابرو مگف پائی رنگین
چشم خصمانه بت مدامان نگاری نخورم

جان نگندیم بی نام و نشان همچو نگین
بهر آوازه دم از سنگ مزاری نخورم

نیست یکسر ز پا بسکه نشد از عالم
ناز فیض دم اکسیر عیاری نخورم

کار از ابرو نه تنگ شکر کرده ام
سالها سحر بقند مکرر کرده ام

پیغام یار از طپش دل بمن رسید
مکتوب خود ز بال کبوتر کرده ام

تا سوخته ات جلوه آن شمع قدر را
پروانه را بجوم هوسها کرده ام

زان رو سر کرم آب بحیرت نمیشود
آئینه را بجوهر سکندر کرده ام

شوق میم بهای خم افکند در خما
از تشنگی پناه بلکوثر کرده ام

رفتم بسلک حلقه بگوشان جوخته
قد را بسرو و ابر بگوهر کرده ام

مرغان این چمن همه دلبسته اند
اکسیر تا بدست چو گل زر کرده ام

بر لک حنا اعتباری ندارم
سر پای بوسی نگاری ندارم

بجز اشک رنگین عذاری و روی زرد گاهی
خزانی ندارم بهاری ندارم

بعد حیرت افزای من کار خدا
چو صورت بحیرت گشادم دهان

گر از جور آهن کنم رنگ طاهر
چو آیینه از دل غبارم ندارم

بگردد مگر دهر بر کام ما
شرابی نخواهم خمارم ندارم

همیشه ز پیشانی دل طپیدم
چو سیماب یکجا قرارم ندارم

ز اکسیر معنی شدم کیمیاگر
چو سکه زر و هم عیارم ندارم

چو آیینه بحیرت جلوه اجسام منم
همیشه حیران جهان سراپا چشم منم

نمیدانم که این طاق ابرو قبله کیست
در خم در سجده آن بتم هر جا خم منم

سر از فکر بدر آرد شعله طول امل
چو شمع نه هر که سر در عالم اسباب منم

ز بس بر طفل اشک خود بحر غمی میدهم
چو تاب در اغوشم چو گرداب منم

چو طوطی از یکدگر اعضای من زبان جلوه
لبانی را سراپا جای در مهتاب منم

خدا معموره دل سازد و ویرانی نگهدارد
در آن از گریه خود در نظر سیلاب منم

چنان از باده شوقی شدم بیخود ز هستی
سر خود چنبر که و مه را ز شراب ناب منم

ترا نزل در جهان از اشک و آه کیست افتاده
در و دیوار از بیم تو چون سیماب منم

دل پر حوصله ام اکسیر غم تازه بسازد
در این بزمش حیات جاودان چون آب خضر منم

بحیرم از دو عالم آینه شبی جانانه ام
شد طلوع آفتاب از مغربی کاشانه ام

شبیه از دل بجوز ناکام طفلان بگذرد عمرم
انتظار سنگباران میکشد دیوانه ام

خال آن چاه زنخدان زیر خط پوشیده شد
حلقه بندد ام صیاد آب در دانه ام

شور آمد آمد جهان بگوشش خواهد رفت
خنجر بخود جا میشود آغوش خلوتخانه ام

گو سر کوبید نشد اختیارم گو مباش
شمع لبشیر هر کنار و شور هر خانه ام

افکند بخواب از در دیده بیرا
خواب جز کوشش نظاره بار را نمیدانم

گر نظاره از هر بیانی چو گیرم آرام
با شمار کنج معانی بر دل ویرانم

گر چو شانه سر از زلف گرهگیرم
انتقام دل دیوانه ز زلف بگیرم

دل بچین خطر از حلقه زلف انداز
باز در دام نوی دام بگیرم

بسکه مژه زخم از ان ابرو و مژگان دارم
چون کمان در عوض آه دل تیر بگیرم

از قضا سایه افتوخ دل از دست بجوز
کاش میشد که سر از پنجه نعره بگیرم

عالم تازه چو آیینه و عکس آرایم
همچو حیرت اگر از خود تصویر بگیرم

ترسم از ناله مژگوش فلک گر بکشد
بسکه غم بار چو نی از نی تیر بگیرم

هرم بیش کس از خلقش دل ریش خود نیازد — بهر ویرانه چرا ناز ز تعمیر کشم
تیغ مژگان ز کمر کوه کنه خلقیده لکو — هیچو خورشید به ذرات جهان سر نکشم

نازبرداری بزار از علاج وصل کنم
کرمم ار نشوه مناکیر کشم

یاد ای دین تاج بی اختیار میخواهدم — از هزاران یک کمل بیکار میخواهدم
اهل عالم سد اعوذی بحر حسن آورده ام — مردم از صورت پرستی بیزار میخواهدم
شب بسیم بجای هر جوان آورده است — لیکم رو میدهد هر بیکار میخواهدم
از خط سبزش پریشان گشتم و هم هست — طوطی آسینه پر زنگار میخواهدم
لوکش چشم از خواب خوش بیدار میخواهدم — روز وشب این بی اختیار میخواهدم
صلح را در بین جنگ انداخته مکنم — لیک قرار از من انکار میخلیده دم

نازاکسیر سی سازم من قلیش طلا
لیکما جول را بین بازار میخلیده دم

من از عشق بس نالکام خوشتم — تلکین نام مشهوری بنام خوشتم
برنگ هر لک چشم بار از مستی — وز آب میکده روز صبح و شام خوشتم
چو نار از شوق لعل کوه زان رشک — همیشه کوشش برنگ بیام خوشتم

برنگ شانه با آن زلف نا سرم بندات — چو عنکبوت بگرفتار دام خوشتم
چو عکس طوطی آسینه از صفای خود — زبسکه محو شدم بیکلام خوشتم
ز رشک فرق سرودم برنگ سایه کسی — بخاک میلان نازنین ز اندام خوشتم

زبان آن بس و زلف سیه مدام اکسیر — کرمم ار نشوه مناکیر کشم

از خوشش آن عبدی ز آب خضر زعمر دوام خوشتم
برلیم آب حیات توسه رکه بشنفت — چو خضر سیر ز ابر از چاه زنخدان بشوم
چاکهای سینه را چون شانه نا سازم — مو بمو لبسته زلف پریشان بشوم
میزند آتش بجان مردمان نظاره آ — خانه ویران نگاه برق جولان بشوم
با سیاهی ایم شب تاریک کی آسیجا — میتوانم سیه بختی تکمیلات بشوم
طوق آزادی ز عشق سیه بر دوا کن — چو قمری بنده سرو خرامان بشوم

شده مس هجران طلای خالص آن
ز هر بلا کردان وصل لیکمیا دارم

از کوی او چو گوی بهامون نشسته ام — از خانه تنگ چو عیبر بر نشسته ام
بی او ز برق سوز سحاب کنار بحر — از اشک خویش بر بر چو عنبر نشسته ام

ضعفم بزنگ سیاه بر سر محفل نشسته ام — همچو خاک سیاه بر سر محفل نشسته ام

چشمی چو چشم فتنه کراوندیده ام — همچو سرمه بر بردم منقش نشسته ام

مانند لاله پا بدل سنگ داغ — با داغ سینه دل پر خون نشسته ام

در سر بغیر از کشتن من نخواندم — عمری چو خنجر بیش فلاطون نشسته ام

[illegible]

[illegible]

نمیدانم چه میخواهند زلف و خط و خالم را — همین خوبست کز آشفته احوالی برآشامم

تماشای رخت آیینه دار بر ادا داده — بهر فرصت که خواهد ابدام همچو حرامم

سر و سامان نشیند هم بهر سو نیست محتاجم — گر این سودا سر راه نه سر ماند نه سامانم

چرا آن پیر گبر کو چو ما یکسر نسنگ — خطا کرد ار مرا سودای خود در جان نیامانم

تماشای گلستان محبت کی نمیدانم — بهار عشق گل داغ جوانی خنده گریانم

شدم از گوشه گیری ریشه شمع آخر — نشستن همچو من بر خانه کوی ناپدارانم

کرفتم خاک خاک جهان از کیمیائی

بعزم در عوض کیسه و عنقا خط بطلانم

چو شبنم رخ خاک نخواهد چشم بازم کرد — ز مردم آب انبار دارد میچکم

[illegible]

جان بزور خنده است رنگ میپرانم — خنجر خویش را بناز نگار میکنم

چون نشترم بدل جوان یار میرانم — نشان خویش در ابر بهار میکنم

تبسم است زخوبان رسیل سنگدلی — بخنده گیرم زهر کوهسار میچکم

بر خنجر زخانه خنجر نمکین نمی آیم — حصار عافیت از روزگار میچکم

در این چمن همه گلهای رنگ و بو خارند — بزنگ لاله دل داغدار میچکم

[illegible]

[illegible]

[illegible]

عمرها همراه بسمل در جهر نالیدم — تا نگاه جهر خود را از نماشا سیدم

عاشق سودا جو خلد گو آخر اهجو علیکم — فیض جهر آینه از روی جانان دیدم

پیش چشم از بهر سنگ صدف دارد — اشک خونفشان در تراز دامگه سنجیدم

از غم لعل بی خبر خونابه ام جهر عشق — تا جنون خوابش در نقش نگین نخشیدم

بهر ام جهر مهر از آینه دزدان نگه — تا بزنگ صبح بر روی جهان خندیدم

عقده بار رگ خفته نگشت ام تسبیح ولد — تا نگه گوشی ز رشته ذکر سان نامیدم

سیر دم هر نفس از خط جهر نشانم در نفس — بس نگه از بار چشم مهتاب بالیدم

هیچ گیرائی خط سانه سازی داشتم — تا نگاه علوه در سر زلفی بهم پیچیدم

بار آید از نهال عاشق ثمر بیکبار
فیض جهر اکسیر خط تابان فهمیدم

سخن خوانم و جهر لعل بت نگرفتم — فی خفه چو بیکی کار بجهد تنگ نگرفتم

پس آینه سان صاف شدم تا همه عالم — از دل کشیدم آه چو کسی زنگ نگرفتم

جهر سره شدم نور نظر خاک چو گشتم — سرمشق در افتاد کی از سنگ نگرفتم

گفتم بنظاهر بکین نگشت باکسر — فی راه از سر سنگ بسر سنگ نگرفتم

شد جنگ جهبوسه و سنت صلح ز بیکسر — گام از پس از صلح ز جنگ نگرفتم

از شیخ نگاه حضر می داد مسلک رفتی — این کار ز تو سر زد و فی ننگ نگرفتم

اکسیر جهر از نام جاک چو طبیعی — هر گاه کار دامن خود چنگ نگرفتم

زنگی ای لعنت جهر بسر کهش ای کوکب ام — وه راز پیشه جهر بسل علمتان در قفسش ام

صد اور کار دون عشق از فی جهر آید — وه زه سلوه اسیار زنیر ره جهر بر کرشم ام

نثار راه او آیا بسلامت گردد ای آید — وه فی جهر کو مکن با جان شیرین جهر دلبر شم ام

جهر بر فرق چاک وتاب خط او نگرم — چو کور حلقه چوگان روان نا نفسم ام

مرا جهر سیر نشد از نیاز نتواند جدا — نیم کم از هما جهر پرواز مگسم ام

جهر را از رسیان کار گرایم ز جهر گر — جهر عشقبازی تا کنار جهر خسرم ام

جهل از جلوه انتظام چو ز شیشه جهر ام — جهر عکس فی جهر آینه گه روی مگسم ام

لعه آه جهر در روز روشنی نگهبانم — فی آن انفعم جهر شعله در دل شب ام

جهانی را جهر از اشک چشم خود تر آوردم
مگو اکسیر با ما کم ز جهر از سر آوردم

موبموبسته آن زلف سیه کارشدم — فی چکیدم ز بر جهر کرفتارشدم

گفت تا صید بدیدم ز پی آزارت — گر بگوشم سخنی گفت ز کار شدم

روز کاریست کز صفای دل حیرانم — هیچ آیینه چنین منظر زیبا نشناسم
هرکه آمد بسپاه دل من یاغی شد — من ندانستم هرگز ز تو فرمان نشناسم
مشکلم بعد جدائی چو سر و تن از هم — منفعل گردم همه با صورت دیوار شوم
هرگز از دیده عشق تو فرو نرفتم بیرون — هیچ مرکز همه عالم نظر یار نشوم

[illegible]

ز محیط طبع میل چو وجه صید کشایم — بهوای گشت کل دل ما خدا کشایم
چو بزنگ صاف لاله بکنم رسد پیاله — ز کلید قفل نالب بدعا کشایم
ستم آنکه جا بزنگ نشود ز صلح با جنگ — همه گر بعجز دل تنگ چو مژه ز جا کشایم
چو براه شاه خوبان برود آه دادخواهان — بزبان داد خوبان دهن گدا کشایم
شد دانه دل دنیا بزبان سبحه گویا — چو خوشم آنکه همچو مو دهم از دهان کشایم
چو زدوش نهنگ رسدم بسبابه جانا — گر هم ز استخوانی بهر استخوان کشایم

[illegible]

هنوز خام را لقمه از خانه نامزد ایم — شود در بازار ساز نم هم دکان بصلی ایم

عشق پیدا میشود از التفاتی بیش و کم — چشم بد ناقص خواهد بر هم میرسد کامل هم
بوسه از خال لبش دارد سر خط کل میکند — دانه هر جا سبز گردد میرسد حاصل هم
میتوان عاشق بود بی سایه خلقی از قدیم — میرسد مجنون چو گردد سالها از محمل هم
تیز نتوان برهم فروشش بحر شور سیل را — میتوان از زور حق سنگ ماطل هم
بعد از نیز وا میکنم کار خط با خدا — سبد هم هست گر بر دارم از سبیل هم

[illegible]

یکنفس اکسیر گر سازیم ما و دل هم

از رنگ و روی گل نبود در نظر دلم — جمعیت صنیه از بهر الله سر دلم
چون بلبل از گلشن بدر کل نکند — هزار گونه توقع ز بال و پر دلم
همسوز ناله ام نشنید هیچ شنود — ز سوز عشق چو نی آه در جگر دلم
چو دیده ضعیف از مطالعه نگردد — بجای نفع مزاز خط او ضرر دلم
نفحات جو ز لعل تو لاف شیرینی — دلی بجا لبت تنگ از شکر دلم
بر فرق شیشه دل از بهر جلوه آب جوان — چو عکس و آینه از شوخیت خبر دلم

[illegible]

چو سکه در هر جا جابر دری زدلم

شبی کزماه رویش خالی باشد آغوشم — چو هالهٔ بیش خورشید از نگه پوشم
بطاق بندبندم گر گراید شب بجوشم — همان چشمی کز و صد بندی زاده و ماله در جوشم
سراپایم سخن گردد سند همچون نگین باشد — چشد خانه نشینی مهر بر لب گر دهانم
لبم گویا رسید از بوسه تا برتر بکام خط — در از شکر دهان شد تا چه حرف از کوتهی گویم
بجز تسلیم و خاکپای و دستگیرم چیست با خوبان — نبندد نقش باد گران تو بر آبروی
منم از تیر بخشی روسپاس خاطر آماجم — چه باک از آنکه صد ره بگذرد پیکان ز پهلویم

باک نیست بر تو ای سنگدل ز آنکه ما را ایام
چو عکس از چشم آینه روی تو هموار

بار دوم چشمت مرا سلام نو بدم — بر گفته رخ نگوشش بام نو بدم
غیر از نه روی تو که در بالا خطا — صبحی که زد سر زان شام نو بدم
تا راست بر بنا گوش تو نقطهٔ الف — از بوته سنبل کحل بادام نو بدم
غیر از سخن بوسه آن نیز خطاست — حرفی ز تو قانع نگشت ز ابهام نو بدم
حرفیت در خلق نو چون خط بابا قوت — من صبح خضر را چو خط جام نو بدم
جز آنکه بر تو بستم زینت خاتم — دیگر چو نگین نامیدم از نام نو بدم
مانند سنجر آنکه بسجده شد اکسیر — از کفر چه دیدم که در اسلام نو بدم

تا ز آفتاب روی تو چون گل شکفته ام
هر ذره را چو آینه صورتی گرفته ام

عمری هوای زلف تو در شانه کرده ام — تا استخوان ز غصه چو دندان گزیده ام
خود سایهٔ برنگ فتاده بر سر و بستده ام — کز هر بسر آن قدوقامتی شکسته ام
یک سو ز وصال گر نصیبت نبود هموار — کز انتظار تا بقیامت خمیده ام
تا گرد ره بروی تو آینه را نشست — از عکس خط چو زلف تو بیحال گشته ام
سنگین ترا ز قدر تو میزان نمی رود — در هر هوس سبک ز قناعت گزیده ام

اکسیر تازه بار کش توبه کرده ام
همچون گیاه مرده ز باران دمیده ام

تا بر بنفشه بار ز لف تو بسته ام — سلسلهٔ جنبت دلهای پریشان گسسته ام
همچو بهار چشم من از زخم گل ترست — چاک دلم ز گریهٔ پنهان تا بدامان گسسته ام
تا بیارمش ز چشم خویش تا آورد — سلسلهٔ جنبت دو رانند خط بیمان گسسته ام
کشته ام از عشق یاقوت لبی تا سرخ رو — خونی دل را در رگ لعل بدخشان گسسته ام
بیتو دهر قطرهٔ اشکی عقد در سینه ام — تا دل خود چون صدف بر در غلطان گسسته ام
بعد ام از کشتن تا دل بچنگ آرد شتاب — دست از پا تا نیفتد تخته ز طوفان گسسته ام

تا ز مجنونم بزنگ سیل محمل نگذرد — بیدکوه ضعف خط صد بیابان بستهام
خواستم از نار و در نهار مهر پیدا کنم — چشم حرص من ز تابا خط سیاهان بستهام
رفته ام کز سینه ام خط سیه در چشم عشق
چشم خضر خط ساز موج آب حیوان بستهام

نقد وصل آخر بدامم میکشم — گشته ام چون زر و خرم میکشم
یار سلامم آورد در بزم خط — گلهی نسلا باز گلشن میکشم
چهرم پرواز سان گرد سرش — من چو طاؤس خویش رو شن میکشم
بهر سیر آفتاب اوج حسن — باز چشم خط چو وزن میکشم
من بزنگ نقش نام عاقبت — در دل سنگ تو میکن میکشم
مژده فتح محبت میدهم — از زبان من زخط دشمن میکشم
تا شه هیجا ندانم جان بهم — رو بهر تاری چو سوزن میکشم
در تنگ بسیج و زنار من — صلح با تیغ تو بر من میکشم
تا خط آرائی چو صورت باشد — من لباس از زنگ و روغن میکشم
از خط بر صفحه زبر سر میدهم — احتراز از سنگ و آهن میکشم
گرد بیش آید اگر غلا — خانه سلا از زر چو معدن میکشم

بنور حسن چو بلبل در حجاب شدم
بزنگ سایه هم آغوش آفتاب شدم
ز اشک و آه خط از یار آتشین رویان — ز بسکه گرم شدم سوختم کباب شدم
دگر برای تماشا نمیکشم گردن — ز تیغ بارش ابروی پیر حساب شدم
سئوال آینه روی بسکه محروم کرد — بزنگ صورت دیوار همچو آب شدم
ندانشم بهم عشق تا کم ز حباب — دمادم نسیم بسر خراب شدم
فسانه بس که شنید از لطافت خوانند — اگر چو چشم تو بیدار و گه بخواب شدم
ز رشک صحبت [illegible] — ز بسکه از تو جدا ماندم از [illegible]
ز بسکه از تو جدا ماندم بسر چو صبح سپید — ز بسکه گرم شدم سوختم کباب شدم

چو بلبل تا الف کردم با خار میزنم — خوشم تا آشیان در کوچه منقار میزنم
ز خط چون میروم چشم بعیب بار میافتد — ز رنگ خواب طرح چون سیه دار میزنم
سیاه از دعوی آنخال ای مشک میسازم — بچرم نافه خشت آهوی تاتار میزنم
چو گلبن با هزاران چشم و گریبان شبنم عریان — گل کار و بهاران بر سر و دستار میزنم
بزنگ کوه کن از جوش شیر دل بهجوم
اگر چو جان شیرین نیز راه یار میزنم
کند شور از تبسم گر گمانی در میان دارم — نمک بر زخم صید از خنده سوفار میزنم

زدام گفر زلف ایمان دل صد پارهٔ جوید
چو سبحه دانها ز حلقهٔ زنار میریزم

ز جوشش متراز صلاح جگر گر پنبه بردارم
ز جام لاله خمخانه ساغرسار میریزم

ز اکسیر محبت حرف باذرات میگویم
چو زر هر ذره را در کوه و بازار میریزم

چو سایه بسملی قدر عنان فتادم
بپایین بازار از بالا فتادم

نگاهم تا صف مژگان او بود
دگر در لشکری تنها فتادم

نشستم تا بکوی آن پریرو
بکوه قاف همچون عنقا فتادم

بیاد زلف او گشتم پریشان
دگر در دام این سودا فتادم

مرا در هیچ شهری جا ندادند
بزلف کوه در صحرا فتادم

ندیدم حاصلی از خنده همچون صبح
بفکر گریه شبها فتادم

شدم در عاشقی دیوانه اکبر
چو مجنون از پی لیلا فتادم

جدا از مصحف رویت بکحل نظاره نکنم
بجز وصال تو همچون بلبل استخاره نکنم

کدام روزه همچون گل ز حسرت العلت
هزار بار گریبان خویش پاره نکنم

شبی نجوجه چو طفلان سحر کنم ز فراغت
ز خاکسار تر نزل چو کاهواره نکنم

بیار آن کمر از خط تهی چو حلقه مدارم
فراز میان بلا سبحه کناره نکنم

ز کس حکونه کند وصف ابروی تو افزون
ز فرق شبیه بمهر و مه و ستاره نکنم

اگر چه عقد دل همچو صدف شاره نکنم
نگه بخاطر فرخنده از حساب فزون

بغیر لوح خط اکسیر گر علاج کنشم
نکفت ز بعد دل خویش را که چاره نکنم

جرات بس از عکس رخ یار کشیدم
همچو آینه تصویر بدیوار کشیدم

از بهر نکه آن چشم سیه مست مرا کشت
دیدم ره چه زین مهم بیمار کشیدم

نسبح کی از رشته زنار کشیدند
فرانچه از ان زلف سیه کار کشیدم

از صندل سرخ لب تو سخن دیدم
فریاد سر از عشق تو بسیار کشیدم

جا روب همچو بال و پرم کشت جو ببلد
تا از ره کل خار مغیلان کشیدم

معموره ام افتاد از سودای خرابی
از سیل ز بس منت معمار کشیدم

دیدم که چو زر قدر فزاید اکسیر ندانست
خود سلا بر از دری خریدار کشیدم

بان زه دیدا بافته آشنا چکنم
ز جور مردم بیکانه از خدا چکنم

کرفتم انکه ز رویش بشم سحر کردید
بتیره روزی آن طره تا چکنم

بکنم ز لبت اگر رسد در این ظلمت — بزنگ خضر دگر حبشه بقا چکنم
اگر بهار نگاری نریزد از رخ رنگ — ز دست بازی آتوح با حنا چکنم
خدا نکرده اگر آید دلم چو جور بشور — در این سفینه ندانم بناخدا چکنم
چو جاه سلاز افتاد کیت تا منزل — بهر طریق ندانم بدست و پا چکنم
[illegible] ز استخوان مرا کیسه شانه شد زلفی
چو مهت در این زمان سایه ما چکنم
همچو بلبل از قفس در بیضه بال و پر نوم — تا کجا مانند خار از دست خصم بر سر نوم
غیر داغ دل نشد از نشاه حاصل کام را — بی لب او در جهم خجر نالا کر ساغر نوم
از عطش جان بر لبم آمد ز فوق آبرو — تا شوم سیراب خجر را نشسته بر گلو نوم
تیغ ابرو می بدریای دلم تا موج نو — همچو ماهی را ستخوان خفه بگلو خنجر نوم
دل بخط یار بستم شد مصفا سینه ام — زنگ از آیینه زنگوم تا بخاکستر نوم
باز گوم فتنه خوابید در ابیدار من — با نگاه یار دم از شورش محشر نوم
هر کجا بی خند ات دیدم تبسم از صدف — سنگها از یاد دندان تو بر گوهر نوم
تا کمان ابروی او هم زم کمان السبعه — خویش را چون تیر تنها از صف لشکر نوم
خواستم اوراق خط او بر شانه نسخه — بهر صبا اگیر خود سامان بی پر نوم

بهر فاخته بگیر در این باغ پر یدم
سرو در آشوب قدر راست بندیدم

رفتم و جان شد چو نی از نالهٔ ما پر — ای آه ز هجرت نشنیدی چه کشیدم
خوبیم بظلمت چو خضر آب بقا داد — یعنی ز لب یار چو خطرت بگیدم
شد محنت جان دشمن احباب کر آخر — ما هم بسزای عمل خویش رسیدم
افتاد کی از منزل مقصود نشانت — بهر چاره بهر سلا در رود دویدم
مانند زبان فاش شد سر کس از ما — بهر کوش بما هر که سخنی گفت شنیدم
[illegible] دیدیم مسی است و کر سپان بطلاست
است طلسم از دام اگیسر پریدم

است و تیغ کس امیار ز کار اندازم — تا بخون همچو حنا پای نگار اندازم
نور و ظلمت ز خط و روی کس نیابم — عکس در آینهٔ لیل و نهار اندازم
کنم از یار قدری فاخته را حلقه بگوش — سرو را در قدم سایهٔ یار اندازم
انقدر رنگ گلبش چو خزان افشانم — در کمل از کوشهٔ دستار بهار اندازم
کنم از مستی چشم سیهی فتنه بپا — بسر مردم از بیخ خمار اندازم
چشم زخم کل ازان گوش مرگان دارم — خار خار عجبی در دل خار اندازم

روی سپید دل خود باز بصیقل کنم — در دل یار در کرشمه شکار اندازم
موج عمان دل از دیده تر نمایم — همچو صدف گوهر غلطان بکنار اندازم

تا چو کعبه رسد آن سیر نسیمی از ضعف
باز خود را به آن شاه سوار اندازم

تا دل خراب شد ز تمنا کدشته ایم — با کشتی شکسته ز دریا کدشته ایم
هر صبح دل چو روز به آفاق بسته ایم — هر شب چو آفتاب ز دنیا کدشته ایم
گر دیده ایم کعبه و شهر همچو خضر خضرا — تا هیچ کعبه باز صحرا کدشته ایم
خو کعبه ایم در شب هجران بدیده یار — از روز وصل و فکر مداوا کدشته ایم
دارند رو بحیرت ما عکس کائنات — آیینه وار تا ز تماشا کدشته ایم
با قامت ز سایه زمین گیر کعبه ایم — همچو سرو اگر بعالم بالا کدشته ایم

الکیر با لقاف قناعت رسیده ایم
از کیمیای حرص چو عنقا کدشته ایم

چو شانه دست بگیسوی دلستان بکنم — دگر بدایم همامت استخوان بکنم
بروی یار دل چاکهای خود بستم — برای ماه کتانی بار مغان بکنم
بموج آن کرم دیده باز شد چو حباب — ره از کنار یم عشق تا میان بکنم

چو آن کسی را بکعبه در سر کمند پناه — بزلف یار دل از فتنه در امان بکنم
مرا ز معجزه خاک ره این کرامت یافت — ز خاک خود چو مسیحا بآسمان بکنم
بذوق این ره بیمایم ز همرهان خبری — سری چو کعبه بدنبال کاروان بکنم

بیا ای غنچه لب تنگ شد دلم آسیمه
چو عندلیب عجب کل بآشیان بکنم

از خوشش از روز که سر در سر کار تو کنم — خنجر دل را چو خاصر فکار تو کنم
خندد بر چهره زردم بکنای غنچه دهان — آن خزانم ز تمنای بهار تو کنم
عیدقربان کماندار نگاهت چو رسد — جان بکیش دل خنجر کشته شکار تو کنم
روزم از وعده دیدار تو تا شام رسید — آه اگر آرزوی بوسه و کنار تو کنم
کو سر کشته آن شمع اگر دور رسد — جان چو پروانه بهر کام نثار تو کنم
دیده خنجر ترکی بخت ز الف کفت — فرخ چو بار روز سیه از شب تار تو کنم

قلب آیینه هم اکسیر خسیر دیده ز
فرخ چهر نصیحت سیر عذار تو کنم

بهیچ وتاب ز الفرزت اگر خنجر شانه بکشایم — ز هر تاری چو اطوار صد افسانه بکشایم
ز چاک سینه تا دل جا بعشق یار بنمایم — بلکهای سیخ را همچو ز در ویرانه بکشایم

بزنگ گوهر و رسر آن شعله رو کنم — هر و بالی بوصل شمع چو خس پروانه بکشایم
ز خط بشت لبش خالش نوید بوسه داد او را — بدامن دید و باز از شوق آب دانه بکشایم
ز زنار سر زلفی بزنگ سبحه میخواهم — ز کنج دل دری از کعبه تا بتخانه بکشایم
چو روزن تا فروغ آفتابی از نظر دارم — ز هر سو دیده حیرت ره این کاشانه بکشایم
ز فیض چشم تر یک عقده از خاطر نمی‌ماند — دل خود سا چو ابر از گریه مستانه بکشایم
بپیر مکتب از آیینه دل گر سبق گویم — ز سنگ کودکان در بر رخ دیوانه بکشایم

نگهم همزبان با هیچکس گر سیر از آنی
مگر گاهی ز خجلت با لبی همسانه بکشایم

تا چو بلبل بفغان زان رخ و زر گان آیم — گل بسر ریزم اگر خار بدامان آیم
دهر از حیرت من عالم تصویر شود — گر در این آینه چون عکس بجولان آیم
بپیر دیر چو ابرم ز سر کوی کسی — منم آن مور که از ملک سلیمان آیم
صبحت بلبل و مجنون تماشا گشتم — همچو گل از دل محمل بیابان آیم
در سیه روزی من آب بقا پنهان است — چون خضر تشنه کی از چشمه حیوان آیم
شها از گله رهم دیده مردم روشن — همچو یوسف اگر از مصر بکنعان آیم
باز دل را هدف تیر نگاهی سازم — رو بآماجگه فتنه دوران آیم

باید م ساخت بسوز دل خود او زی چند — تا چو پروانه شبی رو بچراغان آیم

گر چو شانه سرم اکسیر بصد جا شکند است
باز در سلسله زلف پریشان آیم

در دل صد پاره ام هر گوشه یار آید بچشم — چون شکست آیینه یک گل هزار آید بچشم
خنده بخود آید غمی ایجاد عیش رود ده — همچو خنده گریه اش بی اختیار آید بچشم
غیر جان کندن ندانم تا چه کار آید بچشم — هر کجا بینم نگین سنگ مزار آید بچشم
خاکساری در نظرها گر چنین قدر زمد — تو تیا هم بعد از ین بی اعتبار آید بچشم
از شبم گان ضرر گل از کنارم رفته است — گر چو محمل خواب دارم خار زار آید بچشم
نرگس آسا دیده حیرت نقطه کعبه سفید — گر گلی از کوچه باغ انتظار آید بچشم
فال آمد آمد جانان زنم با خویشتن — چشم بینم گر ره کویش غبار آید بچشم
چشم زخم دل بیا تا بیش از ین خونین گریست — روی عالم چون ز بین گلزار آید بچشم

گشته سیماب آن سیمابر گر نگهم
ترسد اکسیر از دل آن بیقرار آید بچشم

بهر خاری دلی از شوق گل چون باغبان بستم — در تا بر شاخ گل مانند بلبل آشیان بستم
با مید ضعف از همراهان چون رم نمیدانم — چو آواز جرس خود را بگرد کاروان بستم